Udvalgte

Danske Viser

fra

Middelalderen;

efter

A. S. Vedels og P. Syvs

trykte Udgaver

og efter

haandskrevne Samlinger

udgivne paa ny

af

Abrahamson, Nyerup, og Rahbek.

2den Del.

Kjøbenhavn, 1812.

Trykt og forlagt af Directeur J. F. Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

(10)

Udsigt

over

Indholdet af 2den Del

eller

Visernes tredie Afdeling,

som indbefatter den historiske Klasse.

Til det 10de Aarhundredes Begivenheder hører

	Side
Visen om Tyre Danebod	3.
Til det 11te Aarhundrede.	
To Viser om Oluf den Hellige	8—18.
Til det 12te Aarhundrede.	
Viserne om Erik Emun	25—30.
Viserne om Valdemar den Store	31—69.
Det 13de Aarhundrede.	
Haagen Haagensen, Konge i Norge	19.
Kong Valdemar den 2den	70—106.
Kong Sverker i Sverrig	107.
Marsk Stig angaaende	115—162.
En dansk Printsesse i Sverrig	163.
Det 14de Aarhundrede.	
Kong Byrge og hans Brødre	167.
Klosterranene	177—207.

Side

Thule Vognsen og Svend Graa . . . . . 208.
Hr. Alf, Greve af Tønsberg, ang. . . . . 212—19.
Jon Rimaardsøn . . . . . 220.
Roverne for norden Skov . . . . . 227.
Niels Ebbesen . . . . . 233.
Den engelske Printses Skibbrud . . . . . 260.
Hr. Bugges Drab . . . . . 266.
Tove Lille ang. og om Folker Lovmandsøn 248—259.
Hr. Ebbes Døttre . . . . . 273—83.
Ellen Ovesdatter . . . . . 284.
Oluf Pant . . . . . 288.
Dronning Margrethe og Kong Albret . . . . . 293.

Det 15de Aarhundrede.

Erik Pukesøn i Sverrig . . . . . 302.
Bøndernes Nederlag under Kong Christopher . . 306.
Kong Hans's Giftermaal . . . . . 310.
Morten Venstermand . . . . . 318.
De Danskes Nederlag i Ditmarsken . . . . . 322.

Det 16de Aarhundrede.

Adelens Overmagt over Christian II. . . . . 326.
Kong Frederik den 2den i Ditmarsken . . . . . 330.

Anmærkninger . . . 335—384.
Glosarium eller gamle Ords Forklaring . . . 385—395.

Tredie Afdeling.

Historiske Viser.

LVI.

Tyre Dannebod.

1ste Vers.

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa,
Hvor de vakre vorne Drenge
Kan i Leding gaae
Mod de Tydske, Slaver, Vender,
Hvor man dem paa Tog hensender;
En Ting mangler for den Have,
Ledet er af Lave.

2. Beltet af Guds Forsyn hegner,
Værger fleste Land;
Hvad man under Danmark regner
Nyder Værn af Vand.
Ingen Nabo, som vil vinde,
Tør paa Danmark gaae iblinde.
Fik vi Ledet hængt tilrette,
Landet skulde vi tætte.

3. Middelfartsund os Fyn beskytter,
Samt hin høje Klint;
Indtil Getsør ingen Rytter
Ride skal for svindt;
Guldborg Sund for Lolland gjenner,
Øresund vort Sjelland tjener.
Hvert Land har sit eget Lukke;
Alt maa Jylland bukke.

4. Holster, Vagrer, Lyneborger,
Som en skadelig Flod,
Gjør os Jylland mange Sorger,
Styrter meget Blod.
Hvo kan vende slig en Vane?
Det er Skam at lade rane
Saa vort Fæ, vort Gods, Formue;
Pil vi har og Bue.

5. Saa begyndte Dronning Thyre,
Ret kaldt Dannebod,
Tale til dem, Danmark styre:
"Fatter frejdigt Mod!
"Gabet kan vi vel tillukke,
"Saa vi os ej lader pukke
"Af hver fremmed Løbeskytte,
"Os gjæster for Bytte.

6. "Fra Moradset vest ved Strande
"Til Møsund i Sli
"Vil vi os en Vold bemande,
"Gjøre en snever Sti.
"Alt skal den os Orlov bede,
"Som vi gjennem skulde stæde.
"Ej skal Hver der gjennem fare
"Med vor stjaalne Vare."

7. Det som faldt i hver Mands Øre
Og Enhver befaldt,
Lod sig af Kong Harald høre,
Taktes overalt.
Bud man over Riget sendte:
"Hvo sig for en Dansk vil kjende,
"Møde der med Vogn og Heste,
"Volden at befæste!"

8. Fra den østre Danmarks Side
Kom de Skaanske rap,
Sjelandsfaren her vil slide,
Ingen var saa knap.
Fynbo, Lolliken, og Jyden,
Samt hvo som sad næst ved Gryden,
Ingen sig da glemte hjemme,
Som det Verk kunde fremme.

9. Dannebod sig hjert'lig glædte,
Der hun Skaren saae;
Sagde: "Vi om højt tør vædde,
Verket fort skal gaae.
Henter, Jyder! Øst og Kage,
Mens de Andre Muld mon age;
Jer Kost kan Jer Umag spare,
Skal den Gjerning vare."

10. Skaaningen begyndte at grave
Først fra Kalegat
Frem til Hollingsted, og lave
Volden høj og bradt.
Fem gang sex Fod blev den lavest,
Sex gang otte Fod var ragest,
Sommesteds kun fyrretyve,
Som den bedst kunde blive.

11. Sælandsfar og Fynbo Resten
Gjorde færdig snart.
Jyden skaffed' Mad for Gjæster,
Intet blev her spart.
En Port paa hvert hundred Favne
Rejste de, lod Taarn ej savne,
Hvoraf Fienden ramte Skade,
Naar han tog til Stade.

12. At des snarer' færdes kunde
Det Verk med Behør,
Dronning Thyre lod af Grunde
Reise, hvor man kjør'
Gjennem Volden, sig en Bure,
Paa det Verk at have Kure.
Kart, sig Noget ret vil føje
Under fremmed Øje.

13. Efter Ønske voxte Volden,
Dannevirke kaldt,
Som har mangen Tørning holden,
Før den slet forfaldt.
"Ledet", sagde Dronning Thyre:
"Har Vi hængt, Gud Vangen hyrde!
"At den ingen Fremmed bryder,
"Eller Hofbud byder."

14. Dannemark vi nu kan ligne
Ved en frugtbar Vang
Hegnet rundt omkring; Gud signe
Den i Nød og Trang!
Lad som Korn opvoxe Knegte,
Der kan frisk mod Fienden fægte,
Og om Dannebod end tale,
Naar hun er i Dvale!

LVII.

Kong Oluf den Hellige.

1ste Vise.

1ste Vers.

Oluf Konning og hans Broder
De trættes dem om Norges Skjær.
Det er saa favrt i Trondhjem at hvile.

2. Hans Broder —
De trættes dem om Norges Skjær:
"Hvilken af os bedst segle kan,
Han skal være Konge i Norges Land."
Det er saa favrt i Trondhjem at hvile.

3. Bedst segle kan — Han blive Konge i Norges Land.
Hvo af os som først kommer hjem,
Han krones til Konge over al den Egn.
Det er saa favrt o. s. v.

4. Først kommer hjem,
Han blive Konge over Landet allen',"
Det svarede Harald Haardraade:
"Det være, som Du nu sagde.
Det er o. s. v.

5. Harald Haardraade:
"Det være, som Du nu sagde;
Men skal jeg segle idag med Dig,
Da skal Du skifte Skib med mig.

6. I Dag med Dig o. s. v.
Thi Du haver Ormen hin snare;
Hvor skulde jeg med Oxen fare?

7. Ormen hin snare o. s. v.
Ormen er saa snar som Sky,
Oxen driver saa langsom til By."

8. Snar som Sky o. s. v.
"Hør Du Harald! hvad jeg siger Dig,
Hvad Dig tykkes, synes og mig.

9. Er mit Skib noget bedre end Dit,
Saa gjerne da maa Du tage mit.

10. Saa tag Du nu Ormen hin glade,
Og jeg tager Oxen hin lade."

11. "Først ville vi til Kirken fare,
Førend vi røre ved Segl eller Aare."

12. Sanct Oluf han gaaer om Kirkegaard,
Som Guld da skinner hans dejlige Haar.

13. Saa bradt kom Bud for Oluf Konning ind:
"Og nu seglер Harald Broder Din."

14. "Da lad dem segle som segle vil,
Guds Ord saa ville vi lyde til.

15. Messen er vor Herres Ord.
Svende! tager Vand, I gaae til Bord.

16. Vi gaae til Bord, vi faae os Mad,
Saa skynde vi os Stranden ad."

17. Saa ginge de dem til Strande,
Som Øren laae for Lande.

18. Saa snarlig de til Stranden udbare
Baade Anker og Tov og Aare.

19. Sancte Oluf satte sig i Fremmerstavn:
"Frit frem, Øre! i Jesu Navn!"

20. Sancte Oluf tog Øren ved hviden Horn:
"Gak nu, som om Du gik i Korn."

21. Ormen tog til saa fast at skride,
Efter stod Bølgerne jo saa stride.

22. Han viste liden Dreng op i Raa:
"See, om vi kunde Harald naae."

23. "Jeg seer ikke mere til al Verdens Pris
End Toppen udaf Egeris.

24. Jeg seer under Norriges Land
Silkesegl og Guld i Rand.

25. Jeg seer under Norriges Skjær,
Hvor Ormen Silkesegl bær'.

26. Jeg seer mig under Norgelands Side
Ormen saa saare fremskride."

27. Sanct Oluf klapped' Ormen paa Lende:
"Du maatte end noget bedre fremrende."

28. Sanct Oluf slog Ormen ved sit Øie:
"Langt bedre maa Du ad Havet drive!"

29. Da begyndte Ormen at beisse saa,
De Baadsmænd kunde ikke paa Bunken staae.

30. Saa tog han Bast og stærken Line,
Dermed saa bandt han Baadsmænd fine.

31. Det da meldte den Styresmand:
„Og hvor da segle vi nu frem?"

32. Sanct Oluf drog af sine Handsker smaa,
Og selv maatte han til Styren gaae.

33. „Vi segle frem ad Bjerge og Klipper,
Den næste Vej, som vi kunne hitte."

34. Saa seglede de over Bjerge og Dale,
De bleve som de vare Vand hint klare.

35. De seglede over den Fjeld saa blaa,
Ud da løbe de Trolde saa smaa.

36. „Hvo segler over mit Guld saa rød?
Og hvo da gjør min Fader den Møde?"

37. „Stat Du der og bliv til Sten,
Indtil jeg kommer tilbage igjen."

38. Saa seglede de over de Skaaner Knolde,
Til Sten bleve de sorte Trolde.

39. Ud staaer Kjærling med Rok og Ten:
„Sancte Oluf! hvi segler Du os til Men?

40. Sancte Oluf med Dit røde Skjæg!
Hvi segler Du gjennem min Kjeldervæg?"

41. Sancte Oluf sig tilbage saae:
"Stat Du der, bliv til Kamp hin graa."

42. Saa seglede de foruden al Men,
Der vege for dem baade Stok og Sten.

43. De seglede som de kunde allermest,
Ingen Mand kunde Øjne paa dennem fæste.

44. Sancte Oluf spændte Buen for sit Knæ,
Pilen faldt bag det Segletræ.

45. Han skjød udaf Fremmerstavn,
Pilen faldt bag Øren i Havn.

46. Sancte Oluf troede saa vel Vor-Herre,
Derfore kom han tre Dage førre.

47. Harald blev i Huen saa vred,
Han skabte sig til en Orm saa led.

48. Sancte Oluf var en gudfrygtig Mand,
Thi blev han Konge i Norriges Land.

49. Sancte Oluf gik i Kirken ind,
Han takkede Gud af Hjerte og Sind.

50. Sancte Oluf gaaer om Kirkegaard,
Der skinner en Gisel af hans Haar.

51. Om Kirkegaard,
Der skinner en Gisel af hans Haar.
Den Gud vil hjelpe, han kommer vel fram,
Hans Fiender faae baade Last og Skam.
Det er saa favrt udi Trondhjem at hvile.

LVIII.

Kong Oluf den Hellige.

2den Vise.

1ste Vers.

Det var St. Oluf Konning saa bold,
Han raader for Norges Land,
Guds Ord han styrked, og Retten han bød
Skulde holde baade Qvinde og Mand.
Der skinner som Sol Guld hin røde udi Tronhjem.

2. Sanct Oluf lader sig en Snekke bygge,
Det skete udi Marstrand,
Han agtede sig til Hornelummer,
De Trolde til megen Vaande.
Der skinner som Sol Guld hin røde udi Trondhjem.

3. Det da svared den Styremand,
Han stod paa Bunken hin brede:
"Til Hornelummer var aldrig god Havn,
Der ere de Trolde saa lede."
Der skinner som Sol o. s. v.

4. Det meldte Oluf Konning af frit Mod,
Han sprang først i den Stavn:
„Kast paa Oxen baade Reb og Tov,
Lad gaae udi Jesu Navn!"

5. Saa fast han knysted, saa fast han pusted,
Han monne mod Bølgen skride,
Saa seglede de ind for Hornelummer
De Trolde til megen Qvide.

6. Jetten han stalker ud med de Bjerge
Ud med de Klipper blaa,
Der saae han Sanct Oluf Konge,
Og Oxen under ham gaae.

7. Øjne havde han som et brændende Baal,
Med Munden monne han skingre,
Negle havde han som Bukkehorn,
Stode alle ud for hans Fingre.

8. Skjæg havde han som Hesteman,
Slog neder til hans Knæ,
Rumpen havde han lang og lodden,
Hans Klør vare flemme at see.

9. „Aldrig kom her den Snekke for Land
Enten nu eller nogensinde,
Jeg kunde jo med min eneste Haand
Drage den i Bjerget ind."

10. Det svarede hannem St. Oluf Kong,
Han lod sig ikke forlange:
"Kast paa Oxen Bast og Baand,
Forsøg, hure det vil gange."

11. Han tog Oxen om Horn og Stavn,
Han agted at gjøre hannem Ve,
Strax sank han udi Klippen ned,
Saa dybt over begge sine Knæ.

12. "Her staaer jeg udi Sten nedsjunken,
Her maa jeg nu fortøve;
Ryggespend og Haandedrægt
Det vilde jeg med Dig prøve."

13. "Du ti nu qver, Du fuleste Gast!
Du blive forvendt til Sten!
Stat Du der til Dommedag,
Og gjør ingen kristen Mand Men!"

14. Ud kom løbendes den gammel Kjærling,
Saa saare monne hun sige;
Hun raabte saa højt, hun saae saa vredt,
Sant Oluf bød hun bortvige.

15. Det da undrede de andre smaa Troldе,
Som sad i Bjerget igjen;
"Kjærlingen taler ikke et Ord,
Hvad gik hende da til Men?"

16. Monne han ikke der Rødskjæg være,
Som os haver længe hødt?
Komme vi ud med vore Jernstange,
Han bliver lidet af os bødt."

17. Saa satte de Rumpen paa deres Hoved,
De vilde paa dem indrykke;
Halsen gik dem ned for Bryst,
Deres Rygge alle i smaa Stykker.

18. Det skete da udi Hornelummer,
Det skete ret aldrig førre,
Det Bjerg det blev med Vand omlukt,
Man fandt der ingen Dørre.

19. Nu takker hver Mand den gode Gud,
Og saa Sankt Oluf hin gode,
Nu segler hver Mand til Hornelummer,
Og times der ingen Vaande.
Der skinner som Sol Guld hin røde udi Trondhjem.

LIX.

Kong Haagens Haagensens Død.

1ste Vers.

Det er nu skeet udi vor Tid,
Som spaaet haver været for længe,
Den ædle Helled Herre Haagen
Haver under sig Norrige fanget.
Og saar er min Haand af den Brynie.

2. Byder han ud over Norges Rige
Saa mangen velbyrdig Mand
Baade med Skib og Værge god;
Han agter sig til Skotland.
Og saar er o. s. v.

3. Byder han ud over Norge saa vide
Saa mange som Sværd kunde bære,
Var Nogen iblandt som mindre var,
Han havde Lov hjemme at være.
Og saar er o. s. v.

4. Det var Helled Haagen Konning
Han seer over al den Lid:
"Hvor er Oluf Anfindsøn?
Hvi følger han ikke med?"

5. Svared' det den liden Smaadreng,
Han stander ikke langt derfra:
"Oluf han kommer udi samme Stund,
I lade vort Fæste løsslaae."

6. Saa lagde de ud fra Bergens By,
Og ud fra Berger Bro;
Silkesegl var slagen til Raa,
Og under var Bonedet blaa.

7. "Hør Du, kjære Magnus! min Søn,
Og Du skal være hjemme,
Du skal raade for Bergen og Vardhus,
Og Norge skal Du gjemme."

8. "Høre I allerkjæreste Fader min!
I gjøre mig ikke den Vaande!
Jeg er for unger og meget faakundig
Saadan Almue føre at stande."

9. "Du klæde Dig snart, Du klæde Dig bradt,
Om Du vil med mig følge,
Du kan ikke lide den salte Sø
Og saa den stærke Bølge."

10. De lagde ud fra Bergens By
Og ud fra Vaagen saa silde;
Og al det Folk paa Bryggen stod,
Saa modige Taarer de fældte.

11. Og der de komme for Lindenæs
Og Bølgen legte af Bunde,
Alt stod Skibet i bliden Bør,
Som det havde standet i Grunde.

12. Og det var Helled Haagen Konning
Han stødte sig ved sit Sværd;
"Og er her enten Læg eller Lærd,
Kan sige mig af denne Færd?"

13. Og det var Nilaus Nødernæs
Han saae over al den Lid:
"Her er feg Mand udi vor Færd;
Gud lade det Kongen ikke vide."

14. Det var Hellede Haagen Konning
Saa saare han græmmede sig:
"Hvor er Oluf Anfindsøn?
Hvi er han ikke hos mig?"

15. Svarede det den liden Smaadreng
Han stod ej langt derfra:
"Oluf ligger i Bunken syg,
Saa saare ilde han maa."

16. Og det var Hellede Haagen Konning
Han ganger for Oluf at stande:
"Hure da lider Dig Oluf Anfindsøn?
Og hure gaaer Dig ihaande?"

17. "Jeg haver saa ondt i Brystet mit,
Mig tykkes, mit Hjerte mon svie;
Den gode Gud som Alting haver skabt,
Han give, denne Nat maatte lide!"

18. De vaagede over Oluf Anfindsøn
Og vel udi Nætter to;
Men det var Hellede Haagen Konning
Sin Bane monne der faae.

19. Og det var Oluf Anfindsøn
Han gav der op sin Aand;
Det var Hellede Haagen Konning,
Holdt hannem Vorlys i Haand.

20. Da harmede han sig Konning Haagen mest,
Sin Sorg kunde han ej lade;
Han fik Sot, og syg han blev,
Hans Raad de bleve uglade.

21. "Nu have I vundet baade Sejer og Pris
Udi disse fremmede Lande,
Skulde I her døe og gange os fra,
Saa ilde gik os ihaande."

22. "Min Tid er kommet, jeg kan ikke vige,
Mit Testament I skrive;
I holde det fast alt efter min Død,
Hvad jeg Enhver vil give!

23. Min Søn Kong Magnus jeg raade vil,
Han have Guds Lov for Øje:
Han elske Dom og Retfærdighed,
Saa vel skal det hannem rønne.

24. Præster og Enker skal han forsvare:
Saa bliver han Konning længe;
En fredløs Mand han give ej Fred!
Og Tyven lade han hænge!

25. En Bøn vil jeg udaf Eder bede,
Om Andet vil jeg ikke tigge,
I lade mig lægges i Mariæ Kirke,
Som Kongerne pleje at ligge."

26. Der kom Bud for Bergen ind,
Og ingen Mand det vented;
Død var den ædle Konning Haagen,
Han var Sant Olufs Frende.

27. Paa Orkenøer døde den Konning god,
En Løverdag monne det være,
Næst efter Sante Lucæ Dag forvist
De misted' deres Konning og Herre.

28. Fra Kirkevaag lagde de ud med Skib
Til Bergen monne de segle,
Der blev undfangen den Herres Lig,
Som han begjerede at hvile.

29. Han var en Konning saa fregder og bold
Som man veed af at sige;
Der findes ej mange paa denne Dag
Med rette kunde være hans Lige.
Og saar er min Haand af den Brynie.

LX.

Erik Emun og Sorte Plog.

1ste Vers.

Aarle om Morgenen Lerken hun sang —
Under saa grøn en Lide —
Herr Carl klæder sig for sin Seng.
Kongen af Danmark lader det hævne.

2. Han drog paa sig Skjorten saa skjøn —
Under saa grøn en Lide —
Dertil stukken Trøje med Silke grøn.
Kongen af Danmark lader det hævne.

3. Bukkeskinds Støvle drog han paa Ben,
Forgyldte Sporer spendte han omkring.

4. Forgyldte Sporer spendte han omkring,
Saa rider Herr Carl ene til Ting.

5. Herr Carl rider ad Vejen fram,
Saa mange Under da prøver han.

6. Herr Carl ganger ad Tinge fram,
Der rømmer for hannem saa mangen Mand.

7. Dan Kongen heder paa Svenne ni:
"I binde Herr Carl, lade mig det see!"

8. Op da stode de raske Svenne ni,
De bunde Herr Carl, lode Kongen det see.

9. De førte Herr Carl foroven den By,
De lagde hannem paa en Stejle af ny.

10. Saa bradt kom Bud for Herr Plog ind:
Dan Konning lader stejle Broder din.

11. Herr Plog spang over breden Bord,
Han gav derfor ikke mange Ord.

12. Bukkeskinds Støvle snørde han ad Ben,
Forgyldte Spore spendte han omkring.

13. Forgyldte Spore spendte han omkring,
Saa rider Herr Plog ene til Ting.

14. Saa fast han red, end faster han rendte,
Sin gode Fole derover han sprengte.

15. Herr Plog han ganger ad Tinget frem.
Dan Konning han stander hannem op igjen.

16. "Havde jeg været her førre i Dag,
Da havde det været bedre i Lag.

17. Min Broder er lagt paa Stejle uden Brøde;
Dan Konning! det ganger Eder vist til Møde.

18. Men havde jeg kommet for Timer fem,
Saa visselig skulde han fulgt mig hjem.

19. Nu er min Broder ved Livet skilt,
Dan Konning! Eders Tro og den er spildt."

20. Dan Konning meldte et Ord med Skjel:
"Din Broder fortjente sin Død saa vel.

21. Naar Hver maa raade med Vold og Sværd,
Er Loven ikke en Bønne værd."

22. "Min Broder var saa dannesfuld,
Vi kunde hannem løse med Sølv og Guld."

23. "Dit Sølv og Guld passer jeg ikke paa,
Loven sin Gang jo have maa.

24. Du maatte saa længe tale derom,
Du kan vel nyde den samme Dom."

25. Dan Konning heder paa Riddere ni:
"I binde Herr Plog, lade mig det see."

26. "Est Du, Dan Konning! Mand for Dig,
Da bast og bind Du selver mig."

27. Kongen drog af sin Handske saa hvid;
Herr Plog han ryster med gyldene Spyd.

28. Først vog han fire, saa vog han fem,
Saa vog han Dan Konning med alle dem.

29. Der han havde vejet de Kongens Mænd,
Saa aag han sin kjære Broder hjem.

30. Til Ribe førtes det kongelige Lig,
Det hviles under Marmorsten hvid.

31. Herr Plog han rømmer af Landet ud —
Under saa grøn en Lide —
Af hannem fik man ikke anden Bod.
Kongen af Danmark lader det hævne.

LXI.

Tidemands Drab.

1ste Vers.

Aarle om Morgenen det var Dag
Hr. Tidemand klæder sig for sin Seng,
Og han drog i sin Skjorte saa skjøn.
Det love alle de Sønderbo.

2. Han drog i sin Skjorte skjøn,
Og Silketrøje, var herlig og grøn;
De Bukkeskinds Støvle snørte han ad Ben.
Det love alle de Sønderbo.

3. Bukkeskinds Støvle snørte han ad Ben,
Forgyldte Spore spendte han omkring;
Saa drog han til Sønder Herreds Ting.
Det love a. s. v.

4. Saa rider han til Sønder Herreds Ting,
Han kræver ud Skat af Edeling,
Syv Skjepper Rug af hver Mands Plov.

5. Syv Skiepper o. s. v.
Hvert fjerde Svin af Olden-Skov.
Op da stod den gamle Mand. —

6. Op da stod o. s. v.
"Den Skat vi aldrig udgive kan;
Og førend vi skulde den Skat udgive

7. Og førend o. s. v.
Førre skulde hver Mand paa Tinget blive.
I SønderHerreds Bønder! staaer sammen i Ring.

8. I Sønder Herreds Bønder o. s. v.
I lade ikke Hr. Tidemand komme leven-
des af Ting!"
Det første Slag den gamle Mand slog —

9. Det første Slag den gamle Mand slog,
Han slog Hr. Tidemand ned til Jord.
Nu ligger Hr. Tidemand, hannem rinder Blod.

10. Nu ligger Hr. Tidemand, hannem rinder Blod;
Endnu gaaer Ploven i sorten Jord,
Og end gaae Svin paa Oldenskov.
Det love alle de Sønderbo.

LXII.

Viserne om Valdemar I.

No. 1.

Kong Valdemar og hans Søster.

1ste Vers.

Kong Valdemar og Dronning Sophie i Sale—
Kirstenlille var from.
De kom om liden Kirsten i Tale.
Saa herlig kunde hun raade de Runer.

2. "Hør I, Danner Konning, kjære Herre min!
Kirstenlille var from.
Vil I give Buris liden Kirstin?
Saa herlig kunde hun raade de Runer.

3. I har en Søster, og jeg en Bro'r,
Saa herligt Giftermaal gjøre vi i Aar?"

4. "Det skal ikke skee, men mig undes Liv,
At give min Syster en Hestetyv.

5. Liden Kirsten hun er en Frøken saa ven,
Herr Buris er lig en Hestedreng."

6. Dronningen blegner som et Lig:
"Min ædelig Herre! hvi foragter I mig?"

7. Dronningen slog sin Haand imod Bord:
"Saa sandelig skal jeg hævne de Ord."

8. Kong Valdemar skulde i Leding fare,
Herr Buris skulde tage Landet vare.

9. Kongen han reiser af Landet hen,
Ham fulgde saa mangen Ridder skjøn.

10. Hannem fulgde saa mangen Ridderskare;
Han gav bort sin Søster, det Spegel klare.

11. En mægtig Fyrste, baade rig og fin,
Gav han liden Kirsten Søster sin.

12. Dronning Sophie og Herr Buris sadde over Bord,
Hun tænkte da paa Kong Valdemars Ord.

13. "Hør Du, Herr Buris, kjær Broder min!
Og Du skal lokke Kongens Søster fin."

14. Herr Buris han til sin Søster saae:
"Min kjære Søster! hvi taler I saa?

15. Ret aldrig vil jeg den Gjerning gjøre,
Jeg agter hende til min Hjertenskjære."

16. Dronningen slog sin Haand mod Bord:
"Du maa vel rette Dig efter mine Ord!"

17. Herr Buris tager over sig Kaaben blaa,
Til Frøken Kirstine monne han gaae.

18. Han bad hende baade aarle og silde,
Men ikke kunde han fremme sin Villie.

19. "Herr Buris! hvi vil I mig saa forraade?
Hvor vil I det for min Herr Broder for-
svare?"

20. Bort gik Herr Buris med blege Kinder,
Af Hjertens Grund saa elsked' han hende.

21. Herr Buris tager over sig Skarlagen Skind,
Saa ganger han for Dronning Sophie ind.

22. "Den Jomfru hun er saa fast udi Sind,
Slet ingen Ridder kan hende overvind'."

23. "Hvad est Du da for en Elskovsmand,
Men Du de ramme Runer ikke kan?"

24. "Med Troskab vil jeg tjene min Herre,
Jeg skjøtter ikke om Dine Runer at lære.

25. Kong Valdemar betroede mig Riger og Land,
Skulde jeg forraade hans Søster forsand?"

26. "Jeg vil skrive Dig Runer i Haand,
Selv saa skal Du bære Dem frem.'

27. Han kastede Runer paa Spange,
Som liden Kirsten skulde over gange.

28. Liden Kirsten blev baade angest og bange,
Til Herr Buris monne hun gange.

29. Hun bankede paa hans Dør under Skind:
"Staa op, Herr Buris! og lad mig ind!"

30. Opstod Herr Buris i Skarlagen rød,
Saa lukte han ind den vænne Mø.

31. Den Nat sov hun i Ridderens Arme
Sig selv til Sorrig og daglig Harme.

32. Det lidte fast mod Sommer og Høst,
Liden Kirsten tyknedes for sit Bryst.

33. Liden Kirsten taler til Tjenestemø sin:
"Du skal følge mig i Stenstuen ind.

34. Du hente mig ind de Fruer fem,
Lad ikke Dronning Sophie vide af dem."

35. Liden Kirsten taler til liden Smaadreng:
"Du hente mig strax Herr Buris her hen!"

36. De mødtes paa den Højelofts-Svale,
Saa sørgelig monne de sammen tale.

37. Dermed toge de hinanden i Arm,
De daanede begge af Hjertens Harm.

38. Det Aar det var da gangen omkring,
Kong Valdemar kom fra Leding hjem.

39. Kong Valdemar ind ad Dørren tren,
Dronning Sophie rækker ham Haand igjen.

40. Kongen han sig over Axel saae:
"Hvor er min Søster? hvor mon det gaae?"

41. Dronning Sophie smiler under Skarlagen Skind:
"Det er tre Maaneder siden jeg saae hende."

42. Dronningen svared' "hun er ude af Lære;
Thi hun lyder mig ikke med Ære.

43. Skulde jeg Dronning i Danmark være,
Da skulde jeg bedre mine Jomfruer lære."

44. "Hvi give I over min Søster Kjære?
Hun haver jo altid levet med Ære."

45. "Hun er gangen i Stenstuen ind,
Hun haver født et lidet Kind."

46. Kongen han blev i Huen saa mod:
"Sophie! jeg troer aldrig Dine Ord."

47. "Det er Guds Sanden og ikke løjet,
Hun haver mig til Barsel bødet."

48. Kongen han taler til Riddere fem;
"I skal hente mig min Søster hjem."

49. Saa rede de bort som Kongen han bød,
De ønskede heller at være død.

50. De banked' paa Dørren under Skind:
"Liden Kirstine! I lader os ind."

51. Til Dørren saa gik den Tjenestequind;
"Vi bede os Forlov at gange herind."

52. "Saa vel maa I gange i Stenstuen ind,
Her haver slet Ingen faaet et Kind."

53. Det svared' Herr Peder med sorrigfuld Mod:
"Gud give, at sande maatte være Dine Ord!"

54. "Staaer op, liden Kirsten! I klæder Eder brat!
I skal til Eders Broder i Nat.

55. I klæder Eder bradt, og værer ej sen;
Eders Broder er kommen af Leding igjen."

56. "Der tør jeg sætte ved mit Hovedguld
rød,
Denne Aftensfærd den volder min Død.

57. I tager min Datter, føøber hende i Lin!
Aldrig mere seer hun Moder sin.

58. I hjelper min Datter til Kristendom!
Hendes Lykke bliver hende fuld tung.

59. I kalder hende stolten Ingerlille!
Min Lykke vil for mig ilde spilde."

60. Liden Kirsten taler til Ternen sin:
"Du hente mig ind det forgyldene Skrin!"

61. Hun lod op sit Liggendefæ,
Saa delte hun ud til sine Tjenere.

62. Først og sidst gav hun sin Terne,
Hun skulde hendes Datter vogte og lære.

63. Hun gav hende det røde Guld,
At hun skulde være hendes Datter huld.

64. "Det kan hver Qvinde tænke best,
Hvorledes jeg kan nu ride min Hest.

65. Det kan hver Menneske tænke ved sig,
Den Natterejse er ond for mig."

66. De løfted' hende til Hest saa sorrigfuld.
Hendes Haar det skinned' som spundet Guld.

67. Der de kom for Højelofts Bro,
Da faldt liden Kirsten for Hestefod.

68. Dronningen staaer i Vindvet og leer;
"Kommer og seer Eders Søsters Færd!"

69. Knud lille tog hende op i sin Favn:
"I værer frimodig i Jesu Navn."

70. De løfted' hende paa den Højelofts Svale.
"Den rige Krist vi Eder befale."

71. I Dørren gjorde hun Kors for sig:
"Den rige Krist befaler jeg mig."

72. Liden Kirsten ind ad Dørren tren;
Kong Valdemar rækker hende Haand igjen.

73. Hun rakte sin Broder hviden Haand:
"Jeg glædes, I vel er kommet til Land."

74. Stor Naade og Venskab han hende beted',
Derfor blev Dronning Sophie vred.

75. Kongen han tog et Glas med Vin:
"Du drik mig til, kjær Søster min:

76. Hør, liden Kirsten! hvad jeg siger Dig,
En Elskovs-Vise qvæder Du mig!"

77. "En Elskovs-Vise jeg aldrig nam;
Jeg synger en anden det bedste jeg kan."

78. "Du skal dandse og Du skal qvæde,
Mine Gjæster skal Du i Aften glæde."

79. Liden Kirsten begyndte en Vise og qvad,
Saa mangen Ridder derefter traad'.

80. Kongen han med i Dandsen sprang,
Han tog sin Søster ved hviden Haand.

81. De dandsed' ud og de dandsed' ind,
Han kunde dog Intet kjende paa hend'.

82. Han prøved' saa ofte hendes Sang,
Fast mere saae han paa hendes Gang.

83. Saa maalte han hende med Belte især,
Han kunde dog Intet kjende der.

84. "Skam faa Du, Sophie, Dronning min!
Saa haver Du løjet paa liden Kirstin."

85. "Det er Guds Sanden og ikke Løgn,
Hun haver født en Datter i Løn."

86. Hun gjorde liden Kirsten mere Harm,
Hun tog hendes Bryster af hendes Barm.

87. Hun gjorde Dan Kongen mere imod,
Hun malkede Melk for Kongens Fod.

88. Hun malkede Melk for Kongen paa Jord:
"Min ædelig Herre! troer nu mine Ord!"

89. Kongen han blev saa fort som Muld,
Liden Kirsten hun daaned' saa sorrigfuld.

90. "Jeg agted' at gjøre Dit Bryllup snart,
Nu skal Du i Aften døe med Fart.

91. En mægtig Herre vilde jeg Dig givet;
Nu skal Du i Aften lade Dit Liv.

92. Den haardeste Død Du taale kan,
Den skal Du lide i Aften forsand."

98. Liden Kirsten hun faldt for Kongen i Knæ:
"Kjær Broder! naadelig til mig see!"

94. "Du maa paa Jorden ej være, saa stort
Et Hovmod er det, Du mig haver gjort.

95. Jeg kan ikke benaade Dig.
Saa ilde haver Du gjort mod mig.

96. Jeg loved' Dig bort, jeg vidste ej af —
Til Kongens Søn her over det Hav."

97. Kongen han taler til liden Smaadreng:
"Du hente mig ind de Ølsvøber fem.

98. Du tør ej hente fire eller fem,
Jeg haver nok i en af dem."

99. Liden Kirsten faldt paa baren Knæ:
"Herre Gud du naadelig til mig see!"

100. Kongen han tog de Ølsvøber i Haand,
Han var fuld af Sorrig og Vaand'.

101. "Stat op, Dronning Sophie! og bed for mig!
I og Eders Broder det har voldet mig."

102. "Ilde havde jeg stedt min dronninglig Fore,
Skulde jeg hjelpe din arrige Hore!"

103. "Ja! da skal jeg saa straffe hende,
At det skal spørge baade Mand og Qvinde."

104. Saa slog han hende saa meget længe,
Til hun laae i blodige Strømme.

105. Hun krøb under Dronning Sophies Skind,
Hun sparked' hende ud med Foden sin.

106. "I skjule mig under Eders Skarlagen rød
For Christi Skyld, som taalte for os Død!

107. Jeg fælder saa mangen modig Taare;
Gud naade! min Lykke har været saa haard.

108. O Broder! lad mig saa længe leve,
Imens jeg skifter min Sjælegave.

109. Eder selv giver jeg mine Slotte bolde,
For I haver mit Liv ivolde.

110. Min Datter giver jeg mit Guld saa rød,
For hun skal lade hævne min Død.

111. Dronning Sophie giver jeg min sølvbunden Kniv,
For hun forraadte mit unge Liv.

112. O, Børre lille! Gud give Dig Ve!
Nu er mit Hjerte i Sorgen sted.

113. Nu haver jeg mit Skriftemaal gjort;
Min kjære Broder værer mig god!

114. Den rige Krist giver jeg min Sjel.
Her er den inde mig under ej vel."

115. Hun bød dem Godenat der vare inde;
Saa ynkelig græd' de Alle for hende.

116. Der græd' for hende Fruer og Møer,
Foruden Dronning Sophie, den onde Knør.

117. Saa gav den Rose op sin Aand,
Og den befalede Gud i Haand.

118. Da blev Kongen af Banghed kryst,
Og hannem slog Hjertet udi hans Bryst,

119. "O Sophi! hvad est Du en udydelig Qvinde,
Men Du vild' ikke ynkes over hende.

120. Skam faa Du, Sophie Du onde Qvinde!
Nu er det skeet, Du gjerne vilde.

121. Nu er min kjære Søster død;
Hvor skal vi lægge den Rose rød?"

122. "Vi lægge hende paa Riber Gade;
Hver Dag træder hende min Hesteplade."

123. "Ret aldrig skal Du faae den Glæde,
Din Ganger skal over hende træde.

124. Til Vestervig Kloster jeg lader hende føre;
De røde Borge over hende gjøre."

125. Han lod liden Kirsten saa herlig begrave,
Han sørged' for hende alle fine Dage.

126. "Nu vil jeg være i saa mørkt et Hus,
At jeg seer hverken Ild eller Ljus.

127. Der maa ej Solen over mig skinne,
Før jeg faaer bødet Synderne mine."

128. Kongen han taler til sin Dreng:
Du bed Herr Buris komme her frem.

129. "Hør Du, Herr Buris! hvad jeg siger Dig:
Hvorledes haver Du tjent hos mig?

130. En Vingaard fik jeg Dig at vare,
Derover har Du gjort mig stor Skade.

131. Det favreste Vintræ har Du lagt øde,
Dig selv til Sorrig og daglig Møde."

132. Herr Buris faldt for Kongen i Knæ:
"Min kjære Herre forlader mig det!"

133. "Nej, Du maa ogsaa lide nogen Nød;
Hun taalte for Dig saa haard en Død."

134. "Den allerværste Død I mig vil giv',
Den lider jeg gjerne for den høviske Viv."

135. "Hans Øine skal udstinges, den Hestetyv,
For han forraadte den Venneviv."

136. Saa lod han udstinge hans Øine baade;
Dronning Sophie sig monne klage saa saare.

137. Hans højre Haand og venstre Fod
Han og tillige afhugge lod.

138. Saa lod han ham følge af Slottet ned,
Dronning Sophie til Spot og Spe.

139. "See nu Din Broder, den mægtige Herre,
Som vilde saa meget fyrstelig være."

140. Kongen han lod en Lænke smede;
I Vestervig Kloster lod han den lægge.

141. Derved gik Buris i elleve Aar,
Hver Dag han til hendes Grav mon' gaae.

142. Han monne det hver Dag af Kongen tinge,
Han maatte i Klosteret begraves hos hende.

143. Alle sine Lande maatte han Kongen give,
Førend han maatte i Klosteret ligge.

144. Han døde saa bradt paa det tolvte Aar.
Kirsten lille var from.
Kongen var Dronningen aldrig god.
Saa herlig kunde hun raade de Runer.

LXIII.

Viserne om Valdemar I.

No. 2.

Ebbe Galt.

1ste Vers.

De Kongens Mænd sidde udi Kolding,
De drikke til Dagen gjøres lys;
Saa gjør og ungen Ebbe Galt,
Han tør der saa lidet af rose.
I ride nu til Lunden med.

2. Det var ungen Ebbe Galt
Han rider gjennem Rosens Lund,
Der møder han Bondens vænne Hustru
Alt i saa ond en Stund.
I ride nu til Lunden med.

3. "Hør Du kjære Bondens Hustru!
Vil Du vise mig til By,
Jeg giver Dig Gave og Skjænk saa stor
En Kjortel af Lundiske ny."
I ride nu o. s. v.

4. "Vejen vil jeg Dig vise saa gjerne,
Mig tykkes, Du est det værd;
Jeg følger saa nødig en drukken Hofmand.
Vor Herre være i vor Færd!"

4. Der han kom ind i Bondens Gaard,
Der lod han endda værre,
Han slog og banded' saa hardt om sig,
Og tænkte saa lidt paa Vorherre.

6. Bondens Hustru gaaer til og fra,
Hun byder ham af det beste;
Men hvad han mente hende derimod,
Det var udaf det værste.

7. Han hug hende med sine Spore,
Han drog hende i hendes Haar;
Havde Ulet ikke været hans Herre,
Han havde det aldrig gjort.

8. "Nu haver I faaet Eders Villie frem
Os begge til liden Gavn,
Jeg beder Eder for den øverste Gud,
I sige mig af Eders Navn."

9. "Hesten rider jeg abildgraa,
Min Kaabe er stribet og blaa,
Svenne de kalde mig Ebbe Galt
Siden jeg red først til Hove."

10. Det var goden Bonde
Han kom fra Tinget hjem,
Gundelille hans Hustru
Hun ganger ham grædende igjen.

11. "Mig er hendt en hjertelig Sorg
Alt siden I red til Tinge,
Jeg lever aldrig saa god en Dag,
At det ganger mig af Sinde.

12. Jeg var gangen i Rosens Lund
At flytte vore Foler saa bolde,
Der kom ridendes en Ridder frem,
Han tog mig ynkelig med Vold.

13. Han drog mig udi mit Haar,
Han røved' fra mig min Ære,
Thi maa I mig ikke Eders Hustru kalde,
Det Navn er jeg ikke værd at bære."

14. Han tog hende udi sin Arm
Han klapped hende ved Kind:
"I skal dog være kjær Hustru min,
Men det skete mod Eders Minde."

15. Og Tak saa have goden Bonde
Han ganger for Kongen at kjære:
"Min Hustru er med Vold taget,
Derfore saa kommer jeg here.

16. Det var Dannerkonning blev vred,
Og tog han til sin Kniv:
"Haver nogen af mine Hofmænd det gjort,
Da skal det koste hans Liv.

17. Sig mig, goden Bonde!
Udi Din Kjortel graa:
Hvad da heder den Ungersvend,
Din Hustru med Volde tog?"

18. "Hans Navn vil jeg ikke dølge,
Det springer over Mark og Skove,
Svenden han heder Ebbe Galt,
Saa kalde de hannem til Hove."

19. Det var Dannerkongen,
Han sortned' som en Jord:
"Den Sorg kom i mit Hjerte,
Hun monne der aldrig afgaae.

20 Er det Ebbe Galt, Søstersøn min,
Som lokket haver den Viv,
Da vilde jeg ikke for halv Danmark
Saa stærk en Lov have givet."

21. Det var Danner Kongen
Han taler til Ebbe Galt:
"Træd nu frem kjær Søstersøn min!
Du svare for Dig saa bradt."

22. Fremtraadte han bolde Ebbe Galt
Han svared saa dristelig:
"Du lader Din Hustru tilstede komme;
Hun klager ikke over mig."

23. Det da var den sorrigfuld' Bonde
Han sig over Axel saae;
Hissef kommer hun Hustru Gunder
Hun rider paa Ganger graa.

24. "I mindes vel, bolde Herr Ebbe Galt!
Der I var i vor Gaard,
Den brune Mjød den klare Vin
Den var for Eder uspart.

25. Den brune Mjød den klare Vin —
For Eder og alle Eders Svenne.
Det gjorde jeg paa min Hosbonds Trøst,
Og selv var han ikke hjemme.

26. Jeg lod Eders Seng af Silke rede,
Som Riddere pleje at sove,
Saa lod jeg Eder til Senge følge
Med Kerte og brændende Lue.

27. Saa gik jeg mig med mine Børn at hvile,
Som jeg var vant at gjøre;
I mindes vel, bolde Herr Ebbe Galt!
I sloge op alle vore Dørre.

28. Vel fem udaf mine næste Møer
Dem gjorde I Banesaar,
Og tre udaf mine gjæveste Svenne
De ligge under sorten Mor."

29. Og opstod Herr Peder hans Fader,
Han var en Helt saa stærk:
"Jeg byder for hin unge Ebbe Galt
Min Hest og tusinde Mark."

30. Det svared Dannerkongen —
Ebbe Galt for Dommen stod:
"Jeg løste hannem med tre tusinde Mark,
Kunde jeg det svare for Gud."

31. Og svarede Dannerkongen
Han stod i Skarlagen rød:
"Haver han hende med Vold taget,
Han skal for hendes Skyld døe."

32. Det meldte han da Herr Ebbe Galt
Dentid de ledte ham bort:
"Ikke vilde jeg vurde at lade mit Liv,
Havde hun ikke været saa sort."

33. Svared det danske Dronning
Hun meldte et Ord med Ære:
"Hvad heller at hun var sort eller hvid,
Skulle Du have ladet hende være."

34. Saa toge de bolde Herr Ebbe Galt,
Fulgde hannem paa grønnen Vold,
Saa hugged' de ham hans Hoved fra
Alt over hans eget Skjold.
I ride nu til Lunden med.

LXIV.

Viserne om Valdemar I.

No. 3.

Vaagenatten.

1ste Vers.

Det er i Nat Vaagenat;
Der vaage hvo som vil.
Der komme saamange til Dandsen bradt.
Der vaager hun stolt Signelil under saa grøn en D.

2. Stolt Signelil spurgde sin Moder ad:
Der vaage hvo som vil.
"Maa jeg gaae at vaage i Nat?"
Der vaager hun stolt Signelil under saa grøn en D.

3. "Hvad vil Du i Vaagstue gjøre?
Der vaage o. s. v.
Du haver Dig hverken Søstre eller Brødre.

4. Og hverken Broder eller Maag,
Ikke skal Du til Vaagstue gaae.

5. Der kommer Kongen og alle hans Mænd
Lyder Du mit Raad, da bliver Du hjemme."

6. "Der kommer Dronningen med hendes Møer alle;
Min Moder! lover mig med dennem at tale."

7. Saa længe bad den Jomfru fin,
Det hun fik Lov af Moder sin.

8. "Du gaa, Du gaa nu Datter min!
Til Vaagstue gik aldrig Moder Din.

9. Hun gik sig igjennem Lunde,
Saa monne hun til Vaagstue stunde.

10. Der hun kom over de grønne Enge,
Da var Dronningen gangen til Senge.

11. Da hun kom til Borgeled,
Bedre Dands der gik derved.

12. Der dandsed alle de Kongens Mænd,
Selv træder Kongen i Dands for dem.

13. Kongen rækker sin Haand fra sig:
"Vil I, skjøn Jomfru! dandse hos mig?"

14. "Jeg er gangen her hid over Dale,
For jeg vilde med danske Dronning tale."

15. "I dandser med os en liden Tid,
Saa kommer Dronningen til os hid."

16. Frem gik Signelil smal som Vaand,
Hun gaaer i Dandsen ved Kongens Haand.

17. "Hør Signelille! hvad jeg siger Dig,
En Elskovens Vise Du qvæde for mig!"

18. "En Elskovers Vise jeg aldrig nam,
Jeg qvæder en anden som jeg kan."

19. Stolten Signelil begyndte en Vise hun qvad,
Det hørte Dronningen i Loftet sad.

20. Det meldte Dronningen, i Loftet hun laae:
"Hvilken af mine Jomfruer qvæder Visen saa?

21. Hvilken af mine Jomfruer dandser saa længe?
Hvi fulgte de mig ikke til Senge?"

22. Det svared den Svend i Kjortelen rød:
"Det er ikke nogen af Eders Møer.

23. Det er ikke nogen af Eders Møer,
Det er stolten Signelil under D."

24. "I tage mig hid min Skarlagen smaa
Jeg skal gaae bort den Jomfru at skue."

25. Der hun kom til Borgeled,
Bedre Dands saa gik derved.

26. Tøsser dandsede de den Dands omkring,
Alt stod Dronningen og saae den Ring.

27. Det tyktes Dronningen være stor Vaande,
At Signelil dandsed ved Kongens Haand.

28. Sophie taler til Tjenestekvind:
"Hent Du mig et Horn med Vin!"

29. Kongen rakte han Haand fra sig:
"Vil I, Sophia! dandse hos mig!"

30. "Ikke der jeg dandse vil,
Førend stolten Signelil drikker mig til."

31. Hun holdt det til Munden og deraf drak,
Uskyldige Hjerte i Brystet sprak.

32. Længe stod Kongen, han saae derpaa,
Jomfruen for hans Fødder laae.

33. "Ret aldrig saae jeg en vænnere Mø
Saa uskyldig komme til sin Død."

34. For hende græd Møer og gode Qvinder,
De bare hendes Lig i Kirken ind.

35. Havde hun lydet sin Moders Raad,
Der vaage hvo som vil.
Det havde hende ikke saa ilde gaaet. — —
Der vaager hun stolten Signelil under
saa grøn en D.

LXV.

Viserne om Valdemar I.

No. 4.

Kong Valdemar og hans Søsterdatter.

1ste Vers.

Kongen og Dronning Sophie de sadd' over Bord,
De snakkede saa mangt et gammelt Ord.
Saa let da ganger der Dandsen.

2. "Sig mig nu, kjære Herre min!
Hvor er stolt Ingerlil Søsterdatter Din?"
Saa let da ganger der Dandsen.

3. "Jeg haver givet hende Borge saa bolde,
Og Mere skal hun fange ivolde.

4. Alle de Dage jeg leve maa,
Da vil jeg hende for Fader staae.

5. Jeg skal hende elske af alt mit Sind,
Ligesom hun var kjær Datter min."

6. Svared' det Dronning Sophie den onde Maar:
"Gid stolt Ingerlille var i Kongens Gaard!

7. Da maatte hun Eder Fader kalde,
Og jeg vilde være hendes Moder med alle.

8. Fader og Moder maatte hun os kalde,
Vi vilde hende for vor Datter holde."

9. Kongen han svarede samme Stund:
"Du taler det ej af Hjertens Grund.

10. Du haver ej levet med hende saa fint,
At hun skulde kalde Dig Moder sin.

11. Ingerlille hun veed det vel selv,
At Du under hende ikke vel.

12. Hvor skulde Du elske den Venneviv,
Thi Du forraadte hendes Moders Liv."

13. "Hvi skulde jeg ikke elske den vænne Maar,
Om hun vil tjene i Kongens Gaard.

14. Min Herre I giver Eders Minde dertil,
At Ingerlille mig tjene vil."

15. "Saa gjerne giver jeg mit Minde dertil,
Ingerlille at tjene, hvor hun vil.

16. I spender graa Ganger for Karmen rød,
Og henter mig Ingerlille den venne Mø."

17. Ind da kom den liden Smaadreng:
"Eders Morbroder haver mig til Eder sendt."

18. Svared det Ingerlille den Jomfru fin:
"Saa gjerne taler jeg med Morbroder min."

19. Ingerlille kasted baade Sax og Søm,
Saa klædte hun sig i Silke grøn.

20. De slog over hende det Skarlagen-Skind,
Saa løfted de hende i Karmen ind.

21. Ingerlille kjører op i Kongens Gaard;
Kongen gaaer ud mod den vænne Maar.

22. Kongen tog hende i sin Arm,
Han løfted hende af den skjønne Karm.

23. "Velkommen, Ingerlille! en Rosens Blomme,
Men Du vil til Din Morbroder komme."

24. Han slog over hende Skarlagen Skind,
Saa fulgte han hende i Højeloft ind.

25. Ingerlille ind ad Dørren tren:
Dronningen stander hende op igjen.

26. Længe stod Ingerlille og tænkte ved sig:
"Det er ikke af det Gode Du tager mod mig."

27. Kongen tog hende under sit Skind:
"Lyster Dig at hvile med Morbroder Din?

28. Sig mig Ingerlille, saa væn en Maar!
Lyster Dig at tjene i Kongens Gaard?"

29. "Hør Du, Ingerlille! hvad jeg siger Dig,
Til Paaskedag saa tjener Du mig.

30. Du skal intet Andet gjøre,
End hvad jeg vil sige og lade Dig høre.

31. Bære mig til baade Klæder og Vand,
Og tjene mig baade til Fod og Haand.

32. Du skal bære mit Skarlagen Skind,
Og følge mig selv baade ud og ind."

33. ':Hør I, Dan Konning kjær Morbroder min!
Maa jeg svare den Dronning fin?"

34. "Saa gjerne giver jeg mit Minde dertil;
Du svare hende, som hun taler Dig til."

35. "Ilde haver jeg fæst min favre Kynd,
Skulde jeg være Eders Nøgleqvind'.

36. Ilde havde jeg stædt min Jomfru=fore,
Skulde jeg tjene Din Bispehore.

37. Jeg det med mine Øine saae,
At vor Biskop hos Dig laae."

38. "Hør Du, Ingerlille! Søsterdatter fin,
Spot ikke mere Dronningen min!"

39. "Saa hjelp Marie, den Jomfru, mig!
Som jeg skal aldrig lyve for Dig."

40. "Hvor vil Du, Ingerlille! Din Føde faae,
Men Du vil ikke tjene i Kongens Gaard?"

41. "Jeg vil mig i Kloster give,
Og tjene Vor=Herre men jeg er ilive."

42. "Jnaar Du kommer i Kloster ind,
Saa ypper Du Moders Kynde Din."

43. "Min Moder er død og ligger under Muld,
Det haver Du selv, Dronning Sophi! voldt.

44. Min Moder er død og ligger under Jord;
Endnu lever Du Din Bispehore."

45. Kongen han rødmede som et Blod,
Dronning Sophie fortnede som Jord.

46. "Er det sandt, Du siger saa,
Sophia i min Seng ej komme maa."

47. "Min kjære Ingerlille, sig ikke saa,
Ret visselig Du lyver mig paa."

48. "Det er Guds Sanden, Du haver det gjort,
Og bedrevet baade Hor og Mord."

49. "Sig mig, Ingerlille! Søsterdatter fin,
Hvad Død vil Du unde Dronningen min?"

50. "Det maatte hun Dronning Sophia vel vide,
Hvad det er Svøber at slide.

51. Den Død ville vi hende give,
For hun slyede min kjær Moder af Live."

52. Kongen taler til liden Smaadreng:
"Du hente mig ind de Ølsvøber fem!

53. Du hente mig ind de Ølsvøber fem!
Sophie skal slide alle dem."

54. Kongen lod hende saa længe slaae,
Hun udi blodige Strømme laae.

55. Hun krøb under Ingerlilles Skind,
Hun stødte hende ud med Foden sin.

56. "Ilde havde jeg stædt min Jomfrufore,
Skulde jeg skjule Din arrige Hore."

57. De sloge hende saa længe,
At Døden monne hende trænge.

58. Død er Dronning Sophia den onde Viv:
Hvor skal vi nu lægge hendes Lig?

59. "Vi lægge hende midt paa Ribe Bro,
Der agted' hun min kjære Moder skulde boe."

60. "Jeg vil lyde det Raad saa bradt,
Og skynde hende af Gaarden snart."

61. Nu ligger Dronning Sophie paa Riber Bro,
Nu raader stolt Ingerlill' for hendes Bo.

62. Nu ligger Dronning Sophie under sorten
Muld,
Nu raader stolt Ingerlil for hendes Guld.

63. Siden blev Ingerlil en Dronning bold,
Al Engelland fik hun i sin Vold.
Saa let da ganger der Dandsen.

LXVI.

Viserne om Valdemar I.

No. 5.

Asbjørn Snares Frieri til Kongens Datter.

1ste Vers.

Dan Konning og Herr Asbjørn Snare —
Skoven staaer herlig og grøn: —
De drikke Vinen den klare.
Den Sommer og den Eng saa vel kunde sammen.

2. De drikke Mjød og de drikke Vin —
Skoven staaer herlig og grøn: —
De snakked' saa meget om liden Kirstin.
Den Sommer og den Eng saa vel kunde sammen.

3. "Hør I, Daner Konning! hvad jeg siger Jer;
Skoven staaer o. s. v.
I give mig liden Kirsten, Eders Dotter kjær!"
Den Sommer o. s. v.

4. "Liden Kirsten hun er kun Aarene ti,
Hun kan Eders Hofklæder hverken skjære
eller sye."

5. "Liden Kirsten er ung, hun kan vel lære;
I giver mig hende med Hæder og Ære."

6. Herr Asbjørn rider til Ribe,
Silke og Sindal at kjøbe.

7. Han kjøber Silke og Sindal rød,
Det sender han Alt til den Mø.

8. Det første liden Kirsten hun Sømmen fik,
Hun strax ind til sin Fostermoder gik.

9. "Min Fostermoder kjær! I kjender mig Raad;
Sømmen hun blev mig sendt udigaar."

10. "Hør Du, liden Kirsten! skik Sømmen fra
Dig,
Hun er Dig sendt til Spot, tro mig!"

11. Liden Kirsten hun ganger i Lønkammer ind,
Saa skar hun Sømmen efter sit eget
Sind.

12. Hun satte sig paa Sømmestol,
Hun sømte imod den klare Sol.

13. Hun syede i hans Side-søm
Fisken som skrider i striden Strøm.

14. Hun syede over hans Hærde
Femten Riddere med draget Sværd.

15. Hun syede i hans Arme en Krands,
Femten Jomfruer i en Dands.

16. Hun syede i hans Bryste,
Hvor Ridderen Jomfruen kyste.

17. "Nu er Sømmen syet og skaaren,
Herre Christ give den var nu hjembaa-
ren!"

18. Det svarede Jomfruens egen Svend:
"Saa gjerne bær jeg Sømmen hjem."

19. Det første Herr Asbjørn Sømmen saae,
"Herre Christ signe de Fingre smaa!"

20. Meldte det Jomfruens egen Svend:
"Hvad giver I Jomfruen til Sømme-
løn?"

21. "Hvad skulde Jomfruen have andet til
Sømmeløn,
End mig selver en Ridder saa skjøn."

22. Hjem kom Smaasvend, han sagde vel:
"Den Ridder han vil have Eder selv."

23. "Du bede Ridderen segle over Aa;
Aldrig skal han mig i Tale faae.

24. Du bede Ridderen segle over Aa;
Skoven staaer herlig og grøn —
Ret aldrig skal han faae min Tro.
Den Sommer og den Eng saa vel kunde
sammen.

LXVII.

Om Kong Valdemar II.

No. 1.

Kong Valdemars Frieri til Dron=ning Dagmar.

1ste Vers.

Kong Valdemar og Herr Strange
De sidde over breden Bord,
Og de begyndte indbyrdes at tale
Saa mangt et Gammens Ord.
Der segler Herr Strange mod Dronning Dag=mar.

2. "Hør Du, Herr Strange! hvad jeg siger Dig,
Du skal fare af Landet ud;
Du skal fare til Bøhmer Land,
Og hente min unge Brud."
Der segler Herr Strange mod Dronning Dag=mar.

3. Det svared' Herr Strange Ebbesen,
Saa snildelig monne han svare:
"Skal jeg ind til Bøhmerland rejse,
Hvo skal da med mig fare?"

4. "Du tag til Dig unge Herr Limbek,
Og saa Herr Oluf Lykke.
Du tag hin rige Herr Peder Glob,
Og flere efter Dit Tykke.

5. Tage Du Bispen af Sjelland,
Han er saa lærder en Mand,
Og saa Herr Albert af Eskilsø,
Sine Ord vel føje kan."

6. Det var ungen Herr Strange,
Han gaaer ned til den Strand,
Hannem fulgte Kong Valdemar selv,
Med mangen velbyrdig Mand.

7. Saa segled' de dem over salten Sø,
Vel udi Syvnter tre,
Det næste de kunde for Bøhmerlands Grænds',
De vare udi Huen saa fri.

8. De strøge Segl, kasted' Anker paa Sand,
De hastede hver til Land.
Saa saver da var den Herreskare,
Herr Strange den fremmerste Mand.

9. Der de komme noget op paa Land,
Da skikke de deres Bud,
De lode Kongen af Bøhmerland sige,
"De vare Dannerkongens Raad.

10. De havde med hannem at tale i Løn,
Som det sig bedst monne sømme."
Og da blev Silke paa Jorden bredt,
De skulde for Kongen indkomme.

11. "Hil sidde I, Konge af Bøhmerland!
I er en Fyrste med Ære;
Kong Valdemar af Danmark giver Eder Bud
Om Eders Datter saa kjære."

12. "I Herrer! tager Haandklæde og Vand,
I sætte Eder her til Bord;
I være velkommen udi vore Land!
Vi vide Eder Ansvar god."

13. Kongen han ganger udi Højeloft
Og raader med Dronning sin:
"Her er' de Herrer af Danmark kommen;
De bedes om Datter min."

14. "Vil han Kong Valdemar af Dannemark
Vil han vor Datter have,
Vi give hannem hende den mægtige Mand
Og dertil dyrebar Gave."

15. De lagde paa hende det røde Guld,
Fulgte hende i Salen ind;
Herr Strange den Ridder faver og fin
Han staaer hende op igjen.

16. De sloge over hende det Silke blaa
Fulgte hende i Salen ind:
"Her maa I see den Frøken selv
Udi Tugt og Sæder fin."

17. Saa bare de ind det Tavlebord,
De Tavel af Guld hin rene;
Herr Strange han skulde med Frøkenen lege,
Og tale med hende alene.

18. Den tredie Skaktavel de sammen drog,
Den var af røden Guld,
Herr Strange han vandt den Edling god
Ind udi Kong Valdemars Vold.

19. Det lidte fast ad Aften silde,
Den Tavel skulde have en Ende,
Herr Strange, den vise Høfding og klog,
Skulde følge den Brud til Senge.

20. Saa fulgte de den Frøken til Senge
Alt til den Ridder god;
Herr Strange med megen Tugt og Ære
Imod den Frøken opstod.

21. "I sige mig, Herr Strange! forviſt,
Paa Eders Ære og Tro:
Er han, Kongen i Dannemark,
Baade favr og faſt i Tro?"

22. Det da ſvared' han Herr Strange
Han op i Solen ſaae:
"Saamænd ved Dannerkonning
Han er langt ſkjønner end mine to."

23. Der blev Silke paa Jorden lagt,
De fulgte den Frøken til Strande;
Hun bød ſine kjære Forældre Godnat;
Saa lagde de ud fra Lande.

24. Det var Kongen af Bøhmerland
Han monne ſin Datter lære:
"Naar Du kommer i Danmark ind,
Du tænke paa Hæder og Ære!

25. Dydelig, gudfrygtig, from og god
Det ſkal Du altid have til Id;
Det dele med Dine Underſaatter,
Du bliver deres Haab og Lid."

26. Saa lagde de Herrer deres Snekke fra Land,
De vare baade glade og fro,
Saa ſegled de dennem til Dannemark,
Vel mindre end Maaneder to.

27. Det var Dronning Dagmar blid
Hun kom for Mandø til Land,
Og det var Kongen af Danmark,
Han kasted' sin Ganger paa Sand.

28. "I sige mig, Herr Strange Ebbesøn!
Førre vi komme nærmere Land,
Hvo er den dristige skjelige Svend,
Som rider paa hviden Sand?"

29. "I være velkommen, Dronning Dagmar!
I sige der sagt fra;
Det er Kong Valdemar af Danmark,
Som trende Kongeriger aaer.

30. Min naadige Frue Dagmar god!
Han er en Fyrste mægtig og bold;
Han haver Borge og rige Fæste
Dertil tre Riger i Vold."

31. "Skam faa Du, Strange! jeg siger Dig,
Saa vel da kan Du lyve;
Mig tykkes at Kongen af Danmark
Han haver ikke uden eet Øje."

32. "Hør I det, min skjønne Jomfru!
Han er en Orlogsmand;
Han haver vundet til Dannemark
Igjen alt Nordenelvs Land.

33. Han er Mand og dertil Fyrste vis,
Og tør paa sine Fiender see;
De flye for hannem baade øster og vester,
Naar han i Huen er vred.

34. Hvo Land og Liv ellers vove vil,
Og prøve godt Orlogsspil,
Er han en Første af Mod og Blod,
Han skal og sætte til.

35. Hør I det, min skjønne Jomfru!
I skulle være glad og fro,
Denne Færd skulle I ret aldrig fortykke,
Saalænge I leve maae.

36. Og al den Stund I leve maa
Jeg vil Eders Tjener være,
Al den Adel, i Dannemark boer,
De skulde Eder elske og ære."

37. Saa drukke de deres Bryllups-Højtid
Udi saa god en Stund,
Konning Valdemar og Dronning Dagmar
Saa vel hverandre und'.

38. Der glædtes ved baade Store og Smaa
Den Fattige med den Rige,
Der glædtes Bonde og Borger mest
Af Hjertens Grund tillige.

39. Hun kom uden Tynge, hun kom med Fred,
Hun kom goden Bønde til Lise;
Havde Danmark altid saadanne Blomster,
Man skulde dem ære og prise.

40. Alle saa mange i Danmark vare,
Dem monne Dronning Dagmar behage;
Saa længe hun lev'de paa Jorden her,
De havde saa gode Dage.
Der segler Herr Strange mod Dronning Dag-
mar.

LXVIII.

Om Kong Valdemar II.

No .2.

Dronning Dagmars Hjemfærd til Danmark.

1ste Vers.

Det var Bøhmerlands Dronning
Hun tager sin Datter at lære:
"Naar Du kommer i Danmark ind,
Dig vides baade Hæder og Ære.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

2. Og naar Du kommer i Danmark ind,
Da vides Dig Hæder og Ære;
Du lad ikke Skat over Bønderne skrive,
Da vorder Du dem saa kjær.
Den Frøken kom fra ædle Bøhmerland.

3. Den første Bøn Du beder Din Herre,
Din Herre sga mild og fin,
Du beder ham lade Biskop Valdemar ud
Allerkjæreste Morbroder sin."

4. Og der var Silke og Skarlagen rød
Paa Jorden strax udbredt,
Det var den unge Frøken Dagmar,
Hun blev til Stranden udledt.

5. Saa vunde de op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldene Raa,
Saa seglede de til Dannemark ind
Fast mindre end Maaneder to.

6. For Mandø kasted' de deres Anker
Alt paa den hvide Sand,
Toge de hin unge Frøken Dagmar
De løfted' hende først paa Land.

7. Toge de hin unge Frøken Dagmar,
De løfted' hende først paa Land,
Valdemar Konning af Danmark
Han rækker hende hviden Haand.

8. Der var Silke og Skarlagen rød
Saavidt paa Jorden udbredt;
Dagmar fulgte baade Fruer og Møer,
Hun blev paa Riber Hus ledt.

9. Saa aarle om den Morgenstund,
Længe førend det var Dag,
Det var ungen Frøken Dagmar
Hun kræved' sin Morgengav'.

10. "Den første Bøn jeg beder Eder om,
Allerkjæreste Herre min!
I lade Biskop Valdemar af Taarnet komme
Til Slægt og Frender sin'.

11. Den anden Bøn I vide mig vist,
Jeg beder Eder jo saa gjerne:
I give Alle de Plovpendinge til
Og Fangerne løs af Jerne!"

12. "Den første Bøn I tie saa stille,
I tie, Frøken Dagmar! saa qvær;
Kommer han ud Viskop Valdemar,
Han gjør Eder Enke i Aar."

13. Hun tog Guldkronen af sit Hoved,
Og satte for Kongen paa Bord:
"Hvad skulde jeg i Dannemark,
Maa mig ikke vides et Ord?"

14. "I hente mig ind Ridder Herr Strange
Og saa hin unge Junker Knud:
I skulle henfare til Oringsborg
Og løse de Fanger ud."

15. Der han kom af Taarnet ud,
Da kunde han ikke gange:
"Jeg haver her sidt paa tolvte Aar,
De Tide vare mig saa lange."

16. Hans Søster tog Guldkam af sit Skrin,
Hun kjæmte hans gule Haar,
For hver den Lok hun hannem redte,
Da fældte hun modige Taar'.

17. "Hør Du, kjæreste Søster min!
Og Du græd ikke for mig;
Fuld vel skal jeg hævne min Harme,
Om jeg et Aar er qvæg."

18. "I tie qvær Biskop Valdemar!
Lader ikke Eders Vrede regjere;
Kommer I atter paa Sjøborgs Taarn,
Jeg seer Eder aldrig mere."

19. Ikke kunde Biskoppen lade sin Harme,
Før han maatte Landet rømme;
Det fortrød Dronning Dagmar mest,
Han kunde ikke bedre skjønne.

20. Der var stor Glæde over al Danmark,
At Dagmar var kommen til Lande,
Der levede i Fred, baade Borger og Bonde
Uden Skat og Plovpendings Vaande.

21. Krist signe de unge Ædlinge to!
De længe maatte sammen leve,
Guds Ord, Retfærdighed, Dom og Skjel
For hver Mand at haandthæve!
Den Frøken kom af ædle Bøhmer Land.

LXIX.

Om Kong Valdemar II.

No. 3.

Dronning Dagmar spaaes af en Havfrue.

1ste Vers.

Dan Konning han lader en Havfru gribe,
Den Havfru dandser paa Tilie —
Og den lader han i Taarnet knibe,
For hun ikke fremmed hans Villie.

2. Dronningen heder paa Svenne to, —
Den Havfru dandser paa Tilie —
"I bede den Havfru for mig indgaae,
For hun skal fremme min Villie."

3. Indkom Havfruen og steddes for Bord, —
Den Havfru dandser paa Tilie —
"Hvad ville I Dronning? hvi sende I mig Ord?
Jeg kan ikke fremme Eders Villie."

4. Dronningen klapped' paa Hyndet blaa,
Den Havfru o. s. v.
"Du sidde Havfru og hvil derpaa,
Thi Du skal fremme min Villie."

5. "Ville I saa forraade mit unge Liv?
Den Havfru o. s. v.
Her ligger under den hvasse Kniv;
Hure skulde jeg fremme Eders Villie?"

6. "Vedst Du det, saa vedst Du mer,
Den Havfru o. s. v.
Du sige mig hvad min Skjebne er,
Saa kan Du fremme min Villie."

7. "Veed jeg Din Skebne, og siger Dig den,
Den Havfru o. s. v.
Du lader mig vist paa Ilden brænd';
Thi fremmer jeg nødig Din Villie.

8. Du føder Sønner, saa bolde tre,
Den Havfru o. s. v.
Dit unge Liv forspilde de.
Saa fremmer jeg nu Din Villie."

9. "Skal det mig for dennem ikke bedre gaae,
Den Havfru o. s. v.
Sig mig, hvad Skjæbne skulle de faae,
Saa kan Du fremme min Villie."

10. "Den ene skal Konning i Danmark være,
Den Havfru o. s. v.
Den anden skal Kronen af røde Guld bære.
Saa kan jeg fremme Din Villie.

11. Den tredie skal være saa vis en Mand
Den Havfru o. s. v.
Dit unge Liv lader Du for ham."
Nu haver jeg o. s. v.

12. Dronningen svøber sit Hoved udi Skind,
Den Havfru o. s. v,
Hun gik i Loftet for Kongen ind.
Thi hun havde o. s. v.

13. "Hør I, allerkjæreste Herre min!
Den Havfru o. s. v.
I give mig denne Havfru fin,"
For hun haver o. s. v.

14. "Jeg giver ikke den Havfru Liv,
Den Havfru o. s. v.
Thi hun forraadte mine Snekker syv."
Da fremmed hun ikke min Villie."

15. Dronningen fortned som en Jord,
Den Havfru o. s. v.
Hun daaned' død for Kongens Bord.
For hun havde fremmet hendes Villie.

16. "Min Kjære! I tage det ikke saa nær!
Den Havfru o. s. v.
Følg hende til Strande med alle dine Møer.
Men hun haver fremmet Din Villie."

17. Hun klædte den Havfru i Skarlagen rød,
Den Havfru o. s. v.
Skjønt hun havde spaaet hendes egen Død.
Saa fremmede hun hendes Villie.

18. Dronningen taler til sine Møer:
Den Havfru o. s. v.
"I følge denne Havfru ud til Sø,
Thi hun haver fremmet min Villie."

19. Den Havfru sættes paa Bølgen hin blaa
Den Havfru o. s. v.
Dronningen græd og Ingen der lo,
Saa havde hun fremmet hendes Villie.

20. "I tør ikke græde, græd ikke fordi, —
Den Havfru dandser paa Tilie —
Himmerigs Dør staaer aaben for Dig.
Nu haver jeg fremmet Din Villie.

21. I Himmerig skal Du bygge og bo —
Den Havfru dandser paa Tilie.
Der fanger Du først baade Hvile og Ro.
Nu haver jeg fremmet Din Villie."

LXX.

Om Kong Valdemar II.

No. 4.

Dronning Dagmars Død.

1ste Vers.

Dronning Dagmar ligger i Ribe syg,
Til Ringsted mon de hende vente;
Alle de Fruer i Danmark ere,
Dem lader hun til sig hente.
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

2. "I hente mig fire, I hente mig fem,
I hente mig af de Vise,
I hente mig hid liden Kirstin,
Herr Carls Søster af Rise.
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

3. I hente mig Unge, I hente mig Gamle,
I hente mig af de Lærde,
I hente mig liden Kirstine bold,
Al Ære saa er hun værd."

4. Ind kom liden Kirstine ad Dør,
Hun skin'de saa rød af Guld;
Hun kunde ikke Lyset paa Kronen see,
Hendes Øjne var' taarefuld'.

5. Liden Kirstin ind ad Døren tren
Med Tugt og favren Sinde,
Dronning Dagmar staaer hende op igjen,
Saa vel hun favnede hende.

6. "Kan Du læse og kan Du skrive,
Og kan Du løse min Pine,
Da skal Du slide Skarlagen rød
Og ride paa Gangerne mine."

7. "Kunde jeg læse og kunde jeg skrive,
Jeg gjorde det jo saa gjerne;
Det vil jeg for Sanden sige,
Eders Pine er haarder' end Jern."

8. Det var liden Kirstine
Tog Bogen, og derudi saae:
"Hjelpe Eder Gud Fader i Himmerig!
Eders Pine er haarder' end Staal."

9. Hun tog Bogen udi sin Haand,
Saa sørgelig derudi læste:
"Hjelp os Krist i Himmerig,
At I Eders Liv kunde friste!"

10. Hun tog Læsten og den hellige Bog,
Hun læste alt hvad hun kunde,
Det vil jeg for sandingen sige,
Saa saare hendes Øjne de runde.

11. De fulgte hende ud, de fulgte hende ind,
Det lidte jo længer jo værre:
"Medens det kan ikke nu bedre være,
I sende Bud efter min Herre.

12. Vil Gud det have, det maa saa skee,
Og Døden stander mig fore,
I sende strax Bud til Skanderborg,
I finde min Herre der."

13. Det da var den liden Smaadreng
Han lod sig ikke længer forlide,
Og han rykte Saddel fra Bjelken ned,
Og lagde paa Ørs hin hvide.

14. Og det da var den anden Smaadreng,
Satte sig paa Ganger rød.
End red han langt hastiger' frem,
End snaren Falk han fløj.

15. Kongen han stander paa Højelofts Bro,
Og seer han ud saa vide;
"Og hisset seer jeg min liden Smaadreng
Saa sørgelig monne han qvide.

16. Hisset seer jeg den liden Smaadreng
Saa sørgelig monne han traa;
Nu raade Gud Fader i Himmerig
Alt hure det mon Dagmar gaae."

17. Ind da kom den liden Smaadreng,
Og stedes han for Bord,
Han var snild i Tale,
Han kunde vel føje sine Ord.

18. "Dronning Dagmar haver mig til Eder sendt,
Med Eder talte hun saa gjerne,
Hun længes fast og overbradt,
Saa saare mon hun sig hvene."

19. Dan Konning han slog Tavlebord sammen
At alle de Terninger sjunge:
"Forbyde det Gud Fader i Himmerig
At Dagmar skulde døe saa ung!"

20. Der Kongen drog af Skanderborg,
Da fulgte ham hundrede Svenne,
Og der han kom til Gridstedbro,
Fulgte hannem kun Dagmars Dreng.

21. Der han red over Randbøl Hede,
Da fulgte ham femten Svenne,
Der han kom over Ribe Bro,
Da var den Herre allene.

22. Der var stor Ynk i Fruerstue,
Der alle de Fruer græde,
Dronning Dagmar døde i liden Kirstens Arm,
Der Kongen red op ad Stræde.

23. Det var Dannerkonning
Han ind ad Dørren tren,
Det var liden Kirstin bold
Hun rakte hannem Haanden igjen.

24. "Og hør I, naadige Herre og Kong!
I skulde hverken sørge eller qvide,
Og I haver faaet en Søn i Dag,
Er skaaret af Dagmars Side."

25. "Jeg beder Eder alle Jomfruer og Møer
Jeg beder Eder hver og alle:
I bede en Bøn for Dagmars Sjel,
At hun maatte med mig tale.

26. Jeg beder Eder Fruer og høviske Qvinder,
Saa mange som her ere inde:
I bede en kristen Bøn for mig,
At jeg maatte tale med hende."

27. Saa fulde de paa deres bare Knæ,
Saa mange som der vare inde.
Dem hørtes deres Bøn og kongelig Graad,
Han monne hende levende finde.

28. Dronning Dagmar rejser sig op paa Bare,
Hendes Øjne vare blodige røde:
"Ah min ædle Herre Kong Valdemar!
Hvi gjør I mig den Møde?

29. Her tør ingen Mand ræddes for mig,
Jeg haver ej andet Ondt gjort,
End at jeg mine Silke=Ermer smaa
Om Søndagen haver snørt.

30. Den første Bøn jeg Eder beder,
Den viider I mig saa gjerne!
Alle fredløse Mænd dem give I Fred!
Og lad alle Fanger af Jern!

31. Den anden Bøn jeg beder om,
Den kommer Eder selv til Fromme,
I tage ikke ved Berngerd i Aar!
Hun er saa bedsk en Blomme.

32. Den tredie Bøn og største Begjær,
I tage saa vel til vare,
I lade ikke vor kjære yngste Søn
I Aar udi Leding fare!

33. I lade hannem Konning i Danmark være,
Naar I gaaer selv til Døde;
Berngerd vil Eder en anden føde,
Som hannem agter at forøde.

34. I tage liden Kirsten til Eders Viv,
Hun er saa stolt en Jomfrue;
Men gaaer det anderledes ihænde,
Da kommer I mig ihu."

35. Denne Bøn som I nu beder mig,
Den vider jeg Eder saa gjerne,
Jeg tager aldrig liden Kirsten til Viv
Eller nogen Verdsens Terne."

36. "I ville ikke ægte liden Kirstin,
Og ej nogen Jorderigs Terne,
Dog skulle I fare til Portugal
Alt efter saa bedsk en Verne.

37. Havde jeg ikke mine Ermer om Søndag snørt,
Og ikke der Striger paasat,
Da havde jeg ikke syndet dermed,
Og havt saa ond en Nat.

38. Hør I det, min ædle Herre!
Vil I mere af mig vide?
Der sidde Guds Engle i Himmerig,
De monne fast efter mig lide.

39. Nu er det Tid jeg farer herfra,
Jeg maa ikke længer dvæle,
Himmeriges Klokker de ringe efter mig,
Mig længes hen til de Sjæle."
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

LXXI.

Kong Valdemar II.

No. 5.

Dronning Berngerd.

1ste Vers.

Aarle om Morgenen, langt før Dag
Hun krævede for sig Morgengav'.
"Give I mig, kjære Herre! Samsø,
Og en Guldkrone af hver en Mø."
Vee da vorde hende Berngerd!

2. Kongen han svared' Berngerd saa:
"Jomfru! noget Mindre I bede maa;
Der er saa mangen fattig Mø,
Formaaer det ej alt for sin Død.
Vee da vorde hende Berngerd!

3. "Min kjære Herre! lad det saa være,
I lade ikke Fruer Skarlagen bære,
Min Herre! denne Bøn maa I mig vide,
I lade ikke Bondesøn god Hest ride."

4. "Hvad Fruer kan læste at kjøbe for sig,
Det maa enhver vel slide for mig;
Formaar han Bondeson Hest at føde,
For hannem lægge vi den ikke øde."

5. "Min kjære Herre! lade vi det gaae.
I lade vore Lande med Fernlænker beslaae,
Saa kommer der Ingen ud eller ind
Uden Told, Mand eller Qvind'."

6. "Hvor skulde vi saa meget Staal faae,
Saa vi kunde Land og Vand beslaae?
Min kjære Jomfru! I fare i Mag,
Over Eder vil ellers komme stor Klag'."

7. "Vi ville fare til Ribe i Vinterleje,
Der finde vi saa mange gode Smede,
Vi smede baade Nøgel og Laas tillige;
Plogjern og Lundstikke maa ikke svige.

8. Den Bonde skal føre Kul og Ved,
Den Borger skal betale den Smed,
Herre! I lader Eder sige og raade,
I skulle deraf vel finde stor Baade."

9. "Min Fader var en Konning for mig,
Han havde en Fader til Konge før sig,
Uden slig Paafund danske Konge sig føde,
Og lægge ikke Bønder og Borger strax øde."

10. "Kjære Herre! hvad tør Bonden mere ved
End Vændredør og Flagreled?
Hvad skal Bonden med mere i Bo
Foruden en Øxen og en Ko?

11. Hvilken Bondekone som føder en Søn,
Hun give mig en Øre Guld skjøn!
Men føder hun Datter sig saa ven,
Hun give da Hælvten for hver og en!"

12. Dan Konning gik til Seng at hvile,
Hannem lyster da ej længer at dvæle;
Det første hannem faldt Søvnen paa,
Hannem tyktes Dagmar for sig staae.

13. "Herre! nu haver I faaet den bedske Blomme,
Som jeg Eder spaade, til liden Fromme;
Drage I udi Aar i Leding hen,
I lade ikke Berngerd blive hjemme igjen.

14. Tage I for Meget af hendes Smiger,
Det græder det Barn i Vuggen ligger;
I tage hende med, det er mit Raad
Selv skal I kjende Eder deraf Baad'."

15. Den Herre lader byde over alt sit Land,
Udi Leding at fare hver tiende Mand:
"Min kjære Frue! I ere det værd,
At I forsøge med Os den Færd."

16. Den første Pil udi Leding blev skudt,
Den blev udi Berngerds Hjerte brudt.
Man saae der Ingen sine Øjne væde,
Som kunde for Berngerd sørge eller græde.

17. Og nu ligger Berngerd i sorten Jord,
Endnu haver Bonden Øre i Gaard.
Nu ligger Berngerd i sorten Muld;
De danske Mænd ere deres Konge huld.

18. Nu ligger Berngerd i evig Uro,
Endnu haver Bonden baade Hest og Ko;
Saa ilde hører Berngerds Rygte og Navn;
Saa lidet var hun paa menige Mands
Gavn.

19. Langt bedre er, stakket at leve med Ære,
End ilde med hver Mands Klage og Kjære;
Langt bedre er, vel for Dyd at høre,
End Verdsens Guld med Spot adspørge.
Vee da vorde hun Berngerd!

LXXII.

Om Kong Valdemar II.

No. 6.

Kong Valdemars Fængsel.

1ste Vers.

Jeg vil Eder en Vise qvæde,
Om I ville den ellers høre.
Herre Gud give, Landet maatte stande i Fred,
Og Kongen sin Villie at' gjøre!
I ride ej.

2. Der var en Konning i Dannemark
Kong Valdemar rig og bold,
Nok saa havde han Borg og Fæste
Baade Land og Riger i Vold.
I ride ej.

3. Vel fem Kongeriger dem aatte han,
Dem vil jeg for Eder nævne;
Saa ilde gjorde sorte Greve Henrik,
Han skilte ham ved hans Evne.

4. Det første var Danmark, det andet Gothland;
Dem maatte den Herre ikke nyde;
Det tredie var Meklenborgs Grund og Sand,
Deres Tro saa monne de bryde.

5. Det fjerde var Vendel under D
Som ligger under Vestersø Side,
Det femte var det nordalbingiske Land,
Som ligger ved Elven hin stride.

6. Toge de bort den kronede Konning
Han hedte Kong Valdemar;
Og det stod saa udi otte Aar,
At Landene stode i Fare.

7. Og det led fast ad niende Aar,
Den Herre tager til at længe,
Og sender han Bud til Danmark hjem,
Beder løse saa ædel en Fange.

8. Han sendte Bud til Danmark ind
Til kjære Sønner sine:
"I gjøre det for Eders egen Ære,
I løse Eders Fader af Pine."

9. Og de rede dem til Stevne og Ting,
Og skreve ud Breve saa vide;
De begjerede baade Guld og Sølv,
At løse deres Fader af Qvide.

10. Sex tusind Mark Sølv blev der vejet,
Der hundrede Ørs med ladt';
Saa mindeligen takkede de hver tro Mand,
Som enten laante eller gav.

11. Tak have ædle Jomfruer og Fruer
De vare deres Herre saa huld';
De sparte for hannem ej Linde eller Kjæde
Og ikke deres Hovedguld.

12. Saa glade vare alle de danske Hofmænd,
Deres Herre var løst af Qvide;
De begyndte en Vise af ny at qvæde.
Grev Henrik bad dennem bide.

13. "I tøve endnu en liden Stund,
Det kan en føje Ting skade;
Jeg haver forsnimen en Tidende spurgt,
Vi ville med Eder om raade."

14. Kongen stander i fremmer Stavn,
Og seer han ud saa vide:
"I danske Hofmænd! lægger Aarer for Bord,
I tro ikke paa hans Lejde."

15. Kong Valdemar gaaer til Styre at staae,
Han segled over stride Strømme.
"I danske Hofmænd! giver Vand i Segl—
I tro ikke paa hans Drømme."

16. De vunde op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldene Raa,
Saa seglede de til Danmark
Vel mindre end Døgne to.

17. Lever han noget Kong Valdemar Sejr,
Han hævner forviist sin Skade,
Derover kom sorte Grev Henriks Land
Udi Sorg og megen Vaade.

18. Saa glade vare alle de danske Mænd,
Deres Herre var løst af Møde,
Som Englene vare Paaskemorgen,
Vor Herre stod op af Døde.

19. Saa lidet baadte Henrik af det danske Guld,
Han Mere for Mindre misted';
Thi er det bedst Falskhed at overgive,
Paa Gud og Sandhed briste.
I rider ej.

LXXIII.

Om Kong Valdemar II.

No. 7.

Hans ældste Søns Død.

1ste Vers.

Leonora Dronning i Barselnød —
Leonora Dronning i Barselnød
Sit unge Liv satte til og blev død.
Ak, Ak, Ak!
Sit unge Liv satte til og blev død.

2. Hun kom til Danmark fra Portugal —
Hun kom til Danmark fra Portugal,
Hun rejste bort til Guds Frydesal.
Ak, Ak, Ak!
Hun rejste bort til Guds Frydesal.

3. Hun glædes med Sjælene i Englekor:/:
Men Kroppen hviler i St. Bendts Jord.
Ak, Ak, Ak!
Men Kroppen hviler o. s. v.

4. Hof holdt hendes Herre paa Kallundborg :,:
Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg. :,:

5. Nepp' vare ni Maaneder gangne nu, :,:
Den Herre fik Lyst at svale sin Hu. :,:

6. En Sne var falden en Maaned for Jul :,:
Den tvang de vilde Dyr af deres Skjul. :,:

7. Kongen han sagde om Morgenen flux: :,:
"Jagtklapperen sadler og Svedefux!" :,:

8. Sin Bue Kongen sit Kogger med Pil' :,:
Tilpaste sin Krop efter gammel Stil. :,:

9. Kongen han steg saa fage til Hest, :,:
Som Fuglen han hvipper af sit Nest. :,:

10. Ad Revsnæs red Kong Valdemar i Jagt, :,:
At bede de Dyr var i hans Agt. :,:

11. De Jagtfolk ham fulgte og Svenne fem, :,:
Baade Garn og Hunde havde de med dem. :,:

12. Fra Dyrehaves Tykning til Bunekjær :,:
Den første Sat gik Skoven overtver, :,:

13. Fra Griben de klapped' og gjente til, :,:
Baade Ræv og Hare kom i det Spil. :,:

14. Men der de kom til Ryldere Høj, :,:
Sig reiste en Hind saa meget snøg. :,:

15. Staalbuen spendte Eskil, lagde paa sin Kolv, :,:
Han mente, den Hind skulde blive hans Maal. :,:

16. Frem sprang Hinden for Kongens Ben, :,:
Efter kom Kolven, gjorde Kongen Men. :,:

17. Nedfaldt Kongen af Hesten saa bradt, :,:
Han sagde ej længe derefter Godnat. :,:

18. Al Lunden hørte, der Kongen raabte Au! :,:
Jagtfolket med Graad til Liget sig gav. :,:

19. Fiskene strax paa Dybet løb ud, :,:
De torde ej bie det Sørgebud. :,:

20. Det Skrig i Sønderstrand hørte og Blak, :,:
Af Sorg sig under Vandet han stak. :,:

21. Sorten Sten sørged' endog udi Nør, :,:
Den Farve han havde ret aldrig før. :,:

22. Det spurgde hans Fader Kong Valdemar Sejr,
Det stak ham i Hjertet som et Sper. :,:

23. Hans Fingre de knaged, der han dem vred, :,:
Af Sorrig han Tænderne sammenbed. :,:

24. "End mindes os", sagde han, "Lys-Jagt; :,:
Men her er faldet al Danmarks Magt. :,:

25. Som Stormen afslaaer det modne Korn, :,:
Saa ligger og Danmarks Haab og Horn. :,:

26. O Danmark! om Du Din Skade forstod, :,:
Da maatte Du græde det bare Blod. :,:

27. For Sandhed vi sige kan, alt for tidt :,:
Sig Danmark har jaget til liden Profit. :,:

28. Herefter skal Revsnæs finde den Vind, :,:
At der sig ej bjerge kan Raa eller Hind. :,:

29. Hvor Revsnæs før havde tusinde Træer, :,:
Skal det hensvie stærk Kule-Vejr. :,:

30. Paa Revsnæs hvor før stod Eger og Bøg :,:
Herefter skal groe skarns Hundeløg. :,:

31. For Lysten, man saae paa Revsnæs tilforn, :,:
Herefter neppe skal findes en Torn." :,:

32. Med Liget den Klage til Ringsted gik,
Med Liget den Klage til Ringsted gik;
Sanct Bendts Kirke det Kongelig fik;
Åk! Åk! Åk!
Sanct Bendts Kirke det Kongelig fik.

LXXIV.

Kong Sverker
eller
Slaget ved Lena.

1ste Vers.

Det var ungen Sverker
Gaaer for Dan=Konning at stande:
"Min ædle Herre! I det ikke fortryde,
Jeg klager for Eder min Vaande.
Thi føre de Riddere deres Skjolde, det græder saa mangen.

2. Min Fader er slagen ihjel med Svig,
Og jeg af Landet dreven;
Dan=Konning! I laane mig af Eders Mænd,
Jeg kan det ærligen hævne."
Thi føre de Riddere deres Skjolde, det græder saa mangen.

3. "Jeg vil laane Dig af mine Mænd
Baade Sjælandsfar og Fyde;
Disse ere de bedste Mænd,
Som baade kunde hugge og skyde.

4. Jeg vil laane Dig Engelbret,
Og dertil Herr Karl Graa;
Der er Ingen i Sverrigs Land,
Som ene kan mod hannem staae.

5. Jeg vil laane Dig Herr Ove-Dyre
Med sit forgyldte Horn,
Han hugger ned for Fod i Strid,
Som Bønder de meje Korn."

6. Det var om en hellig Søndag,
Der Messen var god at høre,
Sverker han rider til Øresund,
Han lader sit Folk overføre.

7. De lagde med deres Snekker fra Land,
Det var saa favr en Flode;
De vare vel syv og syvsindstyve
Foruden de andre smaa Baade.

8. Ungen Sverker stander i fremmer Stavn,
Og seer han ud i Sunde:
"Herre Gud lade os enten Sejer vinde,
Eller sjunke her ned til Bunde!"

9. Saa kastede de deres Anker
Alt paa den hvide Sand,
Og det var unge Kong Sverker,
Han tren der først paa Land.

10. Først drog ungen Engelbret,
Og saa han Herr Carl Graa,
Saa kom ungeste Sverker selv,
Hans Banner var gult og blaat.

11. Det meldte han ungen Engelbret
Og saa tog han paa:
"Herre Sverker! I sende vore Fiender Bud,
I lade dem Fejdebrev faae."

12. Bort da red den raske Smaadreng,
Hannem skinte Guld paa Hænde;
Der kunde hverken Høg eller Hund
Følge hannem Dag tilende.

13. Ind da kom den liden Smaadreng
Og stedes han for Bord,
Han var snild og kreng i Tale,
Han kunde vel føje sine Ord.

14. Det da meldte han uden Gammen,
Dertil gaves ham god Evne:
"Sverker, min Herre, haver sendt Eder Bud,
Sin Faders Død vil han hævne."

15. "Hure tør Du uselige Dreng
Byde mig Eggen hin hvide?
Hans Fader stod mig ikke uden et Hug;
Han bier mig ikke i Striden."

16. "Hør I Sverrigs Høfding bold!
I kunde det ikke forunde;
Op da vorer den liden Hund
Med hvasse Tænder i Munde."

17. Det da var den liden Smaadreng,
Han sprang til Ganger rød,
Det vil jeg for Sandhed sige,
Han red som Fuglen fløi.

18. "Hil sidde I unge Konning Sverker!
Og Kjæmper haver I fromme;
I sadle Eders Heste! I drage imod!
Eders Fiender de monne nu komme."

19. De droge frem ad Bjerge og Lide,
Og Lene monne de det kalde,
Der lagde de af deres Kaaber blaa,
De førte sig i Brynie alle.

20. Tilsammen da droge de ædle Herrer,
Det var saa ynkelig en Leg;
Det var ondt at stande udi Strid,
Som Sønnen Faderen sveg.

21. Frem da rede de danske Hofmænd,
De førte saa godt et Mod;
De sloge ned de Vestergyllands Mænd,
Hvor de fore frem, forfod.

22. Konning Sverker hug, og Sverting bed,
Det gjordes saa varmt om Hænde;
Det var saa ynksommelig en Strid,
Som Faderen ikke Sønnen kjendte.

23. Konning Sverker hug, og Sverting bed,
Og Hjelmene de gjordes røde;
Det var stor Ynk i Striden at staae,
Som Sønnen slog Faderen tildøde.

24. Det var unge Herr Engelbret
Blæser i forgyldte Horn,
Saa vog han de Vestergyllands Mænd,
Som Bønder de meje Korn.

25. Det var Sverrigs Høfding saa brad,
Han hug med Sværd saa fast;
Ikke kunde ungen Sverker andet gjøre
End bøde for de Kast.

26. "Nu haver jeg standet Dig femten Hug,
Ja flere og ikke færre,
Du stande mig et for alle dem
Alt for Din Høfdings Ære."

27. Det var ungen Kong Sverker,
Han der ikke længer hødte,
Han hug den Høfding i forgyldte Hjelm,
At Odden i Saddelen mødte.

28. De Danske de stode saa mandelig bi,
De Svenske til liden Fromme;
Langt heller de vilde paa Stedet døe,
End fra Herr Sverker romme.

29. De Svenske vare to og tre mod Een,
Thi blev i Krigen stor Nød;
Saa mangen Ridder der blegned' om Kind,
Saa mangen Hofmand blev død.

30. De vare vel otte tusinde Mand,
Der de af Danmark fore hen,
Vel neppe fem og femti Mand
Kom hjem til Landet igjen.

31. Mellem baade Bjerge og dybene Dale
Der gjælde baade Ugle og Ørn;
Der græder saa mangen yske Enke
Og halv flere faderløse Børn.

32. Mellem de Bjerge og dybe Dale
Der gjælde baade Ugle og Ravn;
Der græder saa mangen smuk Fæstemø,
Haver mist sin Fæstemand.

33. De Fruer de stande udi Højeloft,
De vente, deres Herrer skal komme;
Hestene de kom blodige hjem,
Og Sadlerne de vare tomme.

34. Konning Sverker vinker gjennem gylden Hjelm:
"Have nu denne Strid en Ende!
Flygtig Mand ej mister sit Mod,
Han kan engang omvende.

35. Mine Frender ere slagne, mine Mage ere døde,
Det gjør mig Hjertens Vaande;
Men lever han Sverker Aar og Dag,
Han kommer igjen til Lande.

36. Her er tabt og her er vunden,
Her sørges paa begge Sider;
Saa vel troer jeg Dan-Konning god,
Til hannem jeg henrider.

37. Min Fader er slagen med Falsk og Svig,
Og skal jeg Landet rømme,
Saa ilde skal det de oplandske Bønder
Og deres Medfølg bekomme.

38. Og før skal jeg lade mit unge Liv,
Og Blod og Aand udgive,
Førend jeg skal træde fra kongeligt Navn,
Mine Fiender det overgive."

39. Indbyrdes Hoffærd og hemmeligt Had
Fordærvelsens Rod monne være,
En Moder til Kiv, til Kamp og Strid,
Som tager bort Liv og Ære.

40. Den Ene den Anden fordærver i Grund;
Naar tvende tilsammen fægtes,
Saa kommer den Tredie og tager bort
Uden Sværdslag, hannem ej nægtes.
Thi føre de Riddere deres Skjolde, det sørger
saa mangen.

LXXV.

Marsk Stig = Viserne.

No. 1.

1ste Vers.

Marsk Stig han ud af Landet for,
Og vandt baade Hæder og Ære;
Hjemme sidder Herr Konning Erik,
Han lokker hans Hjertens Kjære.
Men Fruen sidder i Sjelland, saa mangt der hun
sørger.

2. Kongen han sender Hr. Marsk Stig Bud,
Han skulde i Orlog fare;
Selv vilde han Kongen hjemme være,
Og tage hans Hustru vare.
Men Fruen sidder i Sjelland o. s. v.

3. Ind da kom den liden Smaadreng,
Han var vel svøbt i Maard.
"Her holder Konning Eriks liden Smaasvend
Noget udenfor vor Gaard."

4. Opstod ungen Hr. Marsk Stig,
Han klædte sig for sin Seng,
Saa gik han i Gaarden ud
At tale med Kongens Dreng.

5. "Hør I det, Marsk Stig Andersen!
Jeg taler med Eder uden Svig;
I skulle fare til Kongens Gaard,
Nu strax saa følge I mig!"

6. "Hør Du kjære liden Smaadreng!
Alt hvad jeg siger nu Dig:
Veed Du Noget af Kongens hemmelig Raad,
Du dølg det ikke for mig."

7. "Intet veed jeg af Kongens Raad,
Førre I faae det at høre,
Foruden I skal i Leding i Aar
Og Kongens Banner der føre."

8. Hr. Marsk Stig ind ad Dørren tren,
Han var i Huen saa gram:
"Saamændved, stolte Fru Ingeborg!
Nu vil min Drøm gaae fram.

9. Jeg drømte, det min gode Hest
Han løb til vildene Stod;
Det volder, jeg bliver slagen ihjel,
Min Ganger han løber mig fra."

10. "I tie qvær, min ædele Herre!
I sige nu ikke saa;
Den rige Christ i Himmerig
Eder vel bevare maa."

11. Det var unge Hr. Marsk Stig
Han rider i Kongens Gaard;
Og ude staaer Danner-Konning,
Han var vel svøbt i Maard.

12. "Hør Du ungen Hr. Marsk Stig!
Jeg faaer Dig Noget at gjøre,
Du skal fare i Leding i Aar,
Mit Banner skal Du føre."

13. "Skal jeg fare i Leding i Aar!
Og vove for Eder mit Liv,
I vogte mig skjønne Fru Ingeborg,
Hun er saa væn en Viv."

14. Det svarede unge Kong Erik,
Han smilte under Skarlagen Skind:
"Hende skal ikke blive mere at skade,
End hun var Søster min.

15. Fuld vel skal jeg Fru Ingeborg vogte,
Fuld vel skal jeg hende gjemme,
Saa hende skal ikke vorde mere at skade,
End I var selver hjemme."

16. Det var unge Hr. Marsk Stig,
Han drog af Landet hen,
Igjen sad skjønne Fru Ingeborg
Med Angest og megen Men.

17. Det var Konning Hr. Erik
Han beder lægge Sadel paa Hest:
"Vi vil ride op paa Land,
Hin skjønne Fru Ingeborg at gjæste."

18. "Hil sidde I Fru Ingeborg!
Og ville I være mig huld,
Da sye I mig en Skjorte af Silke,
Bestikke den vel med Gud."

19. "Syer jeg Eder, Herre! en Skjorte,
Belægger den med Guld,
Spørger han det unge Hr. Marsk Stig,
Han bliver mig aldrig huld."

20. "Hør I det, stolte Fru Ingeborg!
I er en Lilievaand,
I maa vel være Allerkjæreste min,
Medens Stig er ikke i Land."

21. Det da meldte Fru Ingeborg,
Hun var saa væn en Viv:
"Førend jeg skulde Hr. Marsk Stig svige,
Førre skulde jeg lade mit Liv."

22. "Hør I, stolten Fru Ingeborg!
Og ville I være min Kjære,
Hver den Finger paa Eders Haand
Den skal det røde Guld bære."

23. "Marsk Stig haver mig Guldringe given
Og Kjæder om min Hals;
Saamændved, Konning Hr. Erik!
Jeg bliver hannem aldrig falsk.

24. Det lovede I unge Hr. Marsk Stig,
Der han udaf Landet for,
At I skulde mig saa vogte og vare,
Som jeg Eders Søster var."

25. Det var skjønne Fru Ingeborg,
Det var hendes største Qvide,
Baade aarle og silde Tid og Stund
Kong Erik monne til hende ride.

26. Det var Hr. Konning Erik,
Han gjorde hende meget værre,
Den Stund Marsk Stig i Leding var,
Voldtog han hans Hjertens Kjære.

27. Det var ungen Hr. Marsk Stig,
Han kom fra Leding hjem,
Saa stærke vare de Tidende,
Der hannem ginge igjen.

28. Der han kom til Landet hjem,
Han red udi sin Gaard,
Ikke vilde stolten Fru Ingeborg
Give hannem et eneste Ord.

29. Det var unge Marsk Stig
Han ind ad Dørren tren,
Ikke vilde stolten Fru Ingeborg
Stande hannem op igjen.

30. Længe stod ungen Hr. Marsk Stig
Og tænkte han ved sig:
Hvorfor mon ikke min vænne Hustru
Tage noget bedre mod mig.

31. Det meldte skjønne Fru Ingeborg
Og hende randt Taare paa Kind:
"I være velkommen Hr. Marsk Stig,
Allerkjæreste Herre min!

32. Hør I, unge Hr. Marsk Stig!
Hvad jeg mon for Eder kjære,
Kong Erik haver voldtaget mig
Og skilt mig ved min Ære.

33. Den Tid I ud af Landet for,
Var jeg en Ridders Frue,
Nu er jeg Dronning i Danmark,
Det monne saa lidet due.

34. Den Tid I udaf Landet drog,
Var jeg en Ridders Viv,
Nu er jeg Dronning i Danmark,
Det krænker mit unge Liv."

35. Det var ungen Marsk Stig
Og han tog til sin Kniv:
"Og er det sanden hvad I haver sagt,
Da skal det koste hans Liv.

36. Jeg skal aldrig nogen Søvn sove
Udi Eders hvide Arm,
Før jeg faaer vejet Konning Erik,
Som mig haver gjort denne Harm.

37. Jeg skal aldrig nogen Søvn sove,
Fru Ingeborg! hos Eders Side,
Før jeg faaer slagen den lede Voldsmand,
Som mig haver gjort denne Qvide."

38. Længe stod han, unge Hr. Marsk Stig,
Og tænkte han ved sig:
Skal jeg hævne paa Kongen den Uret,
Jeg sender hannem Bud fra mig.

39. Marsk Stig lader væbne sine gode Hofmænd
I Brynie og Pantserring,
Saa rider han til Skanderborg,
Og stævner han Kongen til Ting.

40. Og det var danſker Dronning bold,
Hun ud af Vindvet ſaae:
"Hisſet holder han unge Hr. Marſk Stig,
Hvor han vil ride paa.

41. Og hisſet rider han unge Marſk Stig,
Han rider for ſønden Aa,
Hver den Svend han med ſig haver,
Den lignes ved Duen graa."

42. Det var unge Hr. Marſk Stig,
Han ind ad Dørren tren,
Det var danſker Dronning ſaa klog,
Hun ſpotter hannem meget til Men.

43. "Vær velkommen, Dus van Hus!
Du være velkommen here;
Bliver Du Konge i Danmark i Aar,
Det kommer Dig lidet til Ære."

44. "Ikke heder jeg Dus van Hus,
Hvorfor ſpotte I mig ſaa?
Jeg kjender vel Peder Haddingſøn,
Han i Eders Arme laae.

45. Skal jeg ikke have her anden Bod
For al min Sorrig og Vaande,
Jeg klager paa Landsting for menige Mand,
Hure mig er gangen ihaande.

46. Først klager jeg min store Elende,
Hvad Retten sig give vil;
Fanger jeg da ikke anden Bod,
Vi bruge et andet Spil."
Men Fruen sidder i Sjelland, saa mangt der
hun sørger.

LXXVI.

Marsk Stig = Viserne.

No. 2.

1ste Vers.

Marsk Stig vaagner om midie Nat,
Og taler han til sin Kiære:
"Og mig haver drømt saa underlig,
Gud raade hvad det skal være.
Min ædle Herre hin unge Marsk Stig.

2. Jeg drømte om mit store Skib,
Var vorden saa liden en Baad,
Borte var Stavn og Styre med alle,
Og Landet kunde vi ikke naae.
Min ædle Herre o. s. v.

3. Jeg drømte om mine Rakker smaa,
Var vorden vildene Svin,
Og de havde brudt min Urtegaard
Og kast mine Urter omkring.

4. Og jeg drømte om mine gode Hofmænd,
Vi rede over breden Bro;
Min Ganger han slog mig under sig,
Og løb til vildene Stod."

5. Det meldte stolten Fru Ingeborg
Hun svared' sin Herre saa:
"Det veed alene Gud i Himmerig,
Hvorledes vor Skjebne skal gaae.

6. I ligge og hvile, min ædle Herre!
I give det ikke igjem.
Det betyder, vore Bønder og Bomænd
De føre os Skatten hjem."

7. "Og det er hverken Bønder eller Borger,
Enddog Du siger nu saa;
Det er vist Herr Konning Erik,
Mig vil til Landsting bestaae."

8. Marsk Stig lader væbne syv hundrede Mænd
Og alle i Jern hin haarde;
Saa rider han til Viborg By;
Han Kongen vel møde torde.

9. Fremmerst rider ungen Marsk Stig,
Han var i Hu saa trøst;
Efter ride alle hans gode Hofmænd,
Og dennem skinn'de Guld paa Bryst.

10. Det var ungen Hr. Marsk Stig
Han ind ad Dørren tren;
Det var Ridder' og Riddermænds Mænd
De stode hannem op igjen.

11. Saa gaaer han ad Landsting frem,
Sin Vaande der klager han;
Det fortrød baade Bonde og Borger
Og saa hver ædler Mand.

12. "Og mig er skeet saa stor en Last,
Det maa jeg harmelig kjære,
Min Hustru er for mig voldtagen,
Det er saa stor Vanære."

13. Opstod Hr. Kong Erik saa snart,
Han bød hannem hviden Haand:
"Vær velkommen ungen Hr. Marsk Stig
Her hjem af fremmed Land!"

14. Det svarede han Hr. Marsk Stig,
Han var i Sind saa vred:
"Saa ilde jeg min Møde spildte,
Der jeg i Orlog red.

15. Jeg var mig i Leding uddragen
At vove for Riget mit Liv;
Hjemme fad Hr. Konning Erik
Voldtog min vænne Viv."

16. Det svared' han unge Konning Erik,
Han smilte under Skarlagen Skind:
"Fru Ingeborgs Ja og Villie
Var ligesaa god som min."

17. Dertil svared' han unge Marsk Stig,
Han var ikke meget glad:
"Det plejer at være et gammelt Sprog,
Spot og Skade følges ad.

18. I have voldtaget min kjære Hustru
Og ført os i denne Nød,
I mindes det, unge Konning Erik!
Eders Liv I dermed forbrød."

19. Marsk Stig han ganger ad Tinget ud
Og tager han af sin Hat:
"I drages tilminde, hver ærlig Mand!
Jeg haver her Kongen undsagt."

20. "Hør Du unge Hr. Marsk Stig!
Du lad bortfare slig' Ord,
Jeg giver Dig baade Borg og Fæste,
Baade Guld og grønnen Jord.

21. Otte af de bedste Slotte her ere
Udi Danmarks Rige hin bolde,
Dem giver jeg Dig til Fejringsbod,
Du maa dem vel beholde."

22. "Ikke skøder jeg Dine Borg og Fæste,
De komme mig ikke ihue;
Jeg vilde, den Gjerning var ugjort
Imod den dydige Frue."

23. "Ikke da rider Du, Marsk Stig! saa stærk,
Jeg kan mig jo vel vare;
Og vil Du ingenlunde være min Ven,
Jeg bær der lidet af Fare."

24. "Ikke rider jeg saa stærk over Mark,
I kunde jo være min Lige;
Og have I det ikke føre hørt,
At Magten for Konsten maa vige.

25. Ikke er jeg saa stærk ej heller saa streng,
Jeg kan Eder Vejen formene,
Man finder dog stundum en Mjønde saa karsk,
En Hjort kan bede alene.

26. Ikke fører jeg de Glavinde saa mange,
Som Eder forhindre den Pas;
En liden Tue, kan hende sig saa,
Den velter saa stort et Læs."

27. Saa rider han hin unge Marsk Stig
Hjem til Fru Ingeborgs Bur:
"I være velkommen, min ædle Herre!
Jeg haver Eders Manddom spurgt.

28. I frygte ikke Kongen eller al hans Magt,
Han er saa fæg en Mand;
Hannem maa ikke lide enten Leg eller Lænd
Over alt hans ganske Land.

29. Jeg haver mig en Søstersøn,
Han tjener hannem i saa nær,
Han giver os Bud om Kongen i Løn,
Naar han alene er.

30. Naar I haver vejet det Parderdyr,
Som sove og drikke mon lyste,
Kong Erik i Norge han stander Eder bi
Med Skib og Mand hin trøste.

31. I drage til Hjelm, I bygge der Slot,
Som Ingen kan overvinde;
Judland og Sjelland der ligge omkring
Saa nær med andre smaa Lande.

32. Saa længe I leve I blive en Herre',
Min Sorg ganger mig tildøde,
Saa gjerne jeg døer og skilles herfra,
Naar I have hævnet min Møde.

33. Ret aldrig var jeg glad eller fro,
Siden Glepping gjorde mig Vaande,
Christ signe Eder, Marsk Stig! i allen Færd
Det gaae Eder vel ihaande!

34. Christ signe vore Døttre, det unge Blod!
For dem bærer jeg stor Qvide;
Saa vist i Aar lægges jeg i Lig,
De Ædlinge fare saa vide.

35. For ærlig Sag er ærlig Svar,
Der tør sig Ingen ved skamme;
Det vogner dog op, det bliver ikke borte,
Naar Gud vil retvis dømme.

36. I lide, Mand lille! hvad Gud vil føje,
Han vil Eder ingenlunde svige;
Findes vi ej førre og tales ved,
Vi findes i Himmeriges Rige."
Min ædle Herre hin unge Hr. Marsk Stig.

LXXVII.

Marsk Stig-Viserne.

No. 3.

1ste Vers.

De ere saa mange i Danmark,
Som alle ville Herrer være,
Og de ride dennem til Riber By
Og lade sig Klæder skjære.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

2. De lode sig skjære Klæder af ny
Udi Graa-Munkenes Lige;
Det gjorde de ikke af anden Sag,
De agted' deres Herre at svige.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

3. De vogted' hannem tidt, de vogted' hannem ofte,
De vogted' hannem alletide,
Allermest udi den kranke Stund,
Han skulde til Finderup ride.

4. Det voldte hun Frue Ingeborg,
Hr. Marsk Stigs vænne Viv,
Hun lagde med Ranild det svigefuld Raad,
Det kosted' Kong Erik sit Liv.

5. Ranild han var hendes Søstersøn,
Han tjente Kong Erik saa nær,
Han siger hannem af Hjort og Hind,
Hvor de i Skoven er.

6. "Jeg vil vise Eder Hjort og Hind,
De spille udi den Lund;
I ride der bort med Rakke og Mjønde
Ult paa saa kort en Stund."

7. Konning Erik beder den liden Smaadreng
Lægge Sadel paa Ganger graa:
"Vi ville ride til Nørjudlandsting,
Og see, hure Landene maa."

8. Han bad alle sine gode Hofmænd
I Viborg om Herberg at høre;
Han tænkte mindst paa den store Svig,
Som Ranild agted' at gjøre.

9. Saa red Ranild den lønlige Sti,
Og Kongen det ikke vidste.
Det vil jeg forsanden sige,
Han gjorde der med stor Liste.

10. De hisfede Hjort, de hisfede Hind,
Og saa efter raſken Raa,
De hisfede dem den Dag saa lang,
Den mørke Nat gik paa.

11. Det meldte Herr Konning Erik,
Hannem var om Hjertet ve:
"Nu hjelpe os Gud og Sante Gertrud!
Vi ere udaf vor Leb."

12. Der saae han sig lidet omkring
Udi den tykke Buſk,
Fandt han paa saa lidet et Hus,
Der brændte baade Ild og Ljus.

13. Han gik sig udi Huset ind,
Og vilde der Lykken friste;
Fandt han der saa skjøn en Jomfru,
Som Nogen vilde Øine paa fæste.

14. Saa listelig tog han hende udi Arm,
Og hilsed' hende overbradt:
"Hør I det, min skjønne Jomfru!
Jeg sover hos Eder i Nat."

15. Det da svared' den favre Jomfru
Saa hjertelig der hun loe:
"Svare I først, min ædle Kong Erik!
Fru Ingeborg, I besov.

16. Svare I først, baade for Gud og Mand,
Saa mangen dejlig Mø,
I have ved Ære og Lempe skilt.
Det vil dog vorde Eders Død."

17. "Vide I det, min skjønne Jomfru!
Da vide I ogsaa mere;
I sige, hure længe jeg leve skal,
Jeg vider Eder Løn og Ære."

18. Svarede det den skjønne Jomfru:
"Give I paa mine Ord Tro;
Det spørge I ad den liden Krog,
Som Eders Sværd hænger paa.

19. Ville I vide paa dem visse Tal,
I tælle paa Eders Belte;
I vogte Eder for de Graamunkes Kapper,
De skjule saa raske Helte."

20. Det var Hr. Konning Erik
Han efter den Jomfru tog;
Hun blev borte imellem hans Hænder,
Saasnart hun sig forslog.

21. Saa længe den Jomfru med hannem talte,
Da havde han Ild og Lys,
Saa snarligen hun var kommen ham fra,
Han stod i tykken Ris.

22. Det var Ranild, der Kongen spurgde,
Han gav hannem saa for Svar:
"Vi ride nu af denne tykke Skov,
Medens Maanen skinner ikke klar.

23. Her ligger en By, de Finderup kalde,
Den ligger her allernæst,
Drage vi did i Aften at hvile,
Det er os allerbedst.

24. Og did saa ville vi ride, og bede,
Indtil at Maanen opskin',
Saamændved, Hr. Kong Erik!
Eder skeer slet ingen Men."

25. Saa rede de dem til Finderup By
Og bædes de der om Hus;
Det var silde og langt udaf Aften,
Slukt var baade Ild og Lys.

26. Saa stalede de ind i Finderup Lade,
Og ingen Mand dennem kjendte;
Det kom ikke i Kongens Sind,
Det skulde saa gange ihænde.

27. Det meldte Hr. Konning Erik
Alt med saa stor Uro:
"Ranild! Du lukke saa vel den Dør,
Som jeg Dig dertil troer.

28. Lukke Du den Ladedør med Stang,
Som jeg Dig dertil troer;
Du tænk paa unge Herr Marsk Stig,
Du tænk alt paa hans Ord."

29. "Jeg satte derfor Pind og Stang
Og dertil Bjelke hin tykke,
Ikke er den Mand af Qvinde født,
Den skal med Hænder oprykke.

30. Marsk Stig, min Svoger, er snar tilsinde
Og underlig i sine Ord;
Saamænd, min ædle Hr. Konning Erik!
Han sidder nu over sit Bord.

31. Viben vil værge for hver den Sted,
Som udi Marken mon staae,
Hun kan ikke værge den lille Tue
Som hun skal bygge paa."

32. Det var ikke anden Pind eller Stang,
Som monne for Dørren staae,
Det vil jeg forsanden sige,
Det var to Halmestraa.

33. Det var ikke anden Bjelke hin tykke,
Som han til Dørren opreiste,
Det var et Halmneg let og blød,
Som Vejret strax frablæste.

34. De vare ikke bradtere i Laden lagt',
Der gik jo deraf Ord,
Saa kom han stolte Fru Ingeborgs Bud
Udi den Bondes Gaard.

35. Der kom ridendes i den Gaard
De Munke i Kapper graa;
De tøvede ikke ret saare længe,
De vidste, hvor Kongen laae.

36. De stødte paa Dørren, det var uden Skjemt,
De stødte med Glavind og Spyd:
"Du stat op Herr Konning Erik!
Og gak hid til os ud!"

37. Det svared' ungen Herr Ranild
Og saa tog han oppaa:
"Ikke er Konning Erik inde,
I tør det aldrig troe."

38. Han kasted' over sin Herre med Hast
Tillige baade Hø og Straa;
Han pegde saa gjørligen til det Sted,
Som Herr Kong Erik laae.

39. De slukte de Vorlys ud med alle,
Som over den Herre skulde brænde;
Alle da sadde de Smaadrenge tyste,
Saa saare deres Øjne de runde.

40. "Hør Du Ranild Jonsøn min Dreng!
Og vil Du værge mit Liv,
Jeg giver Dig min Syster saa væn,
Hun vorder Din egen Viv."

41. Saa fast hug han udi breden Borde
Saa fast i haarden Balk,
Og han hug hid og han hug did;
Han vorde hannem som en Skalk.

42. De stunge hannem ind ad Brysteben
Ud Hjertet som de kunde næst,
Med ferten og fyrretyve dødelige Saar
Saa ynkelig blev han læst.

43. De stunge til hannem med Sværd og Spyd,
De gave hannem ingen Frist.
Der de havde vejet den ædle Herre,
Saa søgde hver til sin Hest.

44. Det skete om en Sante Cæciliæ Nat,
Saa hellige vare de Tide;
Den Herre blev slagen, Fru Ingeborg
Blev dog ikke skilt ved Dvide.

45. Hvo vil nu ride til Viborg By
Og følge den Herres Lig?
Og hvo vil ride til Skanderborg
Og Dronningen Tidende sige?

46. Ingen vil ride til Viborg By
Og følge den Herre over Hede;
Det da var den liden Smaadreng
Han skulde til Dronningen ride.

47. Det da var den liden Smaadreng
Han lod ikke længe lide,
Han strøg Sadel af den Ganger graa,
Han lagte paa Ørs hin hvide.

48. "Hil sidde I, min naadigste Dronning!
Vel klædt i Skarlagen rød, —
Vejet er han Konning Herr Erik,
I Finderup ligger han død.

49. De stunge hannem indad hviden Bryst
Og udad venstre Side.
I vogte fuld vel den unge Herre,
Som styre skal Danmarks Rige!

50. Vogte I vel Eders Rige og Lande!
Og vogte I vel Eders Bo!
For alting vogter den unge Herre,
Som Danmark skal forestaae!"

51. "Dette skal Du have for Tidende ny,
Endog de ere ikke gode,
Baade Klæde og Føde udi vor Gaard,
Saa længe som jeg maa raade."
Og nu stander Landet udi Baade.

LXXVIII.

Marsk Stig-Viserne.

No. 4.

1ste Vers.

De vare vel syv og syvsindstyve
Der mødtes paa den Hede:
"Hvad skulle vi nu begynde for Raad?
Den Herre er slagen tildøde.
Men vi ere drevne af Danmark."

2. Den Herre er slagen og lagt udi Lig,
Vi have vor Fred forbrudt;
Vi kunde i Riget ej bygge eller bøe,
Vi ere af Landet udskudt.

3. Og vi ville ride til Skanderborg,
Og Dronningen ville vi gjæste;
Vi høre nu, hure den Frue hun maa,
Førre vi af Landet reise.

4. Hun plejed at spotte og drive for Spe,
Hun maatte det nu forgjette;
Nu er der Ild udi Spotterens Hus,
Hun maa det lide med rette."

5. Herr Marsk Stig sætter sig til sin Hest,
Han agtede det saa ringe,
Og saa rider han til Skanderborg,
Han lader sin Ganger springe.

6. Det var dansker Dronning saa bold,
Hun udaf Vinduet seer:
"Hissет kommer han ungen Marsk Stig
Med jernklædte Hofmænd flere."

7. "Velkommen Marsk Stig selvgjort Konning!
Du faae Din rette Løn!
Lever han unge Kong Erik nogle Aar,
Du napper vel deraf Røn."

8. "Ikke er jeg en selvgjort Konning,
Enddog Du siger nu saa;
Alt var det Drost Herr Lovmand
Sidst i dine Arme laae.

9. Saa lidet agter Du Konning Eriks Død,
Saa lidet agter Du den Qvide,
Medens Du haver Drost Herr Lovmand,
At han sover hos Din Side."

10. "Og Skam faae alle de Hellede lede,
Som min kjære Herre vog!
Saa faae baade Du og alle Dine,
Mig siger sligt Sagn paa!"

11. Det meldte liden Herr Erik Eriksøn,
Saa liden som han monne være:
"For vist skal Du af Danmark rømme,
Om jeg skal Kronen bære."

12. Det meldte Herr Christopher saa bradt,
Han var udi Sind ikke blød:
"Alt er denne her vel ringe en Bod
For min kjær Faders Død."

13. "Og skal jeg udaf Landet rømme
Og ligge paa Vandet hin kolde,
Saa mangen Enke da skal jeg gjøre
Og helst udaf de bolde.

14. Og skal jeg rømme af Danmark ud
Og ligge udi Skov og Skjul,
Min Føde vil jeg udi Danmark hente
Baade Vinter Sommer og Jul."

15. Saa red han fra Skanderborg,
Slog op med højre Hænde;
Saa red han til Mølderup hjem,
Fru Ingeborg der at finde.

16. Det var unge Herr Marsk Stig
Han tog hende i sin Arm:
"Nu ligger vejet Herr Konning Erik,
Dig gjorde baade Spot og Harm.

17. Hvad heller vil Du en fattig Qvinde være
Og følge en fredløs Mand;
Eller Du vil være en Slegfredviv
Og bære det Hadingsnavn?"

18. "Jeg ikke vil bære det Hadingsnavn,
Kunde jeg end Dronning blive;
Tak saa have I, min ædle Herre!
Den Udyd tog af Live.

19. Grever og Riddere vi have til Slægt
Og flest udaf de fromme;
Ikke ræddes I for det lidet Barn!
For hannem af Landet at rømme.

20. Greve Jacob af Halland og Hr. Peder Pors
Med Jacob Blaafod tillige,
Aage Kagge, Hr. Claus Hallandsfar,
Dve Dyre, de ville ei svige.

21. Kong Erik af Norge, en Konning gjæv,
I række hannem Haanden hin hvide;
Han er paa Folk og Skibe saa rig,
I maa vel paa hannem lide.

22. I lade opbygge et Hus paa Hjelm
I lade det bygge saa fast,
Saa rædded I ikke for Pil eller Skud
Ej heller for Blidekast.

23. Nu haver jeg baaret min Sorg i Løn
I Vintre ni ej færre,
Mit Hjerte det er i Dvale lagt!
I have Godnat min Herre!"

24. Marsk Stig tog hende i sin Arm:
"Gud lade os begge vel fare!
Mig tykkes nu være mest paa mit Gavn,
Jeg priser de norske Skjære."

25. Hr. Marsk Stig drog til Hjelm saa bradt,
Og saa tog han det ind;
Det vil jeg for sanden sige,
Der blegned saa mangen Kind.

26. Marsk Stig lader bygge et Hus af ny
Med Mure og højen Tinde,
Der laae for baade Tydsk og Dansk,
De kunde hannem Intet af vinde.

27. Den Bonde han ganger paa Marken ud,
Og saaer han der sit Korn:
"Hjelp os Gud Fader i Himmerig!
Og haver nu Hjelm saaet Horn?

28. Gud naade os arme Bønder graa,
At Glepping skulde regjere!
At han til Verden ufødder var,
Da havde det gaaet os bedre.

29. De store Ege i Skoven staae
Naar de udi Storm nedfalde,
Da slaae de neder baade Hassel og Birk
Og andre smaa Ymper med alle.

30. Hvad Konger og Høfdinge sig forsee,
Det gaaer ud over de Arme;
Thi naade os Gud vi fattige Bønder,
Og sig over os forbarme!"
Men de ere drevne af Danmark.

LXXIX.

Marsk Stig=Viserne.

No. 5.

1ste Vers.

Marsk Stig han haver de Døttre to,
Saa krank en Skjebne monne de faae.
Den ældste tog den yngste om Haand,
Og de fore vide om Verden.

2. Den ældste tog den yngste ved Haand,
Saa ginge de dem til Sverrigs Land.
Kong Byrge han kom fra Stevne hjem.
Og de fore vide om Verden.

3. Kong Byrge han kom fra Stevne hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.
"Hvad for Qvindfolk monne I være?"
Og de fore vide o. s. v.

4. "Hvad for Qvindfolk monne I være?
Og hvi staae I saa silde her?"
"Og vi ere Marsk Stigs Døttre baade.

5. Vi ere o. s. v.
Saa gjerne bede vi Eder om Naade."
"I skynde Eder snarlig af min Gaard!

6. I skynde Eder o. s. v.
Eders Fader vog min kjære Morbroder."
"Ikke maa vi udi Kong Eriks Død.

7. Ikke maa vi o. s. v.
Vi fare saa vide alt efter vort Brød."
Den ældste tog den yngste om Haand.

8. Den ældste o. s. v.
Saa ginge de dem til Norges Land.
Kong Erik kom fra Tinge hjem.

9. Kong Erik kom fra Tinge hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.
"Hvad for Qvindfolk monne I være?

10. Hvad for Qvindfolk o. s. v.
Hvad have I udi mit Land at gjøre?"
"Og vi ere Marsk Stigs Døttre baade.

10. Vi ere o. s. v.
Saa gjerne bede vi om Eders Naade."
"Kunde I brygge og kunde I bage?"

12. "Vi have ej lært at brygge eller bage
Eller noget sligt Embede at mage;
Men vi kunne spinde det Guld saa rød.

13. Og vi kunne spinde det Guld saa rød;
Det lærte os Moder, førend hun døde;
Og vi kunne væve saa vel i Rør.

14. Og vi kunne væve saa vel udi Rør,
Som nogen af alle Dronningens Møer.
Vi kunde Guld spinde og væve i Lad.

15. Vi kunne Guld spinde o. s. v.
Men aldrig bliver vort Hjerte glad,
Siden Fader og Moder de ginge os fra.

16. Siden Fader og Moder de døde os fra,
Da er vor Kaabe baade paltug og graa.
Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande—

17. Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande,
Det havde ikke gaaet os saa ihaande;
Havde Fru Ingeborg ikke saa snarlig døet—

18. Havde Fru Ingeborg ikke saa snarlig døet,
Vi havde ikke lidt den Jammer og Nød."
Konning Erik meldte et Ord med Skjel —

19. Konning Erik meldte et Ord med Skjel:
"Eders Fader jeg kjendte saa gjørligen vel;
Han var en Mand til Mund og Haand.

20. Han var en Mand til Mund og Haand,
Som findes kunde udi et Land."
Saa slog han over dem Skarlagen Skind.

21. Kong Erik slog over dem Skarlagen Skind,
Saa fulgte han dennem i Fruerstuen ind;
Han bad dem hverken sørge eller græde.

22. Han bad dem o. s. v.
Han skulde dem være i Faders Sted.
Den ældste Søster Væven trendte —

23. Den ældste Søster Væven trendte,
Den yngste væved den ud tilende.
Og hun vov i den første List —

24. Og hun vov i den første List
Jomfru Maria og Jesum Krist;
Og hun vov i det andet Rør —

25. Og hun vov i det andet Rør
Norge-Lands Dronning og alle hendes Møer.
De vov Hjort og de vov Hind —

26. De vov Hjort og de vov Hind,
De vov sig selv med blegen Kind;
Og saa vov de med Fingre hin snare

27. Og saa vov de med Fingre hin snare
Alle Guds hellige Engleskare.
Den yngste Søster hun Væven affældte,

28. Den yngste Søster hun Væven affældte,
Hun gav den Dronningen med megen Snilde;
Hun fældte derved de modige Taare.

29. Hun fældte derved de modige Taare:
"Gud give det I vor Moder var!
Var I vor Moder eller Søster kjære

30. Var I vor Moder eller Søster kjære,
Vi finge baade Løn og dertil Ære.
Det hjelper os ikke et eneste Stykke. —

31. Det hjelper os ikke et eneste Stykke,
Vi maa alt nyde den kranke Lykke."
Den ældste Søster blev syg og laae

32. Den ældste Søster blev syg og laae;
Den yngste ganger hende til og fra.
Den ældste Søster af Sorg hendøde;

33. Den ældste Søster af Sorg hendøde;
Den yngste lever efter med Sorg og Møde.
Og de fore vide om Verden.

34. Og Kongen gav hende sin yngste Søn,
Hun var hannem værd den Jomfru skjøn.
De levede sammen med Æren.
Der de havde faret vide om Verden.

LXXX.

Marsk Stig-Viserne.

No. 6.

Ranilds første Vise.

1ste Vers.

Og der gaaer Dands paa Riber Gade —
Slottet det er vundet.
Der dandse de Riddere fro og glade.
For Erik Konge hin unge.

2. Der gaaer Dands paa Riber Bro.
Slottet det er vundet.
Der dandser Riddere med udhugne Sko.
For Erik Konge hin unge.

3. For da dandser han Riber Ulf,
Slottet o. s. v.
Han var Kongen tro og huld,
For Erik o. s. v.

4. Saa da dandser han Tage Mus
Slottet o. s. v.
Han var Høvedsmand paa Riber Hus.
For Erik o. s. v.

5. Saa danser han Hr. Saltensee
Og saa hans rige Svogre tre.

6. Sa da dandse de ædle Limbekke,
Og de vare Kongen alt for stærke.

7. Efter da danser han Byrge Grøn,
Og siden saa mangen Ridder skjøn.

8. Saa da dandser han Hanke Kand,
Og efter hans Frue, hun heder Fru Ann'.

9. Næst da dandser han Ridder Rank,
Og efter hans Frue, Fru Berngerd blank.

10. Saa da dandser han rige Volravn,
Med hans Frue, haver ingen Navn.

11. Saa da dandser han Iver Helt,
Han fulgte Kongen over Belt.

12. Længe da stod han Ranild Lange,
Førend han vilde i Dandsen gange.

13. "Var det ikke for mit favre Haar,
Saa vist jeg med i Dandsen gaaer.

14. Var det ikke for min Rosens Kind,
Da skulde jeg træde den Dands omkring."

15. Og Ranild Lange udi Dandsen traad,
Begyndte en Vise, og fore han qvad.

16. Med Liste han qvad, saa let han sprang;
Alle de Riddere efter hannem sang.

17. Op da stod hun Spendelsko,
Og hun gav Ranild Lange sin Tro.

18. Hendes Haar det var udi Silke flæt',
Hun traadte den Dands for Alle saa let.

19. Og de dandsed dem paa Slottet ind
Med dragne Sværde under Skarlagen Skind.

20. Aldrig saae jeg en Ridderdands —
Slottet det blev vundet —
Vinde saa Slotte med Rosenkrands.
For Erik Konge hin unge.

LXXXI.

Marsk Stig-Viserne.

No. 7.

Ranilds 2den Vise.

Ranild beder lægge Sadel paa Hest.
Det er mig ofte førre sagt.
"Hin rige Ulgreve vil jeg gjæste."
Endog er jeg udlagt af Venner og Frender mine.

2. Og Ranild kom der ridendes i Gaard.
Det er mig o. s. v.
Udestod Ulgreven, var svøbt i Maard.
Endog jeg er udlagt o. s. v.

3. "Her stander I Ulgreve svøbt udi Skind!
Ville I lade følge mig liden Kirstin?"

4. Det da meldte hendes Moder kjær:
"Ikke da haver Du Fæstemø her."

5. "Og kan jeg ikke min Fæstemø faae,
Jeg brænder op al det Gods, I aa."

6. "Førend Du brænder vort Gods til Men,
Du tage Din Fæstemø, ride saa hen."

7. De slog over hende den Kaabe blaa;
Løfted hende paa Ranilds Ganger graa.

8. De havde ikke andet til Brudeseng
End Skov og Mark og nyslagen Eng.

9. "Skoven haver Dren og Marken Dine;
Liden Kirsten! vi ere af Landet drevne."

10. "Og havde I ladet Kong Erik leve,
Da havde vi vel i Landet bleven."

11 Han slog hende over Tavlebord:
"For Gjæster skulde man føje sine Ord."

12. Og han slog hende ved Kinden rød:
Det er mig ofte førre sagt.
"Jeg voldte dog ikke Kong Eriks Død."
Endog jeg er udlagt af Venner og Frender mine.

LXXXII.

Marsk Stig=Viserne.

No. 8.

Ranilds 3die Vise.

1ste Vers.

Det springer nu saa vide om Land,
At Ranild er tagen tilfange.
Han var ikke kommen fra Hjelm i Aar,
Havde han vidst, det skulde saa gange.
Nu gjøres paa Ranild det ynkelige Mord,
Som hannem er spaaet for længe.

2. Ranild ind ad Dørren tren;
Han bød Godnat sin Herre,
Og saa hver den den ærlige Hofmand,
Som tjener tilhove med Ære.
Kriſt vogte hver Dannemands kjære Barn
Fra Ulykke fri at være!

3. "Mindes Eder, Herre Kong Erik!
I ville det ikk forgjette:
Jeg tjente udi Eders Faders Gaard,
Den gjæveste Svend, han aatte.
Saa tidt bar jeg Eder i min Favn,
Som jeg det vel formaatte."

4. "Jeg mindes, Du tjente i min Faders Gaard
For Pendinge og for Klæde;
Men Du forraadte min Faders Liv
Som en utro Forræder.
Men skal jeg Kronen bære i Aar,
Til Steglen De Dig udlede."

5. "I hugge af mig baade Hænder og Fødder,
I lade mine Øjne udstinge;
I gjøre af mig det ynkeligste Mord,
Mit arme Liv kan tvinge;
Men al den Pine, jeg lide skal,
Jeg lider for Synderne mine."

6. "Vi hugge af Dig ej Hænder eller Fødder
Du maa beholde Dine Øjen,
Dog skal Du faae den ynkeligste Død,
Som Du monne vel fortjene,
Og al den Straf, Du lide skal,
Det skeer for min Fader alene."

7. De fulgte Ranild af Roskilde ud;
Han vred sine Hænder saa saare;
Alle de Fruer, i Staden var,
De fældte for hannem Taarer.
Han bød dem Alle tusind' Godnat,
Og bad dennem alle vel fare.

8. Ledte de Ranild for oven By,
Han saae de Stegler opstande:
"Herre Krist! Du vogte hver dannes Svend
Fra saadan højlig Vaande!
Men var jeg bleven paa Hjelm i Aar,
Ej havde saa gaaet ihaande.

9. Og havde jeg nu en fuldtro Ven,
Som mig mit Bud vilde bære
Hen til hin sørgende liden Kirstin,
Hun vilde sig holde med Ære.
O Christe! signe mine Børn saa smaa
Og saa min Hjertens Kjære!

10. Jeg beder Eder alle I kristne Folk,
Som samled' er' over denne Hede:
I læse en Paternoster for min Sjæl!
Gud milde for mig sin Vrede,
At jeg maa fare i Aften bort
Til Himmerigs Ro og Glæde."

LXXXIII.

Marsk Stig-Biserne.

No. 9.

1ste Vers.

Det var Hr. Konning Erik
Han red sig under D, —
Fæsted han sig Jomfru Ingeborg,
Hun var saa væn en Mø.
I bede for dennem, som Kronen skal bære.

2. Det da var den svenske Dronning
Hun tager sin Datter at lære:
"Skal Du Dronning i Danmark blive,
Lad Bonden ikke over Dig kjære.
I bede o. s. v.

3. Skatte Du ikke den fattige Bonde
Forinden sin Kjortel graa;
Fattes Dig enten Guld eller Sølv,
Du kan det dog vel faae.
I bede o. s. v.

4. Jeg haver været i Din Faders Land
I femten Aar med Ære,
Der er hverken Fattig eller Rig
Som noget skal over mig kjære."

5. Svarede det stolten Fru Ingeborg
Hun svarede med stor Snilde:
"Skulde Bonde eller Borger kjære over mig,
Da lod det mig saa ilde."

6. Det meldte den unge Hertug bold
Og han var Kongens Broder:
"Herre Krist signe det unge Liv,
Som saa vilde svare sin Moder!"

7. Der blev Silke og herlig Sindal
Saa vidt paa Jorden bredt,
Det var stolten Jomfru Ingeborg
Hun blev til Stranden udledt.

8. Og de vunde op deres Silkesegl,
Gud undte dem Børen hin blide,
Seglede de dem til Dannemark
I mindre end Maaneds Tide.

9. De strøge Segl og kastede Anker
Alt paa den hvide Sand;
Det da var den unge Konning
Han rider sin Ganger til Strand.

10. "I være velkommen, Jomfru Ingeborg!
I ere min Hjertens Kjære,
Den første Bøn, I bede mig om,
Den vider jeg Eder saa gjerne."

11. "Den første Bøn, jeg beder Eder om,
Den vide I mig saa gjerne;
I give mig alle de Fanger løs
Og Marsk Stigs Døttre af Jerne!"

12. "En anden Bøn I bede mig om
Allerkjæreste Fæstemø!
Marsk Stigs Døttre giver jeg ikke løs,
De skulle i Taarnet døe."

13. Det var Jomfru Ingeborg
Hun blev i Huen saa mod:
"I ærlige Mænd, som førte mig hid,
Fører mig af Landet ud!"

14. "I vende Eder om, Jomfru Ingeborg!
Eders Villie vil jeg gjøre.
Aldrig bede I mig om den Ting,
Jeg vil jo gjerne gjøre."

15. Dan Konning han taler til sin Drost:
"I lade de Fanger optage!
I lade Marsk Stigs Døttre ud
Og heden af Landet drage!"

16. Det var stolte Jomfru Ingeborg
Vilde ikke paa danske Jord gaae,
Førend hun fik de Fanger af Jerne,
Og de maatte for hende staae.

17. Saa dydelig var Jomfru Ingeborg,
Hende prisede Qvinde og Mand,
De takkede Gud saa mangefold,
At hun var kommen til Land.

18. Der var stor Glæde i Fruerkloster,
De Nonner læste og sjunge,
End var der mere i Kongens Gaard,
De legte med danske Tunge.
I bede for dem, som Kronen skal bære.

LXXXIV.

Den danske Printsesse i Sverrig.

1ste Vers.

Min Herre haver fæst en Rosens Blomme,
Krist unde hende vel til Sverrig at komme!
Det hjelper saa lidet at qvide.

2. En Rosens Blomme —
Krist unde hende vel til Sverrig at komme!
Dertil svared den Ridder saa rig:
"Min Herre lade hente den Jomfru hid!
Det hjelper saa lidet at qvide.

3. Den Ridder saa rig —
Min Herre lade hente den Jomfru hid!
De vunde Segl i forgyldene Raa,
De segled' til Danmark i Maaneder to.
Det hjelper saa lidet at qvide.

4. De kasted deres Anker paa hviden Sand;
De svenske Fruer tren' der paa Land.

5. Midt udi den Borgergaard
De Fruer svøbe sig i Sabel og Maard.

6. Og der arled' de deres Skarlagens Skind,
Saa gaaer de for Danner-Kongen ind.

7. "Hil sidde I, Dannerkonning, over Eders Bord!
Kongen af Sverrig haver sendt Eder Ord.

8. Han sender Eder Ord og bliden Tale,
Han vil Eders Datter til Dronning have."

9. Det meldte Dannerkongen dertil:
"Det er ikke nok at have ville.

10. Førend han skal den Jomfru vinde,
Derom maa Terning paa Tavlebord rinde."

11. Det første Guldtavel paa Bordet randt,
Den svenske Konning den Frøken vandt.

12. Og der blev Silke paa Jorden bredt,
Den Jomfru blev til Stranden udledt.

13. De kasted' deres Anker paa svenske Sand,
Den danske Frøken tren først paa Land.

14. Det meldte Kongen som han stod:
"I være velkommen Jomfru god!"

15. Det talede han til den Ridder rig:
"Hun maa vel være vor Jævnlige."

16. Saa ledte de frem de herlige Ørs,
De vare med Sølv og Guld bestrødt.

17. "I sætte Eder op, og hviles herpaa,
Stolt Jomfru! I skal ikke længer' gaae."

18. "Var jeg i min Faders Land,
Da fik jeg Karm og Kjøresvend."

19. Dertil svared de svenske Fruer:
"I føre os hid ingen tydske Sæder!

20. "Sadel af Sølv og forgyldene Mile
Dermed pleje svenske Jomfruer at ride.

21. Sadel af Sølv med langen Spange-Mile,
Saa ride vi svenske Fruer til Gilde.

22. Og det haver været gammel Sæd,
Saa længe vi leve, vi blive derved."

23. "Riddere og Svenne de ride til Herredag,
Fruer og Jomfruer de age med Mag.

24. „Vore Skjoldmøer bare for sig den Pris,
Som rede i Krig efter fordums Vis."

25. Naar Danske og Svendske faae tydske Mænds Sæd,
Da vee dem begge Landskab ved!

26. Det var stor Lyst og meget mere Gammen,
De unge to Ædlinge bleve givet tilsammen.

27. Meget mere Gammen —
De unge to Ædlinge bleve givet tilsammen.
Og Kongen tog sin Kjæreste i Arm,
"Stolt Jomfru! I leve hos mig uden Harm!"
Det hjelper ej længer at qvide.

28. Sin Kjæreste i Arm —
"Stolt Jomfru! I leve hos mig uden Harm!"
Saa mangen god Dag de sammen mon være;
De levede udi Fryd med Tugt og Ære.
Det hjelper ej længer at qvide.

LXXXV.

Kong Byrge og hans Brødre.

1ste Vers.

Fru Ingeborg havde de Brødre tre,
For Sverrigs Krone deres Liv lode de.
For usand Sag saa bleve de Herrer undlivet!

2. De Bønder tre,
For Sverrigs Krone deres Liv lode de.
De Herrer skulde til Sverrig ride;
Fru Ingeborg bad dennem hjemme bide.
For usand Sag o. s. v.

3. Til Sverrig ride;
Fru Ingeborg bad dem hjemme bide.
Fru Ingeborg stander i Helsingborgs Port:
"Mine kjære Brødre! I ride ikke bort!"
For usand Sag o. s. v.

4. I Helsingborgs Port:
"Mine kjære Brødre! I ride ikke bort!"
Det da meldte Brødrene begge tillige:
"Os længes fast til vort Fædrenerige."
For usand Sag o. s. v.

5. Begge tillige:
"Os længes fast til vort Fædrenerige.
Vi have saa længe hos Eder dvælt,
Vort Hjerte er fast i os qvalt."

6. "Hos Eder dvælt,
Vort Hjerte er fast i os qvalt:"
"I tøve hos mig i Dage fem,
Mens jeg fortæller min stærke Drøm.

7. I Dage fem,
Mens jeg fortæller min stærke Drøm.
Jeg drømte Eders, Kaaber vare af Bly,
Mine ædle Brødre! I vare udi.

8. Kaaber vare af Bly,
Mine ædle Brødre, I vare udi.
Og de vare spændte omkring Eders Hals;
Saa vist betyder det Eder stor Falsk.

9. Om Eders Hals;
Saa vist betyder det Eder stor Falsk."
De Herrer lyded' ikke Fru Ingeborgs Raad,
De rede til Sverrig samme Dag.

10. Fru Ingeborgs Raad,
De rede til Sverrig samme Dag.
Og der de komme paa hviden Sand,
Der mødte dennem Bronk, den utro Mand.

11. Paa hviden Sand,
Der mødte dennem Bronk, den utro Mand.
"I være velkommen, I Brødre baade!
I drikke Jul med min Herres Naade.

12. I Brødre baade!
I drikke Jul med min Herres Naade."
De Herrer gange ad Nykøpings Gade,
Og der mødte dem det falske Raad:

13. Nykøpings Gade,
Og der mødte dem det falske Raad:
"I lægge Eders Brynie udi vor By,
I gaae til Slottet i Hofklæder ny.

14. Udi vor By,
I gaae til Slottet i Hofklæder ny."
De Herrer ud ad Dørren tren'
Og Kongen han staaer dem op igjen:

15. Ud Dørren tren'
Og Kongen han staaer dem op igjen:
"I være velkommen, I Brødre baade!
Vil I drikke Jul med Vor Naade?

16. I Brødre baade,
Vil I drikke Jul med Vor Naade?"
De Herrer tage Vand, de ginge til Bord,
De talede saa mangt et alvorsomt Ord.

17. De ginge til Bord,
De talede saa mangt et alvorsomt Ord.
"Velkomne, mine kjære Brødre baade!
Maa jeg ikke ene for Landet raade?

18. Kjære Brødre baade!
Maa jeg ikke ene for Landet raade?"
"Vor kjære Broder maa han vel være;
Han maa ej ene i Landet regjere.

19. Maa han vel være;
Han maa ej ene i Landet regjere."
De aade og drukke en føje Stund,
Saa fandt Bronk paa et andet Fund.

20. En føje Stund,
Saa fandt Bronk paa et andet Fund:
"I gode Herrer, hvad ville I gjøre?
Ville I drikke og Dandsen røre?

21. Hvad ville I gjøre?
Ville I drikke og Dandsen røre?"
Og de dandse ud, og de dandse ind,
Og Bronk han skjænker den klare Vin.

22. Og de dandse ind,
Og Bronk han skjænker den klare Vin.
De Herrer stode paa Gulvet og qvad',
Mens Bronk og Kongen ginge paa Raad.

23. Paa Gulvet og qvad',
Mens Bronk og Kongen ginge paa Raad.
Hertug Valdemar taler til Broder sin:
"Erik! vi drikke for megen Vin.

24. Til Broder sin:
Erik! vi drikke for megen Vin.
Vi vogte os vel for Bronkes Svenke,
Han kan saa mange Skalke-Renke.

25. Bronkes Svenke,
Han kan saa mange falske Renke."
Hertug Erik slog op med højre Haand:
"Skulde vi frygte i Fædreneland?

26. Med højre Haand:
Skulde vi frygte i Fædreneland?
Vi ere hidkommet paa Tro og Lejde,
Vi vide her Intet af nogen Fejde.

27. Tro og Lejde,
Vi vide her Intet af nogen Fejde."
De drukke og dandsed' den Dag til Ende,
Saa monne de Lys og Blus optænde.

28. Den Dag til Ende.
Saa monne de Lys og Blus optænde.
De Herrer skulde til Senge gaae:
Og hviles paa Silke og Bolster blaa.

29. Til Sengen gaae,
At hviles paa Silke og Bolster blaa.
Saa bleve de fulgte i Taarnet ind.
Kongen gik med under Skarlagens Skind.

30. I Taarnet ind.
Kongen gik med under Skarlagens Skind.
De vidste ikke andet end det var Gammen,
Før han slog alle de Dørre sammen.

31. End det var Gammen,
Før han slog alle de Dørre sammen.
Hertug Erik værged' sig som en Mand,
Saalænge som Sverd og Sengestolpe rand.

32. Som en Mand,
Saalænge som Sverd og Sengestolpe rand.
Da Sengestolpe ikke længer kunde vare,
De Herrer maatte nøgne ad Taarnet fare.

33. Længer' kunde vare,
De Herrer maatte nøgne ad Taarnet fare.
De Herrer der lede Nød og Trang
Af Frost og Kuld' og Hungers Tvang.

34. Nød og Trang,
Af Frost og Kuld' og Hungers Tvang!:
"Vi give Dig, Bronk! det Guld saa rød,
Du give os Vand og det tørre Brød.

35. Det Guld saa rød,
Du give os Vand og det tørre Brød."
"I fange her ikke i Sverrigs Land
Enten Brød eller en kold Drik Vand.

36. I Sverrigs Land
Enten Brød eller en kold Drik Vand."
"Vi troe vor kjære Broderkone saa vel,
Hun lader os ikke svelte ihjel.

37. Broderkone saa vel,
Hun lader os ikke svelte ihjel.
Den fromme Dronning saa vel vi troe,
Hun giver os Halm at sove paa.

38. Saavel vi troe,
Hun giver os Halm at sove paa.
Vi ere saa saare af Hunger krysted',
Vort Hjerte paa os i Livet maa briste!

39. Af Hunger krysted'
Vort Hjerte paa os i Livet maa briste."
Bronk han harmedes ved de Ord,
Han kasted' de Nøgler i salten Fjord.

40. Ved de Ord
Han kasted' de Nøgler i salten Fjord.
Det var stor Ynk at høre paa,
De aade hinanden Skuldrene fra.

41. At høre paa
De aade hinanden Skuldrene fra.
Det var end mere Harm' og Qvide,
Brødrene aade Kjød af hinandens Side.

42. Harm' og Qvide
Brødrene aade Kjød af hinandens Side.
Der var stor Ynk og end mere Harme,
De Brødre døde i hinandens Arme.

43. Og end mere Harme;
De Brødre døde i hinandens Arme.
Og det stod hen i Maaneder fem,
Kong Byrge han kom af Leding hjem.

44. I Maaneder fem;
Kong Byrge han kom af Leding hjem.
"Hvor ere mine Brødre? hvor droge de hen?
Hvi skjænked' I dem ikke klaren Vin?

45. Hvor droge de hen:
Hvi skjænked' I dem ej klaren Vin?
Og det da meldte det lidet Kind:
Bronk vandt dem i Taarnet ind."

46. Det lidet Kind:
"Bronk vandt dem i Taarnet ind."
Kong Byrge han ind ad Vinduet saae,
Stor Ynk var som hans Brødre laae.

47. Ad Vinduet saae,
Stor Ynk var som hans Brødre laae.
"Hør Du, Bronk'! hvad jeg siger Dig,
Hvor bleve de Nøgler, som jeg fik Dig?

48. Hvad jeg siger Dig,
Hvor ere de Nøgler, som jeg fik Dig?"
"Hjelp mig Gud af al min Nød!
Jeg kasted' dem i den salte Sø.

49. Af al min Nød!
Jeg kasted' dem i den salte Sø."
"Skam faa Du, Bronk'! Du arge Daare!
Saa ilde Du der mod mig gjorde.

50. Du arge Daare!
Saa ilde Du der mod mig gjorde.
Nu er jeg skilt dermed tillige
Ved Nøglerne til Sverrigs Rige.

51. Dermed tillige
Ved Nøglerne til Sverrigs Rige:"
"Haver jeg forraadt Eders Brødre baade,
Da maa I ene for Sverrig raade.

52. Eders Brødre baade,
Da maa I ene for Sverrig raade."
Og det fortrød Hertugernes Venner,
Den Sorg de ret aldrig kan glemme.

53. Hertugernes Venner,
Den Sorg de ret aldrig kan glemme.
Kong Byrge maatte rømme med Dronning sin;
Halshugget blev Magnus, hans vænne Søn.

54. Med Dronning sin,
Halshugget blev Magnus, hans vænne Søn.
Men Bronk blev lagt paa Stegle og Hjul,
Og fik saa Løn, som han havde skyldt.

55. Paa Stegle og Hjul
Og fik saa Løn, som han havde skyldt.
Mange Høvdinger i eet Rige
Kunne sig derom ej vel forlige.

56. I eet Rige
Kunne sig derom ej vel forlige.
Den ene den anden vist vige maa,
Undertiden de alle maa undergaae.

57. Vist vige maa,
Undertiden de alle maa undergaae.
Falsk og Svig ikke lykkes ret længe,
Paa Sidste vil det sin Herre fortrænge.
For usand Sag saa bleve de Herrer undlivet.

LXXXVI.

Klosterranet.

No. 1.

1ste Vers.

Jeg vil ej om lysen Dag
I Mark eller Skov udride,
Thi jeg bær' for en stolt Jomfru
Baade Sorrig og megen Qvide.
Thi skinner mit Skjold saa vide.

2. Det var ungen Anfind
Haver sig en Jomfru fæst';
Men de havde hende i Kloster givet,
Det gaaer ham til Hjertet meest.
Thi skinner o. s. v.

3. Det var ungen Anfind
Han raader med Broder sin:
"Jeg vil slaae det Kloster ned,
Og tage ud Fæstemø min."
Thi skinner o. s. v.

4. "Vil Du slaae det Kloster ned,
Og gjøre saa stor Ufred,
Spørger han det, Konning Byrge,
Saa saare han vredes derved."

5. Det var ungen Anstand,
Han raader med sine Svende:
"Vi vilde slaae det Kloster ned
Og tage den Jomfru vænne."

6. Det da svared' de Dannesvende,
De svared' deres Herre saa:
"Vi ville slaae det Kloster ned,
Det gaae siden hure det maa."

7. "Det gaae med Kongens Venskab,
Som Herren, Gud, det vil;
Jeg skal slaae det Kloster ned,
Og lade saa Lykken staae til."

8. De rede til den Klostermur,
Og der de hørte paa
Hvor favrligt sjunge de Nattergale,
Hvor qvade de Jomfruer smaa.

9. Saa herligt sjunge de Nattergale
Der qvade de Jomfruer ni;
Alt qvad Jomfru Benedit
Fejrest af alle de.

10. Han slog ned den Klostermur,
Saa saare det skjalv derved.
Og tog han ud den stolte Jomfru
Af Kirken der hun bad.

11. Det svared' Jomfru Sirelil
For Alteret som hun stod:
"Spørg' han det, Konning Byrge,
Det koster Dit Hjerteblod."

12. Tog han Jomfru Benedit,
Løfted' hende paa sin Hest;
Førte han hende til Stranden ud,
Som han kunde allerbedst.

13. Det meldte Jomfru Benedit,
Hun saae de forgyldte Fløje:
"Give det Gud Fader i Himmerig,
Det Skib maatte synke i Søen!"

14. Svared' det ungen Anfind,
Han svared' den vænne Mø:
"Den Snekke er saa vel bevaret,
Hun bær' os vel over Sø."

15. Bunde de op deres Silkesegl
Med deres forgyldte Raa,
Saa seglëd' de dem til Norrigs Land
Vel udi Dagene to.

16. Han førte hende til sin Faders Gaard
Lod der sit Bryllup boe.
De levede sammen i otte Aar
Alt baade med Glæde og Ro.

17. Det led hen ad det niende Aar,
Der det monne fast forgaae,
Da lagdes ungen Anfind
I stærken Helletraa.

18. Det var ungen Anfind,
Han tog sin Kjærest' i Arm:
"Det være for Vor-Herre kæret
Vi have ej sammen et Barn!"

19. Det svared' stolten Fru Benedit,
Og hende randt Taare paa Kind:
"Des rigere ere Eders Frender,
Des større er Sorgen min.

20. Angest og Sorg var alt forglemt,
Den kommer til mig igjen,
Jeg skilles nu fra min Kjæreste,
Har Vrede af Frende og Ven."

21. Hun satte en Kirke over hans Grav,
Et Guldkors over hans Ben;
Saa foer stolte Fru Benedit
Hjem til kjær' Broder sin.

22. "Hil sidde I, Herre Kong Byrge!
Allerkjæreste Broder min!
Hvad Naade vil Du gjøre
Mod kjæreste Søster Din?"

23. "Ikke vidste jeg, liden Benedit,
Kjæreste Søster min,
At Du drogst i fremmed Land
Alt med saa fattig en Svend."

24. Det svared' stolten Fru Benedit
Baade med Tugt og Ære:
"Havde Gud ladet ham leve med mig,
Aldrig var jeg kommet her."

25. Svared' det stolten Fru Benedit
Og talede hun for sig:
"Havde Gud ladet ham leve med mig,
Aldrig havde jeg trængt til Dig."

26. Opstod Konning Herr Byrge,
Han tog hende i sin Favn:
"Alt det Gode som jeg formaaer,
Det skal komme Dig til Gavn."
Thi skinner mit Skjold saa vide!

LXXXVII.

Klosterraaet.

No. 2.

1ste Vers.

Magnus var Konning i Sverrig,
Og aatte de Døttre to.
De vare dem begge unge og smaa
Da dem faldt Moder fra.
Saa vide da lægge de Helte deres Vej over
Sverrig.

2. "Hør Du, stolten Ellen,
Og kjære Datter min,
Vilt Du give Dig i Kloster
For kjære Moder Din."
Saa vide da o. s. v.

3. "Ja saamænd, min kjære Fader,
Det maa vel saa være.
Jeg vil give mig i Vrede Kloster,
Der vil jeg leve med Ære."
Saa vide da o. s. v.

4. Det var stolten Ellen,
Hun vogner om Midienat
Af sine stærke Drømme,
Dem siger hun saa bradt.

5. "Mig tykte, at den Falke,
Og saa den vilde Valravn,
Det vil jeg for Sanden sige,
At de fløj i min Favn.

6. Mig tykte om de Falke,
At de for Østen fløj;
Jeg frygter jeg faaer Sorrig,
Som gaaer mig aldrig af Hu."

7. "Det Dig tykte om de Falke,
Og saa den vilde Valravn,
Det bliver Hr. Sonne Folkersøn
Han Dig med Volden tar."

8. "Aldrig skal Sonne Folkersøn,
Og aldrig faae min Tro;
Jeg lover Kongen af Spanien,
Med alt det Gods jeg aa."

9. Det var stolten Ellen,
Hun skrev de Breve paa Stand,
Hun sendte dem Kongen af Spanien,
De kom Hr. Sonne til Haand.

10. Det var Sonne Folkersøn,
Han taler til sin Broder Knud:
"Vi ville nu os fare affted,
Og ride til Opland ud."

11. De rede i saa saare,
Alt til Opland ud.
De komme for den Slotsport,
De bøde Kong Magnus ud.

12. Det da svared' den Portner,
Og een af Kongens Mænd:
"Kongen ligger i Helsot,
Han taler ikke med Eder mere."

13. Saa glade vare de Herrer,
Der de den Tidende fro:
"End skulle vi i Aften gjæste
Den allerskjønneste Jomfru."

14. De rede dem saa flux affted,
Hen til Opland ind.
De komme for den Klosterport,
De rystede i den Ring.

15. De rede for den Klosterport,
De rystede i den Ring:
"Stat op, liden Portepige,
Og lad os snart herind!"

16. Den Tid de komme i Klostret
Udi den Omgang ind,
Der mødte dem liden Tjenestemø,
Hun var vel svøbt i Skind.

17. "Hør Du, liden Tjenestemø,
Hvad jeg vil sige Dig:
Veedstu, hvor den Jomfru er,
Du dølge det ikke for mig."

18. "Huset er af Marmor,
Og Taget udaf Bly,
Sengen er med Silke bredt
En Jomfru sover deri."

19. Der vare de i Dage
De vare der i to,
De kunde ikke i Kammeret komme,
For Kongens Taffelsvende smaa.

20. De kunde ikke i Kammeret komme,
For gode eller onde Ord,
Før de hugge de Taffelsvende tolv,
Saa de fulde døde til Jord.

21. Saasnart da blev den Kammerdør
Saasnart af Hængsler løft;
Og det var stolten Ellen,
Hun blev af Sengen rykt.

22. "Hvo bryder Vrede Kloster?
Og hvo saa gaaer herind?
Og hvo tør slukke de Nattelys
Alt over hin stolte Ellin?"

23. "Herr Knud han bryder Vrede Kloster,
To Riddere gaae derind.
Selv slukker jeg Sonne de Nattelys
Alt over hin stolte Ellin."

24. Aabenhoved og barfodet,
Og saa kom hun til Dør.
Aldrig hørte jeg noget Kongebarn
Saa usel af Kloster ført.

25. Hun var hos ham i Vintre,
Hun var hos ham i ni,
Aldrig var hende saa vee eller vel,
Hun taled' med ham i de.

26. Det var stolten Ellen,
Hun lagdes i langen Traa;
Hun sendte Bud efter Herr Sonne,
Bad, han skulde til hende gaae.

27. Længe stod Herr Sonne,
Og tænkte han ved sig:
Hvi monne stolten Ellen
Nu sende Bud efter mig?

28. Ind saa kom Herr Sonne,
Og stædes han for Bord:
"Hvad vil I nu, stolt Ellen?
Hvi haver I sendt mig Ord?"

29. "Jeg haver faaet min Helsot,
Jeg veed, jeg nu skal døe.
Jeg takker Gud Fader i Himmerig,
Som mig haver løst af Nød."

30. Han tog hende udi sin Arm,
Klapped' hende ved hviden Kind:
"Forlad I mig min Brøde,
Hjertallerkjæreste min!"

31. "Jeg kan Eder ikke forlade,
Alt for saa megen Vee.
Jeg haver med Eder de Døttre tre,
Jeg maatte dem aldrig see."

32. "Lad I nu den sorte Jord
Hen over med Silke brede,
Og lad nu de skjønne Jomfruer
For deres Moder indlede."

33. Det da var den sorte Jord,
Hun blev med Silke bredt;
Det da vare de skjønne Jomfruer,
De bleve i Stuen ledt.

34. "Velkommen, stolten Ingerlil,
Alt med Dit favre Haar!
Og velkommen, stolten Karen,
Og Kongens Fæstemaar!

35. Velkommen, liden Kirsten,
Og yngste Datter min!
Vil Du give Dig i Kloster
For kjære Moder Din?"

36. Svared' det liden Kirsten,
Jeg siger det paa min Sand:
"Hør I, min kjære Moder,
Jeg lover mig heller en Mand."

37. Det var stolten Ellen,
Hun græd af Angst og Harm:
"Maatte mig ikke vides en Bøn
Udaf mit eget Barn?"

38. Svared' det liden Kirsten,
Hende randt Taare paa Kind:
"Jeg vil mig gjerne i Kloster give
For kjære Moder min."

39. "Bliver Du der indgivét,
Udi en Silkesærk,
End bliver Du der uddraget
Alt med stor Hjertens Verk!"

40. Han tog hende andengang i sin Arm,
Klapped' hende ved hviden Kind:
"Forlad I mig al Brøden,
Hjertallerkjæreste min!"

41. "Jeg kan Eder ikke forlade,
Alt for saa megen Harm'.
I haver taget min Tjenestepinde,
Og lagt hende i Eders Arm.

42. I haver taget min Tjenestepinde,
Lagt hende paa Bolster blaa,
Mig haver I af Sengen skudt
Udi det bare Straa."

43. Han tog hende trediegang i sin Arm,
Klapped' hende ved hviden Kind:
"Forlad I mig al Brøden,
Hjertallerkjæreste min!"

44. Hun tog Guldringen' af sine Hænder,
Slog dem mod sorten Jord:
"I tog mig ud af Kloster,
Mig selv saa meget imod.

45. I tog mig ud af Kloster,
Mig selv saa meget imod,
I slog de Taffelsvende tolv;
Der gik endnu aldrig for Bod."

46. Frem da ginge de Jomfruer tre,
Og dem randt Taare paa Kind,
Saa bade de strax Venskab
Deres Fader af Moder sin.

47. Det var stolten Ellen,
Hun lægges til Væggen i Dvale,
Det vil jeg for Sanden sige,
Hun døde ved den Tale.

48. Saa toge de stolt Ellen,
Lagde hende i sorten Jord;
Saa saare sørged' Herr Sonne
For han var hende ikke god.
Saa vide da lægge de Helte deres Vej over
Sverrig!

LXXXVIII.

Hertugen af Skage

eller

Klosterranet

No. 3.

1ste Vers.

Hertugen udaf Skage,
Han haver en Datter saa hvid,
Udi alle disse Kongeriger
Finder man ikke hendes Lig',
I vinder op Segl af Silke, I segler i sønder.

2. Hertugen han haver en Datter,
Hun er saa overmaade væn;
Udi alle disse Kongeriger
Finder man ikke lige til den.
I vinder op Segl o. s. v.

3. Hertugen han lader en Stenstue gjøre,
Han lader den tække med Bly,
Der sætter han sin Datter
Med andre Jomfruer udi.
I vinder op Segl o. s. v.

4. Hertugen han lader en Stenstue gjøre,
Han lader den tække med Rør,
Der sætter han sin Datter ind
Med andre Jomfruer og Møer.

5. Det var liden Hildegerd,
Hun vaagner om Midienat,
Talde hun sine stærke Drømme
Baade skjøt og overbradt.

6. "Mig tykte jeg stod for Mariæ Alter,
Jeg læsde Vor Frue Tider;
Der fløj en Falk af Vinduet ind,
Hans Fjædre vare snehvide.

7. Mig tykte, jeg stod for Mariæ Alter,
Jeg læsde paa mit Baand,
Falken han kom flyvendes,
Han satte sig paa min Haand.

8. Der sad han en liden Stund,
Han skagede med sin Vinge;
Indkom da Dronning Blanke,
Hun var saa vred tilsinde.

9. Saa tog hun den liden Falk,
Slog hannem ned til Jord;
Ud da sluktes den Lampe,
Som paa Mariæ Alter stod.

10. Ud da sluktes den Lampe,
Som paa Mariæ Alter stod,
Sønder da gik mine Ermeringe,
De faldt ned paa min Fod.

11. Sønder gik min Bradse bred,
Midt for mit Bryst den sad,
Af da faldt mit Hovedguld
Og Spangene skiltes ad.

12. Ud da skiltes mit Hovedguld,
En Lok faldt af mit Haar,
Mariæ Billede paa Alteret stod,
Det fældte for mig Taarer."

13. Alle da sadde de stolte Jomfruer
Og Ingen gav Drømmen agt,
Foruden hendes ældste Søster,
Hun raadte Drømmen saa bradt.

14. "Gud naade Dig liden Hildegerd,
At Du est fød saa væn,
Du fanger saa mangen Hjertesorg,
Du glemmer ret aldrig den.

15. Vogte Dig, liden Hildegerd!
Du vogte Dig i Vintre tre,
Du lade aldrig nogen Verdens Mand
Dig enten høre eller see."

16. Aarle om den Morgen,
Der Solen skinned' klar,
Op stod liden Hildegerd,
Hun børster sit favre Haar.

17. Det var Hildegerd Hertugs Datter
Hun svøber sig udi Skind,
Saa gaaer hun udi Højeloft
For sin kjær' Fader ind.

18. "Hør I det, min kjære Fader!
I være mig saa huld,
I lade mig lære Psalteren,
Og ikke at spinde Guld.

19. Hør I det, min kjære Moder!
I er en Frue saa klog,
Sender I mig til Ljuse Kloster,
At lære at læse i Bog."

20. Svared' det Hertug Erik
Under sin Skarlagen rød:
"Jeg haver slet ingen Datter,
Der skal i Klosteret døe.

21. Jeg haver ingen Døttre,
Der sjunge skal i Chor,
Men jeg haver høviske Døttre fem,
Jeg giver mit Guld og Jord."

22. "Jeg haver drømt en Drøm i Nat,
Den ligger mig haardt udi Hu,
Min kjære Fader! I vide mig Bøn,
Jeg bliver en Klosterjomfru."

23. "Nej saamænd, min kjære Datter!
Du tør det aldrig tænke,
Høviske bede Dig Riddere
Dertil saa riger En."

24. "Jeg beder Eder, min kjæreste Moder!
Alt i saa stærk en Tro,
I lader mig ind i Ljuse Kloster
Hos Klosterjomfruer at boe."

25. Det var hendes kjær' Moder,
Hun bad hendes Fader paa ny:
"I lader hende drage i Ljuse Kloster
Saa længe hun lærer at sye.

26. I lader hende være i Ljuse Kloster
Saa længe hun lærer Søm,
Først hun bliver fuldvoxen,
Vi hente hende hjem igjen."

27. Ud da ledtes Gangeren hvid
Var tækt med Silke rød,
Saa førte de bort i Ljusekloster
Den allervænneste Mø.

28. Der var hun udi Vintre,
Og der var hun udi fem,
Det vidste ingen Verdsens Mand
Og ingen velbyrdig Svend.

29. Det spørges ud fra Skage,
Det spørges saa langt ad Led:
Hertugen haver sin Datter bortsendt,
Slet ingen Mand hende veed.

30. De rige Fruer af Upsal
De sidde saa højt udi Sal,
De kom hos Dronning Blanke
Om Hertugens Datter i Tale.

31. "Hertugen haver en Datter
Saa væn over alle Møer,
Han haver hende saa langt bortsendt
Alt til de norske Der.

32. Hertugen haver en Datter
Saa væn over Jomfruer alle,
Udi Ljusekloster er hun dulgt,
De monne hende Hildegerd kalde.

33. Der haver hun været i Vintre,
Og vel udi Vintre tre,
Hende faaer ingen Verdsens Mand
Enten at høre eller see."

34. Alt sad de oplandske Fruer,
De mente, de sad udi Løn,
Det hørte Junker Herr Voldemar,
Kongens yngste Søn.

35. Meldte det Junker Herr Voldemar,
Han bad lægge Sadel paa Heste:
"Vi ville ride os op paa Land,
Eventyr at forsøge og friste."

36. Det var Junker Herr Voldemar,
Han rider over Bjerge og Lide,
Der han kom til Ljusekloster
Det var om Aftens Tide.

37. Det var Junker Herr Voldemar
Han ganger i Kirken ind,
Alle de Jomfruer der vare inde,
De skjulte dem med deres Lin.

38. Alle de Møer, i Klosteret var',
De hvived' dem med deres Lin,
Foruden liden Hildegerd,
Hun skjulte sig med Skarlagenkind.

39. Det var Junker Herr Voldemar,
Han kjendte vel Skarlagen rød,
Det drog ingen Klosterjomfru,
Der skulde i Klosteret døe.

40. Det var Junker Herr Voldemar,
Han rækker hende Haanden saa hvid;
"Hør I stolten Hildegerd!
For Eders Skyld kom jeg hid.

41. Jeg haver redet min Ganger træt
Over Bjerge og højen Lide,
Hør I det, liden Hildegerd!
Lader mig god Villie nyde."

42. Svarede det liden Hildegerd,
Saa hvid som en Rosensblomme:
"Jeg havde efter Eder slet ingen Bud,
Saa lidet vented' jeg Eders Komme.

43. I maatte fast heller hjemme været
Og kaste med Skafte og Stang,
End I skulle havt saa megen Umag
Og redet den Vej saa lang.

44. I maatte fast heller hjemme været
Og leget med Rakker og Hinde,
End I skulle redet over Dovrefjeld,
Saa Lidet kan I her vinde."

45. Det var aldrig saa aarle eller silde
De Klokker tage til at ringe,
Den Herre jo ganger i Ljusekloster,
At høre de Jomfruer sjunge.

46. Det var om en Juleaften,
Messen var god at høre,
Det var Junker Herr Voldemar
Han lader selv Messen gjøre.

47. Under Messen blev den Herre syg,
Saa saare han klagede sig,
Saa falsk da var hans Hjerte,
Han gjorde den Jomfru Svig.

48. Han lod kjøbe Lagen og Vox
Og kjøbte saa bred en Sten,
Begjerte, at udi Ljuse Kloster
Der maatte hvile hans Ben.

49. Da ringed' alle de Klokker,
De monne saa klinge og gaae,
Udi Ljusekloster Kirke
Satte de den Herre paa Baar.

50. Det var liden Hildegerd,
Hun tager de Lamper ihænde,
Saa ganger hun i Kloster-Kirken,
Og Lysene over Liget tændte.

51. Det var liden Hildegerd,
Hun tændte op Vorlys ni;
"Gud glæde din Sjæl Herr Voldemar!
Du misted' saa ung Dit Liv."

52. Den Jomfru stod for Mariæ Alter,
Hun gjorde Vor-Frue stor Ære;
Op stod han Junker Voldemar,
Han holdt sig hende saa nær.

53. Han slog over hende Kaaben,
Den var af Fløjel blaa,
Saa bar han hende af Kirken ud
Alt over den Kirkegaard.

54. Han løfted hende paa sin Ganger,
Han red saa langt af By,
Han havde med sig en Lappe Find,
Han hjalp dem saasnart i Ly.

55. Der de kom i Skoven ud,
Som Ulve gjælde og tude,
Der maatte den Jomfru hvile om Nat
Hos Junker Voldemars Side.

56. Det var Junker Herr Voldemar
Og førde han hende hjem,
Dulgte han hende til Midsommers Tid,
At det vidste ingen Mand.

57. "Hør I det, Junker Herr Voldemar!
En Bøn beder jeg Eder om:
I lader min Moder det vide,
At I haver ført mig hjem."

58. "Nej, min skjønne Hildegerd!
Det kommer os ikke til fromme;
Jeg siger det Dronningen Moder min,
Hun favner saavel Eders Komme."

59. Det var Junker Herr Voldemar,
Han kom der ridende i Gaard,
Ude stod Dronning Blanke,
Hun var vel svøbt i Maard.

60. "Velkommen Junker Herr Voldemar!
Kjære yngste Sønnen min!
Hvor haver Du været saa længe?
Og hvor gik Reisen Din?"

61. "Vel da gik min Reise,
Og nok da haver jeg fundet,
Den allerskjønneste Jomfru
Haver jeg med Liste vundet.

62. Jeg vandt hende ikke med Glavind,
Jeg vandt hende ikke med Spjud,
Hertugens vænneste Datter
Fik jeg af Klosteret ud."

63. "Hør Du det, min kjære Søn!
Du gjør mig ikke den Harm,
Kong Eriks Datter blev Dig givet
Da I var' begge Børn."

64. "Kong Eriks Datter af Dannemark
Faaer vel en anden Mand,
Jeg ſviger ikke Fru Hildegerd,
I hvad mig ganger tilhaand.

65. Kong Eriks Datter af Dannemark
Hende paſſer jeg Intet paa,
Alt om hun var mig given
I Buggen ſom hun laae."

66. "Hør Du Junker Herr Voldemar!
Lad fare Din Hadingsviv,
Eller ſkal Du aldrig Kronen bære
I Sverrigs Kongerig'.

67. Du ſkal aldrig Spiret ſtyre,
Ikke heller Kronen faae,
Jeg vil Dig aldrig for Moder være,
Om Du ganger af mit Raad."

68. "Da haver jeg de Brødre to,
De kan vel ſtyre det Land;
Jeg ſviger ikke Fru Hildegerd
I hvad mig ganger ihaand."

69. Af Gaarden red Junker Voldemar,
Han ſyntes at være vred;
"Saamænd! min kjære Moder!
Jeg kommer her aldrig meer.

70. Sælge vil jeg min fædrene Jord,
Og samle det Guld i Skrin,
Drage vil jeg i fremmede Land
Med Allerkjæreste min."

71. Det var Junker Herr Voldemar,
Han samled' det Guld i Skrin,
Saa drog han til Vestergylland
Med Hjertallerkjæreste sin.

72. Det var Junker Herr Voldemar
Han kjøbte baade Ganger og Karm;
"Nu ville vi af Landet rømme,
Og gjøre vore Frænder den Harm'."

73. Det stod saa i Maaneder,
Og det stod saa i fem,
Ikke spurgde Dronning Blanke
Til sin Søn i alle dem.

74. Det var om Vor=Frue Dag
Messen var god at høre,
Da fik Blanke Dronning
De unge To at spørge.

75. Det var Blanke Dronning
Hun lader Vinen blande,
Det var den største Edderdrik
Hun lod i Hornet rinde.

76. Og det var Blanke Dronning
Hun kalder paa liden Smaadreng:
"Sæt Dig paa Din liden Ørs
Og rid til Opland hen.

77. Bed Du Junker Hr. Voldemar,
Han lader bortfare sin Ovide,
Og drikke af den nyblanded' Vin,
Jeg sender hannem med stor Blide.

78. Du bede ham, intet sørge,
Men drikke den klare Vin,
Og skjænke hende skjønne Fru Hildegerd
Hjerteallerkjæreste sin."

79. Herr Voldemar holdt det til Munden og drak,
Det monne i Brystet rinde,
Hans Rosenskinder falmed' derved
Og sønder gik Silke Linde.

80. Saa tog de Junker Herr Voldemar
Og lagde ham Lig paa Baar,
Fru Hildegerd daaned' til Jorden derved
Og fælded' saa modige Taarer.

81. Hun vred det Guldbaand af sin Arm,
Hun fældte de modige Taarer,
Hun gjorde det af stor Hjertens Verk,
Rev af sit favreste Haar.

82. Det lakked' fast ad Aftenen
Og Duggen den faldt paa,
Det var stolten Hildegerd
Hun fik saa stærk en Traa.

83. Det var stolten Hildegerd,
Hende var saa meget vee,
Det skede inden Hanegal,
Hun fødde de Sønner tre.

84. De to første de døde,
Den tredie leved' igjen,
Det vil jeg forsanden sige,
Sit Liv lod hun for dem.

85. "Tager nu bort min liden Søn,
Og svøber I ham udi Lin,
Og sender I ham til Skage
Til kjæreste Moder min.

86. Beder hende og inderlige,
At hun vil være hannem huld,
Hun vil lade ham opfostre
At arve mit røde Guld.

87. Hun maa hannem sætte til Skole,
Han maa vel blive Præst,
Over vore Sjæle messe
Og sjunge den lange Læst.

88 I siger min Fader og Moder Godnat,
Og saa mine Søstre tre;
I Aften bliver jeg i Vorlagen lagt,
Saa sees vi her aldrig mere."

89. Den Frue vendtes til Væggen bradt,
Hun døde i samme Stunde,
Alle de Fruer i Højeloft var'
Saa saare deres Øjne de runde.

90. Saa toge de skjønnen Hildegerd,
De lagde hendes Lig paa Baar,
Da kom hendes kjære Moder
Ridendes strax i Gaard.

91. Den Frue ind ad Døren tren,
Hun saae da begge de Lig;
Da sortned' og blegned' hun derved
Og gav sig ilde derved.

92. "Nu lægger disse Lig til Opsal
Alt under saa bred en Sten,
Jeg tager med mig det lidet Kind,
Saa sørgendes rider jeg hjem."

93. Christned' de den liden Søn,
Der Munkene sang udi Chor;
Der Messen var udsjungen,
De satte de Lig i Jord.

94. Christned' de den liden Søn,
De lod ham bære til Daab,
De kaldte ham Valdemar Hildegerdsøn,
Saa vidt da stander hans Lov.
I vinder op Segl af Silke, I segler isønder.

LXXXIX.

Thule Vognsen og Svend Graa.

1ste Vers.

I Lunde Kirke der yppes en Stevne,
Og der rider til baade Ridder og Svende,
Ridder og Svende, baade Fruer og Møer,
Og danske Dronning i Skarlagen rød.
Lever Hr. Thule Vognsøn da det skal hævnes.

2. Fruer og Møer
Og danske Dronning i Skarlagen rød.
Fru Metteliile lader en Guldstol gjøre,
Lader den udi Lunde Kirke indføre.
Lever Hr. Thule Vognsøn da det skal hævnes.

3. Guldstol gjøre,
Lader den i Lunde Kirke indføre;
I Løndom blev den Guldstol gjort,
Til Lunde Kirke med Hovmod ført.
Lever Hr. Thule Vognsøn da det skal hævnes.

4. Guldstol gjort,
Til Lunde Kirke med Hofmod ført.
Stolt Metteliile skulde til Kirken fare,
Hr. Graa Svend tager alt paa hende vare.

5. Fru Mette ganger i Guldstol at staae,
Hr. Graa Svend giver hende Spot derpaa.

6. Fru Metteliile skulde til Offer gaae,
Hr. Graa Svend ganger i Guldstolen at staae.

7. Fru Mette sig fra Altret omvendte,
Saa stride da rinder hende Taarer paa Kinde.

8. "Hr. Graa Svend, Hr. Graa Svend! lad fare
Din Gammen!
Vi forliges aldrig i Stol tilsammen."

9. Hr. Graa Svend tog Fru Metteliile i Haar,
Han slog hende ned til sorten Jord.

10. Fru Metteliile kom fra Kirken og hjem,
Og hendes syv Sønner gange hende igien.

11. Hendes syv Sønner gaa hende imod,
Den yngste bredte hende Pelt under Fod.

12. "Velkommen Fru Mette! kjær Moder min!
Hvi rinder Eder Taarer paa hviden Kind?"

13. "Fordi rinder Taare paa hviden Kind,
Hr. Graa Svend drev mig af Stolen min.

14. Det haver jeg for Eders Fader under Jord,
Baade Last og Harm og Hadings Ord."

15. Saa kasted' hun sin Kaabe paa Bord:
"Hr. Thule! Du tænk paa Din Fabers Mord!"

16. "Min kjære Moder! I græde ikke saa,
Der skal snart komme god Bod paa.

17. Kjære Moder! I laane mig Skarlagen smaa,
Og Søster! I sætte mig Guldkrone paa.

18. I laane mig Eders Ermkaabe rød,
Saa skal jeg hævne min Faders Død."

19. Hr. Thule han havde en liden Smaadreng,
Han var Hr. Graa Svends fuld tro Ven.

20. Det var Hr. Graa Svends gode Ven,
Han sendte Hr. Graa Svend Bud igjen.

21. "Hr. Graa Svend! I skynde Eder snarligen hjem!
Hr. Vogns Sønner agte Eder et Men."

22. "Hvi skulde jeg fra Kirken hjemfare?
Jeg seer saa favr en Brudeskare."

23. "Hr. Graa Svend! I skynde Eder snarligen ud!
Den Jomfruskare bliver Eder ikke god."

24. Hr. Thule han først over Stedten tren,
Hr. Graa Svend rækker hannem Haanden igjen.

25. "Hr. Graa Svend! Du hold Din Haand
hos Dig,
Du vedst, Du vog min Fader fra mig."

26. "Hvad jeg mod Dig dermed haver brødt,
Det haver jeg med det røde Guld bødt.

27. Af Sølv og Guld tre tusind' Mark,
Det var en fattig Svend Bod vel stærk."

28. "Haver Du min Fader med Æren bødt,
Da er min Moder af Guldstolen stødt.":

29. "Saa hjelpe mig Gud og den hellige Aand!
Jeg rørte hende hverken med Fod eller Haand."

30. Hr. Thule drager Sværd under Skarlagen
Skind,
Hr. Graa Svend rømmer ad Kirken ind.

31. Hr. Thule han sit Sværd uddrog,
Hr. Graa Svend han i Stykker hug.

32. Sit Sværd uddrog,
Hr. Graa Svend han i Stykker hug,
For Mariæ Alter der stiltes det Blod;
For Sankt Steffens Alter ligge de baade.
Lever Hr. Thule Vognsøn, da det skal hævnes.

XC.

Hr. Alf, Greve af Tønsberg, Fribytter.

1ste Vise.

1ste Vers.

Hr. Alf han er en Ædeling
Baade til Stevne og saa til Ting,
Kjende I Alf?

2. Hr. Alf han lader en Snekke boe,
Han vilde baade røve og roe.
Kjende I Alf?

3. Hr. Alf han lader de Snekker gjøre,
For han vil en Sørøver være.
Kjende I Alf?

4. Han skrev Kredsen paa den Sand,
Og saa sprang han i fremmer Stavn.

5. Alf han staaer i fremmer Stavn,
Han seer de Kogger for Kjøbenhavn.

6. Alf han seer ud i Søen saa vide,
Han veed de Stier, som Skibene monne stride.

7. "Hisset seer jeg de Kogger ni,
Det bliver mit Gods som der er udi."

8. Han sætter sig alene i Baad,
Og saa roer han de Kogger imod.

9. "Vel mødt, vel mødt! raske Hofmænd!
Hvor ville I i Havnen ind?"

10. "Vi segle os til den Havn ind,
Som vi kunde gjenneste Hr. Alf finde."

11. "Hvad ville I da give den Mand,
Som Eder Hr. Alf vise kan?"

12. "Vi ville give hannem Guld og Sølv,
Pendinge saa mange han have vil.

13. Ud Gave og Skjænk skal han ej lede,
Snekken med al sin ganske Rede."

14. "Kjære Hofmænd! hvad ville I Alf gjøre,
Om I kunde hannem opspørge?"

15. "Hans Svende dem ville vi hugge og slaae,
Hannem lægge vi selv den Bolte paa."

16. "Her skulle I Minder Alf finde,
Saa liden Sejer I af mig vinde."

17. "Vel op, vel op! I raske Drenge!
I hugge sønder baade Tove og Strenge!"

18. Hr. Alf han hug til han var mod,
Han stod i femten Ridderes Blod.

19. Saa tog han alle de Kogger ni,
Og seglede dermed til Norge fri.

20. Og der kom Tidende til Rostok ind,
Der blegned' saa mangen Rosens Kind.

21. Der græd Enker og der græd Børn,
Dem havde gjort fattig denne skadelige Drn.

22. Dog de maatte lide denne Harm og Men,
Deres Bøn faldt ikke paa Stok eller Sten.
Kjende I Alf?

XCI.

2den Vise

Om Hr. Alf.

1ste Vers.

Alf han er i Norges Land født,
Hannem lyster der ikke at være;
Han haver vel femten Herreder i Læn,
Han kan sig deraf nære.

2. Alf han ganger paa grønnen Vold,
Og læser han der sine Tide,
Der møder hannem Bendit Rimaardsøn,
Hans Skjebne var ham ikke blid.

3. "God Morgen, god Dag! liden mindre Alf!
Du est saa modig en Herre:
Men bliver Du Kongens Fange i Dag,
Ikke staaer Landet besværre."

4. "Ikke saa er jeg Mindre Hr. Alf,
Du tør det ikke vente;
Jeg er en liden Messedreng,
Skal Vin for Præsten hente."

5. Saa løfted' han op hans høje Hat,
Og saae hannem i sin Pande;
"Alt er Du norske Hr. Mindre Alf,
Om jeg kan ret forstande.

6. Du haver og været en Klerk med mig,
Det maa jeg sige forsande,
Jeg kjendte Dig i det Skolehus,
Du gjorde os Andre stor Vaande."

7. "Og est Du Bendit Rimaardsøn,
Og da est Du min Frende;
Du svær en Ed for mig i Dag,
Det Du mig aldrig kjendte."

8. Men de toge hannem, Mindre Hr. Alf,
De sloge hannem Bolten om Fod;
Førte de hannem til Helsingborg,
Den danske Dronning imod.

9. "Tager I nu Mindre Hr. Alf,
Lader hannem i Stuen indgange!
I lade de Fruer og stolte Jomfruer
Skue saa rig en Fange!"

10. Det da svared' den danske Dronning,
Det første hun Mindre Alf saae:
"Er det ikke andet for en Mand,
Der saadanne Sagn gaaer fra!"

11. "Endog jeg er paa Værten liden,
Dog er jeg mandelig kjøn;
Men aldrig lever Du saa god en Dag,
At Du føder saadan en Søn.

12. Jeg gav dertil min Kaabe blaa,
Er skaaren i Roser og Lilie,
Jeg maatte ikkun een Nat hos Eder sove,
Om det var saa Eders Villie.

13. Maatte jeg en Nat ikkun hos Eder sove,
Det vidste ikke uden Eders Terne,
Det vil jeg forsanden sige,
I bade for mig saa gjerne."

14. Det svarede hannem danske Dronning,
Hun slog sin Haand mod Bord:
"Du skal klæde en Stejle imorgen,
Førend Folk de gange til Bord."

15. "Hvi stejlede Du ikke Knud af Sønderborg,
Ikke Ivar af Holstebro,
Ikke da vare de meget bedre end jeg,
Dog de vare Dig mest tro.

16. Toge de liden Greve Hr. Alf
Lode hannem af Stuen udgange:
Nok saa have Fruer og stolte Jomfruer
Skuet den skalkagtige Fange.

17. Og de ledte Mindre Greve Hr. Alf
Osten for Helsingborg ud;
Sine Synder han kjendtes saa klagelig,
Saa fast raabte han til Gud.

18. "Jeg raader hver ærlig Danneqvindes Søn,
Han tage efter Hæder og Ære,
Han blive i Landet og tee sig vel,
Med Lige kan han sig nære.

19. Nu haver jeg taget og røvet uden Skjel
Saa mangen god Dag og Aar;
Hvad man med Synd og Uret bekommer,
Med Skam og Sorg det gaaer.

20. En Greve var jeg af Erlings Æt
Over Tunsbergs Læn det rige,
Det voldte mig Fald og Vedermod,
Jeg vilde for ingen Mand vige.

21. Først da bedrev jeg grueligt Mord
Paa Hver som jeg fik isinde,
Saa sparte jeg hverken Qvinde eller Mø,
Jeg dem baade læsted' og skjændte.

22. Jeg tog den fattige Borger fra
Sit Gods og Liv tillige,
Det klager baade Enke og faderløst Barn,
Saa højt til Gud de skrige.

23. Gud være mig blid og miskundelig!
Derefter monne jeg forlange;
At jeg efter denne her haanlige Død
Det evige Liv maatte fange."

XCII.

Jon Rimaardsøns Skriftemaal.

1ste Vers.

Snekken hun ligger paa Lande,
Og Græsset under hende groer,
Og hende styr'de aldrig saa rask en Hofmand,
Siden hende styr'de Hr. Jon.
Men Søen hun tager saa Mangen.

2. Dan Konning han sidder i Ribe
Og skriver han ud saa vide,
Han byder alle sine gode Hofmænd,
Af Styreshavn sig udrede.
Men Søen o. s. v.

3. Og det var Hr. Jon Rimaardsøn
Kasted' Brynien over hviden Hals;
"I hvo som ikke vil segle i Dag
Han tjener sin Herre med Falsk."
Men Søen o. s. v.

4. Det var Hr. Jon Rimaardsøn
Han gjorded' sig med sit Sværd:
"Ihvo som ikke vil segle i Dag,
Han tjener sin Herre med Flærd."

5. "I Aften ville vi drikke,
Om vi kunne Ollet faae,
Imorgen ville vi segle,
Om Børren den vil staae."

6. Det svarede Hr. Jon Rimaardsøn:
"Det maa vor Herre ikke spørge!
Han sendte os Bud og dertil Brev,
Det maa vi lyde og høre."

7. Og det var Skipper Haagen hin fromme
Han løfted sine Øjne mod Sky:
"Ihvo som Søen vil segle i Dag,
Kommer aldrig levend' til By."

8. Det svarede Hr. Jon Rimaardsøn
Og han tog atter oppaa:
"Ihvo i Dag gaaer ikke tilskibs,
Han er sin Konning utro."

9. Det meldte han gamle Skipper Haagen
Han udaf Vindvet saae:
"Ikke kan nogen Mand segle i Dag,
Medens saadan Storm staaer paa."

10. Det var Hr. Jon Rimaardsøn
Han raabte over al den Havn:
"I vinde op Segl, I danske Hofmænd!
Med mig i Herrens Navn."

11. Og der de kom lidt ud fra Land,
Den Bølge rejste sig under Sky;
Alt sad han gamle Skipper Haagen,
Han vidste hverken Land eller Ly.

12. Der de komme paa det vilde Hav,
De Bølger legte fra Grunde;
Alt da sad den gamle Skipper,
Saa saare hans Øjen de runde.

13. Skibet vilde ikke lyde sit Ror,
Det drev for Bove og Vind,
Alt sad han Hr. Jon Rimaardsøn
Med sørgende Haand under Kind.

14. Hver den salte Sø som Stormen drev,
Den gik over Budses Bord;
Saa stille sad Hr. Jon Rimaardsøn,
Som Fruer havde skaaret hans Haar.

15. "Hvor er nu de gode Hofmænd,
Jaftes talte saa stort?
De tage nu selv den Styre i Haand!
Og nu gaaer Ankeret bort!

16. Hvor ere nu de store Vovhalse,
Jaftes gjorde den Røst?
De gaae her til Styren at staae!
Og nu er Seglet løst!"

17. Meldte det Skipperen af stor Angest
Og sagde han derfra:
"Her er vist en Bansmand inde,
Medens Skibet vil ikke fremgaae.

18. Vi ville kaste den Lod omkring,
Og see, hvem den falder paa;
Er her nogen udædisk Mand inde,
Han skal for Skibsborde gaae."

19. Og det var Hr. Jon Rimaardsøn
Han taler til liden Smaadreng:
"Du hente mig ind mit Tavlebord!
De Terning maa have deres Gjænge."

20. Saa kasted de med Terning omkring,
De Terninger vare saa smaa,
Og det faldt Hr. Jon Rimaardsen til,
Han skulde for Skibsbord gaae.

21. "Nu ere vi kommet saa langt fra Land,
Jeg kan ikke Præsten naae;
Thi vil jeg gjøre mit Skriftemaal,
Vor Herre maa høre derpaa."

22. Det var Hr. Jon Rimaardsøn
Faldt paa sine bare Knæ,
Og saa gjorde han sit Skriftemaal
Alt til det Segletræ.

23. "Lokket saa haver jeg mangen skjøn Enke
Og daaret saa mangen Mø;
Men det kom aldrig udi min Hu,
Jeg skulde paa Havet døe.

24. Lokket saa haver jeg Enker,
Og daaret saa mangen Viv,
Men det kom aldrig udi min Tanke,
Jeg skulde her miste mit Liv.

25. Jeg haver ganget paa Helsingborg
Bedreven baade Hor og Mord,
Saa mangen ærlig Bondesøn
Begraven i hedensk Jord.

26. De hellige Kirker haver jeg brudt,
Og Klostre haver jeg brændt,
Saa mangen haver jeg stolt Jomfru
Paa Hæder og Ære skjændt.

27. Den rige Krist i Himmerig
Jeg takker her for sin Naade,
Havde jeg henfaren uden Skriftemaal,
Min Sjæl maatte lide stor Vaade.

28. Kommer der Nogen af Eder til Land,
Og møder min Fæstemø,
I sige, hun maa vel gifte sig,
Jeg sank udi salten Sø.

29. Kommer der Nogen af Eder til Land,
Og spørger min Moder ad mig,
I sige, jeg tjener i Kongens Gaard
Og er baade kraft og qveg."

30. Det var Hr. Jon Rimaardsøn
Bandt Poser tre paa sig:
"Og den skal aldrig fattig bortdøe,
Som jorde vil mit Lig."

31. Det var stor Ynk, der han gjorde Kors
Alt over den Bølge blaa,
Og tog saa bort den vilde Sti,
Til Havsens dybe Bund laae.

32. Og de vare syv og syvsindstyve
Udaf de Kongens Mænd,
Der kom ej flere til Land end fem,
Deriblandt var Hr. Jons Dreng.

33. "Vi gaae os til Kirkegaard,
Bede Gud i Himmerige!
Vi bede for Hr. Jon Rimaardsøn
Kongen fanger aldrig hans Lige."

34. Og nu ligger Buds for Borringholm,
Og saa for striden Strøm,
Der flyde omkring de uselige Lig,
Hun giver dem ikke i Gjem.
Men Søen hun tager saa Mangen.

XCIII.

Røverne for Nordskov.

1ste Vers.

De Røvere ligge for Nordenskov,
Og Skoven er deres Skjul,
Om Natten gaae de til Bondens Gaard,
De drikke med hannem god Jul.
De Røvere hvile for Norden under Skoven.

2. Og de gaae dennem til Bondens Gaard
Med skarpe Spyd i Hænde;
"Du give os af Din Juletønde!
Du est vor skylde Frende.
De Røvere hvile for Norden under Skoven.

3. Og Du skal laane os Hus i Nat,
Og pleje os herlig og vel;
Og vi ville hos Din Hustru sove,
Eller slaae Dig selv ihjel."
De Røvere o. s. v.

4. "Jeg vil give Eder baade Øl og Mad,
Og pleje Eder saare vel;
Jeg beder Eder for den øverste Gud,
I gjøre mig ingen Uskjel.

5. Og ville I her tage Hus med Magt
Og raade for Alting selv,
Og ville I krænke min unge Viv,
Da skeer mig stor Uskjel."

6. Somme kasted' deres Sverd paa Bord
Og somme deres Skarlagen Skind,
Og somme bade Bondens Hustru
Bære for dem Øl og Vin.

7. Det var Aase Bondens Hustru
Hun kunde vel føje sine Ord,
Og saa tog hun de Silke-Duge
Hun slog dem over det Bord.

8. De aade og drukke en liden Stund
Og ikke end saare længe;
Opstod Aase Bondeus Hustru,
Hun sagde, hun vilde rede Senge.

9. Det var Aase lille Bondens Hustru
Hun vilde hos Røverne ikke sove,
Derfor gik hun den lange Vej
Alt gjennem de mørke Skove.

10. Og hun tog Fod saa rask i Haand,
Saa saare mødig hun var,
Hun havde vel fire sterke Mile
Til Drost Hr. Peders Gaard.

11. Der hun kom udi Hr Peders Gaard,
Der arled' hun Kaaben blaa,
Saa gaaer hun dristig i Højeloft,
Som Drost. Hr. Peder han laae.

12. "I vaagne op, Drost Hr. Peder Hoseøl,
Og I sove alt saa hardt,
De Røvere som laae for Nordenskov,
De ere til Vort i Nat.

13. Sove I Hr. Peder Hoseøl?
Eller og I vaagen er?
Nu maa I finde de Røvere tolv,
De sidde i Bondens Gaard."

14. Det var Drost Hr. Peder Hoseøl,
Han raaber paa sine Hofmænd:
"I vaagne op, I tøve ikke længer'!
Thi os komme Tidende tilhænde.

15. I vaagne op, det er nu Tid,
I drage paa Brynie uden Falsk!
I vogte Eder for Nilaus Ufridsøn,
Han er saa haard en Hals."

16. Det da meldte de Røvere tolv,
Som drukke i Bondens Stue;
"Hvor er Bondens væne Hustru,
Som i Nat skal hos os sove?"

17. Bonden han svared' et Ord saa bradt:
"At hun nu tøver saa længe,
I vredes ei ved, hun skynder sig
At rede de Gjestesenge."

18. Og det var goden Bonde,
Han udaf Vindvet saae:
"Her holde vel trevive raske Hofmænd,
De ere som Duer graa."

19. Det svared' Hr. Niels Ufridsøn,
Der han de Hofmænd saa:
"Ikke frygter jeg i Dag for dem,
Om Sverdet holde maa."

20. Det var Lave Rimaardsøn,
Saae de Hofmænd komme til By:
Dem agte vi ikke ved en Bønne,
For dem ville vi ikke fly."

21. De stødte paa Dørren, det gav god Bulder,
De stødte med Glavind og Spyd:
"Du stat op, Nilaus Ufridsøn!
Du kom til os herud!"

22. "Vel syv Tønder Guld og otte af Sølv,
Dennem vil jeg Eder give,
I lade mine Staldbrødre fare med mig,
I lade os blive ilive."

23. "Ikke passer jeg paa Dit hvide Sølv,
Fast mindre paa Dit Guld,
For Dig er mangt et faderløst Barn,
Som sidder saa sorrigfuldt."

24. Og det var Nilaus Ufridsøn,
Han værjed' sig som en Mand,
Han hug og slog saa længe om sig,
Imedens han Bjelke fandt.

25. Saa gjorde og Hr. Lave Rimaardsøn,
Han værjed' sig i saa fast,
Saalænge indtil hans gode Sverd
Det sønder i Hjaltet brast.

26. Saa slog han Klodden mod en Sten,
Stak Odden i sorten Jord:
"Nu maa jeg give mig fangen i Dag,
Mig hjelpe Guld og gode Ord!

27. Jeg beder Eder, Drost Peder Hoseøl!
I gjøre mig ingen Uret!
Thi Dronningen var saa nær min Frenke,
Min Fader af Keiserens Æt.

28. "Og var Dronningen Din Frenke saa nær,
Din Fader af Kejserens Ret,
Hvi gik Du da til Bondens Gaard,
Gjorde hannem saa stor Uret?"

29. Saa tog man de Røvere tolv,
Fulgde dennem foroven By,
Paa Stejler satte man dem tillige,
Og de vare alle af ny.

30. Nu ligge de paa Stejle og Hjul,
Alt baade for Hede og Kuld';
Drosten førte til Kongens Gaard,
Tolv Kister fulde af Guld.
De Røvere de hvile for Norden under Skoven.

XCIV.

Niels Ebbesen.

1ste Vers.

Greven samler alle sine Mænd,
Han drager af Slesvig frem,
Og aldrig saae nogen Mand sligen Hær
Enten før eller siden dem.

2. Greven drog i Danmark ind,
Hannem fulgte saa savr en Skare,
Fire Bannere og fire og tyve;
Hvo torde mod hannem fare?

3. Greve Gert han vilde til Randers ride,
Og did lod han sig raade;
Det var ham for lang Tid spaaet,
Han skulde sit Liv der lade.

4. Ikke vilde han lade det blive fordi,
Hannem lystede det at friste;
Riddere og Svende Bønder og Bomænd
Dennem vilde han hjemme gieste.

5. De vare vel atten tusinde Skytter
Foruden Riddere og fribaarne Mænd,
Tilsammen fyrretyve tusinde,
Og hvo kan stride mod dem.

6. Greven sendte Niels Ebbesen Bud,
Han skulde til hannem ride;
Han sagde hannem Fred og Fellig til,
Saa tryg skulde være den Lejde.

7. Greven han mødte Niels Ebbesen,
Norden ved Randers Strande:
"I være velkommen, Niels Ebbesen!
Og hure gaaer Eder i Haande?"

8. Greven rakte Niels Ebbesen Haand,
Dermed de taledes sammen;
Saa lidt da var der Skjemt iblandt
Og end fast mindre Gammen.

9. "Hør Du kjere Hr. Niels Ebbesen!
Du være velkommen her!
Hure staaer Huen i Nørre-Jylland?
Hvad er for Tidende der?

10. Hure lide Dine Frender og Mage saa rige?
Dertil Din Hjertens Kjere?
Hvad heller vil I fegte med mig,
Eller Freden af mig begjere?"

11. "Vel staaer Huen i Nørre-Jylland,
Hver Mand er trøst og fro.
Kommer I, Herre, med Fejde eller Fred,
Hvad skulle vi lide paa?

12. End haver jeg nu i Nørre-Jylland
Baade Frender og rige Mage;
Eders Naade de skulle tilrede være,
Ville I det af dem have."

13. "Niels Ebbesen, Du est en konstig Mand,
Og dertil est Du from,
Hvor Du kan ikke den rette Vej dræbe,
Du rider saa langt derom."

14. "Hør Du, Hr. Niels Ebbesen!
Vil Du mit Ærende bortride?
Hure mange Svende haver Du med Dig,
Som Du tør vel paa lide?

15. "End haver jeg nu blandt Jyderne de faste
Baade Ven og dertil Frende,
Saa gjerne da skulde de følge med
Og mod deres Fiender stande.

16. Alt haver jeg tredive Svende med mig
Saadanne som de nu ere,
Hvad heller de ere flere eller færre,
De ere mig alle lige kjere."

17. "Og haver Du tredive Karle med Dig,
Da er det vel tilmaade;
Igaar holdt Du i Hr. Bugges Gaard
Med hundrede Heste i Plade."

18. Niels Ebbesen svarede saa overbradt
Han trinte en Fod tilbage:
"Og er det enten Ridder eller Svend
Som mig den Løgn paasagde.

19. Og er det enten Mand eller Qvinde
Mig det tør sige til,
Jeg skal aldrig vige for hannem en Fod,
Førre jeg faaer svaret dertil."

20. "Hør Du kjære Niels Ebbesen!
Vi ville derom ej tale;
Du ride hen til Hr. Bugge Din Ven:
Om han vil Troskab holde."

21. "Skal jeg Eders Ærende fare herfra
Og til Hr. Bugge henride,
Hvad skal jeg hannem paa Eders vegne sige
Det lade I først mig vide."

22. "Hr. Bugge han haver mig længe undsagt,
Ogsaa hin unge Povl Glob,
Hr. Andres Frost er een af dem
Og fremmerst udi Eders Hob.

23. Og selv haver Du, Niels Ebbesen!
Nogle Hofmænd ridend' hos Dig,
Og de have været i mit Brød,
Og ere nu rømte fra mig.

24. Først er han hin unge Eske Frost
Og saa hans Brødre to,
Foruden mit Ja foruden mit Minde
De af min Tjeneste drog.

25. End Flere, jeg haver til Villie gjort,
Dog de mig nu forsmaae;
I lyde fast paa Hr. Bugges Raad
I see, hure det vil gaae!"

26. "Hr. Bugges Raad veed jeg ikke af,
Hvad han vil lade eller gjøre;
Anders Frost haver været Eders Tjener tro,
I skulde ikke andet spørge.

27. Hr. Anders Frost den duelig' Mand
Forsvarer saa vel sin Ære,
Vilde han af Eder Orlov have,
Hvi vilde I hannem det værge.

28. Det er saa Sæd i Danmark,
Haver været fra gamle Dage,
At hvilken Svend som ikke vil tjene,
Da maa han Orlov tage.

29. Og der er Ingen tilsammen viet
Uden Munken og hans Kappe;
Hofmand rider og Hofmand bier,
Hvor han kan tjene tiltakke."

30. Det da svared' hannem Greve Hr. Gert,
Hannem lysted' det ikke at høre:
"Ingen maa fra sin Herre bortfare,
Naar han lyster hannem at føre.

31. Og hør Du, Hr. Niels Ebbesen!
Du snakker alt for længe;
Enten skal Du af Danmark rømme,
Eller jeg skal lade Dig hænge.

32. Fredhellig est Du hidkommet til mig,
Fredhellig maa Du henride;
Lod jeg det ikke alt for min Tro,
Du skulde faae Andet at vide."

33. "En fyrstelig Leide have I mig givet,
Om jeg den ellers maa nyde,
Have I, Greve Gert! noget Ondt isinde,
Det kan Eder selv fortryde.

34. Tyve maa I udi Galgen lade hænge,
Baade for Ravn og Ørn;
Saa lettelig jeg udaf Danmark
Ej rømmer fra Hustru og Børn.

35. Men skal jeg ramme af Fædreneland bort,
Fra Hustru og Børn saa smaa,
Uselig skulle I vist sige deraf,
At I mig nogentid saae."

36. "Rid nu bort Niels Ebbesen!
Jeg vil Dig ingenlunde høre,
Eller jeg bryder Din Brynie paa Dig,
Som jeg tør fuld vel gjøre."

37. "Aldrig saae Nogen mig end saa ræd,
Jeg torde jo fuldvel skjelve;
Høre I Grev Gert! I see vel til.
Og mandelig vogte Eder selv."

38. "Du snakker mig meget til Men og Mod,
Niels Ebbesen! efter Din Ville;
Til imorgen est Du fredhellig for mig
Til Solen ganger til Hvile.

39. Denne Dag, og saa den anden til Qveld,
Dem maa Du have til Frist;
Er jeg en ægte Grevesøn,
Jeg bliver saa snart Din Gjest."

40. Bort red Hr. Niels Ebbesen,
Slog op med hviden Haand:
"Grev Gert! I lade Eder mindes vel,
Saasnart kommer jeg igjen."

41. Niels Ebbesen red ad Veien frem,
Han hug sin Hest med Spore;
Efter holdt Greven og alle hans Mænd,
Og Ingen hannem følge torde.

42. Saa red han bort med snaren Færd,
Kom hjem udi sin Gaard,
Han klagede sig for sin væne Hustru,
Spurgde hende om bedste Raad.

43. "Hil sidde I kjereste Hustru min!
Og hvad give I for Raad?
Greven vil mig af Landet uddrive,
Han undsagde mig selver igaar.

44. Tvende Kaar lagde han mig for uden Skjemt,
Den tredie var ikke god:
Jeg skulde hannem sværge, eller rømme af Land,
Eller hænges; hans Ord saa stod."

45. "Hvad Raad kan jeg optænke eller give,
Jeg er en blysom Qvinde;
De verste Raad de blive Eder bedst,
Kunde I dem ellers paasinde.

46. De verste Raad de ere nu bedst,
Kunde vi dem ellers paasinde,
Enten den Greve ihjel at slaae,
Eller Huset over ham brænde.

47. I lade Ebers Heste til Smedie skikke,
Og lade dem der beslaae,
Alle de Hager de vende I frem,
Eders Spor Ingen kjende maa.

48. Alle de Hager dem vende I ind,
Paa Sporet kan Ingen Eder kjende.
I lade det aldrig nogen Mand vide,
I lærte det af en Qvinde."

49. "I æde og drikke, mine Dannesvenne!
Hver gjøre sig fro og glad!
Naar denne Nat forgangen er,
Da fange vi Dagen istad.

50. Ikke kommer Dagen førend Solen skin',
Saa faae vi Tidende ny —
Hvilken Svend sin Herre er fast og tro
Han maa ikke fra hannem fly."

51. Op da stode de Hofmænd saa trøste,
De tog der Tjeneste paa ny,
Foruden Niels Ebbesens Søstersøn,
Han vilde da fra hannem fly.

52. De Hofmænd svore saa høj en Ed,
De vilde opsætte deres Liv,
Og ride med hannem saa dristelig frem.
Hvor han vilde yppe den Kiv.

53. Saa rede de dem til Fruerlund,
Der bunde de deres Heste,
Saa ginge de dem i Randers By,
Den kullede Greve at gjeste.

54. Det var Hr. Niels Ebbesen,
Han kom til Randers Bro:
"Den Svend som ikke vil følge med,
Han tage sig Orlov nu!"

55. Frem da gik han liden Svend Trøst,
Han troede hannem allerbedst:
"Min Herre! I give mig Orlov paa stand,
Og dertil Sadel og Hest!"

56. Han begjerede Orlov og fik
Dertil baade Sadel og Hest;
Den samme Dag førend Aften kom,
Han tjente sin Herre bedst.

57. Niels Ebbesen selv til Dørren red,
Som han fik da isinde,
Han stødte derpaa med skarpen Spyd,
Som Greven selv var inde.

58. "I stande op, Herre! af Søvn saa bradt!
I lade mig til Eder ind;
Eders kjære Broder, Greve Henrik,
Han haver mig til Eder sendt."

59. "Est Du hidsendt af Broder min,
Du lad Dig ikke forlange;
Mød mig imorgen udi Klosterkirke
Mellem Messe og Ottesang."

60. "I lade Eders Dreng til Dørren gaae,
Tage Brevet, som Eder er sendt;
Og nu er Ribe saa haardt belagt,
Og Colding den er brændt.

61. Ribe er bestoldet end saa haardt,
Og Colding og Vedel er brændt;
Det vil jeg forsanden sige,
Niels Ebbesen han er hængt."

62. "Og er det Sanden Du siger for mig,
Da ere de Tidende gode;
Du skal holdes i Ære og Agt
Saalænge vi leve baade."

63. "I lade nu op og tøve ej længe,
I lade det Bud indgaae;
Sejer er vundet og Landet er tvunget,
Er det som han siger fra."

64. Greven han udaf Vinduet saae,
Han saae de blanke Spyde:
"Saa usel jeg til Danmark kom,
Niels Ebbesen holder herude."

65. De stødte paa Dørren med Skjold og Spyd,
De Nagler ginge alle i Stykker:
"Est Du herinde, Du kullede Greve!
En Skaal vi Dig nu tildrikke."

66. Du sidde her ned, Niels Ebbesen!
Vi ville os bedre forlige,
Sende vi Bud efter Hertug Henrik,
Og saa Hr. Claus Krummedige."

67. "Ikke da sagde Du saadant igaar,
Alt ud ved Randers Strand;
Du vilde da enten lade mig hænge,
Eller jeg skulde rømme af Land."

68. Det svarede Grevens liden Smaadreng,
Han var Niels Ebbesens Frende:
"Lader Du Dig med Ord saa gjække,
Hver Mand da blive I skjændte."

69. Og det da meldte den sorte Svend,
Fordi han var ikke hvid:
"Vi lægge nu ned denne lange Tale!
Vi lade de Sverde bide!"

70. "Ikke haver jeg Slotte eller faste Borge
At gjemme saa rig en Fange;
I spare nu ikke de skarpe Sverde!
Saa fast I lade dem gange!"

71. Saa toge de den haarde Bovehals
Udi sin gule Lok;
Saa hugged' de hannem hans Hoved fra
Alt over den Sengestok.

72. Den Tid at Greven var slagen ihjel,
Og da sloge de paa Tromme.
Det var Hr. Niels Ebbesen,
Han vilde af Byen rømme.

73. Han hastede strax af Byen ud,
Han torde ei længer bie;
Der mødte hannem Hr. Ove Hals,
Han vilde hannem det forbyde.

74. "Og hør Du det, Hr. Ove Hals!
Du gjøre mig ingen Skade!
Du est min Svoger huld og tro
Du maa os fare lade."

75. "Huld vel ved jeg vort Svogerskab
Saa nær som det monne være;
Men Du haver slaget min Herre ihjel,
Jeg lader Dig ikke fare."

76. Faaret bræger og Gaasen keger
Og Hanen galer paa Halde;
Hr. Ove Hals blev Vejen trang,
Ad de Holster monne han kalde.

77. Han kunde de Danske ej længer bestaae,
Ad de Holster monne han kalde.
Greven blev om Dagen slagen,
Og ikke om Natten med Alle.

78. Saa droge de ud deres gode Sverd,
Niels Ebbesen vilde ikke vige,
Hr. Ove Hals han Hovedet frahug,
Saa laa han der tillige.

79. Niels Ebbesen kom til Randers Bro,
Der vanked' saa gode Hug,
Der fandt han da hin liden Svend Trøst,
Som førre Orlov tog.

80. Niels Ebbesen gaaer over Randers Bro,
De Holster efter hannem haste,
Efter gaaer han liden Svend Trøst,
Og Broen han efter hannem kasted.

81. Tak have Niels Ebbesens Søsterson,
Han var sin Morbroder tro,
Han kasted i Fjorden de Fielle saa bradt,
De Holster funde ingen Bro.

82. Niels Ebbesen gjested sig en Kjærling
Hun havde ikkun to Leve,
Det ene gav hun Niels Ebbesen,
Han slog den kullede Greve.

83. Gud bevare Din Sjel, Niels Ebbesen!
Du varst en dansker Helt,
Saa gjerne havde Du Dit Fædreneland
Ved fremmede Gjester skilt.

84. Krist signe og hver god Dannesvend,
Som baade med Mund og Haand
Uden Skjemt og Tant med Flid og Tro
Vil tjene sit Fædreneland.

XCV.

Tove Lille.

1ste Vers.

Der gaaer Dands i Borgegaard,
Der dandser Dronning Helvig med udflagne Haar.
Medens Herre Kong Valdemar kan love dem baade!

2. Først dandser Dronningen, siden Tove,
Og saa derefter mangen stolt Jomfru.
Medens Herre o. s. v.

3. Dronning Helvig sig over Axel saae,
Der seer hun Tove lille i Dandsen gaae.
Medens Herre o. s. v.

4. "Hør Du, Tove! en Jomfru fin,
Du kaste ej Silke for Foden Din."
Medens Herre o. s. v.

5. "Den Silke maa vel for Fødderne slaae:
Saavist jeg bliver Dronning iaar."

6. "Det skal ej skee mens mig undes Liv;
Vel maatte Du være Kongens Slegfredviv."

7. Dan=Kongen og Tovelil stander under Svale,
De havde saa meget om Dan=Dronning at tale.

8. "Krist give at Dronningen hun var død!
Da skulde Du bær' Guldkronen rød.

9. Krist give Dronningen hun var Lig!
Da skulde Du bære Bliant hvid."

10. "Tier stille, Danner=Konning! I sige ei saa,
I veed ej hvo der lytter paa."

11. "Da lad lytte hvo som lytte maa,
Saa ønsker jeg at saa maatte gaae.

12. Thi Du est langt vænner', om Du var død,
End Dronningen med sit Guld saa rødt."

13. De tænkte de vare ene to
Da stod Dan=Dronning og lytted' derpaa.

14. Saa gav han hende saa godt et Guldbaand,
Ret aldrig kom det bedre om Dronningens Haand.

15. Saa gav han hende et forgyldene Skrin;
Saa fik Kong Valdemar Villien sin.

16. Dronningen heder paa Svenne to:
"I bede Jomfru Tovelil for mig gaae."

17. Indkom Jomfru Tovelil, stædes for Bord;
"Hvad vil I, Dan-Dronning, men I sender mig Ord?"

18. "Hør Du, Tovelil, en Jomfru væn,
Hvad snakked' Du med min Herre i Løn?

19. "Jeg snakked' med ham ej Andet der,
End at I maatte jo være saa nær.

20. Det var alt om den Ridder, mig bad,
Jeg spurgte Eders Herre til Raad."

21. "Nei hør Du, Tovelil! Du farer med Tant;
Du snakked' alt Andet; jeg siger sandt.

22. Og bliver Du en Dronning i Danmark iaar
Da lukker Du vel Dit gule Haar."

23. Kong Valdemar skulde i Leding fare
Dronning Helvig skulde tage Landet vare.

24. "Hør I, Dronning Helvig faver og væn,
I vogte mig Landet, til jeg kommer igjen.

25. I vogte mig Landet til jeg kommer igjen,
Dertil Jomfru Tovelil, en Jomfru væn."

26. "Saavel skal jeg vogte hende og gjemme,
Alt som, Kong Valdemar, I selv var hjemme."

27. Dronning Helvig hun lader en Badstue hede
Jomfru Tovelil skulde først der indtræde.

28. Tovelil bad de skulde Dørren' opslaae;
Dronningen bad dem gjøre Ild oppaa.

29. Det kunde høres saa langt i Stræde.
Hvor Tovelil monne i Badstuen græde.

30. Det kunde Dronningen høre over Borgegaard
Hvor Tovelil fik en Død saa haard.

31. Kong Valdemar kommer af Leding hjem.
Borte var Tovelil, den Jomfru væn.

32. Det fik Dronning Helvig for Tovelil var
død,
Ret aldrig bar hun Guldkronen rød.

33. Det fik Dronning Helvig for Tovelil var
brændt,
Ret aldrig kom hun med Dan-Konning i Seng,
Medens Herre Kong Valdemar kan love dem
baade.

XCVI.

Folker Lovmandsøn.

1ste Vers.

Folker han tjener i Kongens Gaard
Alt baade med Hæder og Ære,
Riddere og Svenne, Jomfruer og Møer
Dem er han alle saa kjer.
Jeg siger Dig Falqvor, at Du skal Landet
rømme.

2. Fruer og Jomfruer de undte hannem vel,
Af ganske Hu og Sinde,
Og mest hende Dronning Fru Helvig,
Saa idelig tjente han hende.
Jeg siger Dig Falqvor o. s. v.

3. Kong Valdemar sidder over breden Bord
Og tænkte han ved sig ene:
Hvi monne Folker Lovmandsøn
De Fruer saa inderlig tjene?

4. Det da svared' den liden Smaadreng
Alt med saa megen Usnilde,
Dg han kjendte Kongen saa ondt et Raad,
Dermed gjorde han saa ilde.

5. "Tager I Folker Lovmandsøn,
Sætter hannem i haarden Jern,
Saa faaer I snart de Fruer at see,
Som Folker er saa kjer."

6. Folker han gaaer i Fruerstuen ind,
Som han var vant at gjøre,
Der fik han de Tidende at vide,
Som han ikke lysted' at høre.

7. Hilsede han Fruer og Jomfruer
Alt som han kunde bedst,
Dg mest hende Dronning Fru Helvig,
Han havde i Hjertet kjerest.

8. Ind saa kom den liden Smaadreng
Dg stedes han for Bord,
Han var vel snild i Tungen,
Han kunde vel føje sine Ord.

9. "Hilset være I Folker Lovmandsøn!
I ere vel svøbt i Skind;
I skal ride til Nyborrig,
Dg det bad Herre min."

10. "Skal jeg ride til Nyborrig
Alt som min Herre mig beder.
Saa men ved Dronning Fru Helvig!
Vi sindes ret aldrig mere."

11. Opstod Folker Lovmansøn
Han bød dem Alle Godnat;
Saa gik han i Højeloft
For Kongen at stande saa bradt.

12. Igjen sad Dronning Helvig
Hun vrider sine Hænder af Nød:
"Gud lade mig aldrig leve den Dag
Jeg spør, at Folker er død!"

13. Det var Folker Lovmandsøn
Han gaaer for Kongen at staae;
Da svarede Konning Valdemar,
Og saa da tog han paa.

14. "Hør Du Folker Lovmansøn
Du est en Ridder-Søn,
Haver Du nu været i Fruerstue,
Nemmet Tugt af Jomfruer skjønne?"

15. "Saa hjelpe mig Gud i Himmerig
Af Angest og al min Nød!
Jeg kom der aldrig for nogen Uære,
Derpaa saa vil jeg døe."

16. Det var Folker Lovmandsøn
Han ind til Nyborg kom,
Satte de hannem i haarden Jern
Og i saa stærk en Gjemme.

17. De spendte Halsjern om hans Hals
Og haarde Baand om hans Fod.
"Og hvad da haver jeg hertil brudt?
Hvem haver jeg gjort imod?"

18. Svared dertil en liden Smaadreng,
Og han stod Folker nær:
"Det skal Du nyde Dronning Helvig ad,
Dig er i Hjertet saa kjer."

19. "Hjelpe mig Gud som over mig er
Der taalte paa Korset Død!
Dronning Helvig var derfor aldrig desværre
Det jeg var nogentid født."

20. Folker han var endda saa trøst,
Han glemte hverken Tugt eller Sinde:
"I siger Dronning Helvig tusind Godnat,
Hendes Møer og alle hendes Qvinder!

21. I siger Dronning Helvig tusind Godnat
Hendes Møer og alle hendes Qvinder;
Skal jeg nu lade mit unge Liv,
Gjør jeg det helst for hende."

22. Kongen han lader en Tønde gjøre
Med hvasse Jernknive beslaae,
Det var Folker Lovmansøn
Han maatte der levende indgaae.

23. Folker han i Tønden sprang,
Hans Skjebne var saa trang;
Saa Mange som saae den ynkelige Færd
De bleve i Hjertet saa bange.

24. Dronningen stander paa Højelofts Bro,
Og lytter hun derpaa;
Hun hørte de Klokker i Nyborg
For Herr Folkers Lig monne gaae.

25. Det var Dronning Fru Helvig,
Hun heder gaa Svenne to:
"I lede min Ganger af Stalden ud,
I lægger Guldsadel derpaa.

26. I lede min Ganger af Stalden ud,
Lægge hannem Guldsadel paa,
Jeg vil ride til Nyborrig,
Og høre vvor Folker han maa."

27. Det var Dronning Helvig,
Hun kom i Byen ind;
Saa højt da bar de Folkers Lig,
Der hende mødte igjen.

28. Aldrig hørte jeg en Ridderſøn
En større Ære mon faae;
Drønningen udaf Dannemark,
Hun ſelver for Baaren mon gaae.

29. Det var Dronning Helvig,
Hun ſatte ſig paa hans Grav;
Tuſinde Mark af det røde Guld
Hun for hans Sjel udgav.

30. Det var Dronning Helvig,
Hun ſatte ſig paa ſin Heſt,
Saa red hun tilbage igjen,
Men Sorgen var hendes Gjeſt.

31. Der hun kom foroven det Slot
Imod det Borgeled,
Ude ſtod Dannerkongen
Og hviler han ſig derved.

32. "I være velkommen, Dronning Helvig;
Hvi have Eders Øjen ſaa rundet?
Have I været i Nyborrig?
Og have i Folker fundet?

33. Siger mig paa Eders kriſtelige Tro,
Og paa Eders rette Guds Sand,
Om Folker var kjereſt i Eders Hu
For hver en Verdſens Mand."

34. "Ikke havde jeg mere med Folker
End med nogen anden Svend;
Hvilken af Eders Mænd Eder tjener med Tro,
For Eders Skyld elsker jeg den.

35. Selv er I kjereſt i min Hu,
Det skal Gud med mig vidne;
Eders Riddere og Svenne som tjene med Tro,
Dem elsker jeg allesinde.

36. Men siger mig det min ædelig Herre,
Udi Eders Skarlagen rød,
Om det alene var for min Skyld,
At Folker maatte saa døe?"

37. Ikke hun græd og ikke hun lo,
Saa mangefold var hendes Qvide;
Den første Nat de sammen sov,
Da døde hun hos hans Side.
Jeg siger Dig Folker, Du skal Landet rømme

XCVII.

Den engelske Printses Skibbrud.

1ste Vers.

Kongens Søn af Engelland
Hannem skinner Guld paa hviden Haand,
Og hannem skinner Guld paa Sadelbue.
Men Børen blæser dennem Besten ind for
Danmark.

2. Og hannem skinner Guld paa Sadelbue;
Han haver trolovet saa stolt en Jomfrue.
Den Kongesøn lader virke en Knar.
Men Børen o. s. v.

3. Den Kongesøn lader virke en Knar,
Slig en kom aldrig paa Vandet førre;
Den var forgyldt mellem begge Bord.
Men Børen o. s. v.

4. Den var forgyldt mellem begge Bord,
Derpaa stod skrevet vor Herres Ord;
Den var forgyldt mellem begge Stavn.
Men Børen o. s. v.

5. Og der stod malet i fremmer Stavn,
Den Kongeson tog sin Jomfru i Favn.
Foruden da stode de Løver smaa.

6. Foruden da stode de Løver smaa,
Hveranden var gul og hveranden var blaa.
Udi det Skib der stod en Mast.

7. Udi det Skib o. s. v.
Den havde femhundrede Nobel kost;
Og paa den Mast der hængde en Fløj.

8. Og paa den Mast o. s. v.
Slig en kom aldrig i Vesterso.
De Ankre vare lagte med røden Guld.

9. De Anker vare o. s. v.
De Segl vare alle af Ageruld.
Hvert det Tov som der var inde.

10. Hvert det Tov o. s. v.
Det var befæstet med Silketvinde.
Hvert et Tov og hvert et Baand.

11. Hvert et Tov o. s. v.
Var slaget med Jomfruens egen Haand.
Deres Segl var af hin Silke saa skjær.

12. Deres Segl var o. s. v.
Saa mange Vindver paa Skibet mon være.
Foroven det Segl der stander et Kors.

13. Foroven det Segl o. s. v.
Vor Herre Jesus være med os!
Den Konning tager sin Søn at lære.

14. Den Konning o. s. v.
"Min kjære Søn Du tænke paa Ære!
Du tænke paa Hæder, Du tænke paa Ære!

15. Du tænke paa o. s. v.
Du lad' ikke Pendinge Din Herre være!
Du spare ikke Sølv eller røden Guld.

16. Du spare ikke o. s. v.
Du giv' Dine Svende, som ere Dig huld'."
Den Konge fulgte selv sin Søn til Strand.

17. Den Konge o. s. v.
Og Riddere og Svende skjøde hannem fra Land.
Den Kongens Søn tog af sin Hat.

18. Den Kongens Søn o. s. v.
"Fader og Moder I have Godnat!
Baade Fader og Moder og høviske Qvinder.

19. Baade Fader o. s. v.
Gud lade os alle med Glæde findes!"
De var' ikke kommet uden lidet fra Land.

20. De var' ikke o. s. v.
Da blæste saa stort et Uvejr paa Strand.
Da blæste der Vejr og mørken Sky.

21. Da blæste o. s. v.
De vidste dennem hverken Land eller Ly.
Saa kasted' de ud deres Anker huld.

22. Saa kasted' de o. s. v.
Som tredive Vinter havde ligget i Skjul.
De kasted' deres Anker i vildene Hav.

23. De kasted' o. s. v.
Som tøsser havde været paa den hellige Grav.
"I Dannesvenne! værer trøste og fro.

24. I Dannesvenne o. s. v.
Det Tov er med Silke-Tvinde snoed."
Han haabtes, at det var uden al Fare.

25. Han haabtes o. s. v.
Den Herre tog paa en Vise og qvad.
Og det skede langt for Midienat.

26. Og det skede o. s. v.
Det stærke Tov var sønderrakt.
Den Herre satte sig paa gyldent Skrin.

27. Den Herre satte o. s. v.
Med forrigfuld Haand under blegen Kind.
Det var stor Ynk at see derpaa.

28. Det var o. s. v.
Det Skib sloges alt i Stykker smaa.
Den Herre han kom dog levende til Land.

29. Den Herre han o. s. v.
Gik sorrigfuld hos den stormende Strand.
Den Herre han gik og klagede sig saare.

30. Den Herre han gik o. s. v.
"Jeg tænker, jeg haver ikke uretfærdig' Vare,
Foruden saa liden en Ganger rød —

31. Foruden saa liden o. s. v.
Den tog jeg fra en faderløs Mø.
Vil Gud jeg kommer vel hjem igjen —

32. Vil Gud, jeg kommer vel hjem igjen,
Da skal jeg give hende to for een."
Som han det talte udi samme Sinde.

33. Som han det o. s. v.
Da kom til Landet hans forgyldte Skrin.
Og der kom gangendes en Kokkedreng.

34. Og der kom o. s. v.
Han gjorde den Herre saa stort et Men.
Han havde med sig de Svende fem.

35. Han havde o. s. v.
Hr. Eske Frost red selv med dem.
Den Kongens Søn randt Taare paa Kind.

36. Den Kongens Søn o. s. v.
"Christ bedr't, jeg kom for Bovbjerg ind!
Jeg er nu kommet saa ilde at holde.

37. Jeg er nu o. s. v.
Er kommet i Hr. Eske Frosts Vold;
Men var jeg kommet i Hr. Bugges Læn.

38. Men var jeg o. s. v.
Da havde mig røvet hverken Ridder eller Svend.
Mig røved' Hr. Eskes mindste Kokkedreng.

39. Mig røved' o. s. v.
Jeg skal det hevne, om jeg kommer hjem.
Vil Gud, det jeg maa blive ilive.

40. Vil Gud, det jeg o. s. v.
Jeg skal det Kongen af Danmark tilskrive."
Det første Hr. Bugge de Tidende monne faa.

41. Det første Hr. Bugge o. s. v.
Han sendte efter hannem sine Sønner to;
Han sendte efter hannem de Svende fem.

42. Han sendte efter hannem o. s. v.
Lod hente hannem strax til Hald sit Hjem;
Hr. Bugge undfik den unge Herre.

43. Hr. Bugge undfik den unge Herre;
De Danske lod hannem til Engelland føre,
Der bleve de undfanget med Skjænk og Ære.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmark.

XCVIII.

Hr. Bugges Drab.

1ste Vers.

Hr. Bugge han bygger op Hald med Ære,
Han agter den ikke i fremmed Mands Værge.
De ride saa frit gjennem Danmark.

2. Hald med Ære;
Han agter den ikke i fremmed Mands Værge.
Hr. Bugge sidder over sit brede Bord,
Kongen af Danmark sender hannem Ord.
De ride saa frit gjennem Danmark.

3. Sit brede Bord.
Kongen af Danmark sender hannem Ord.
Han sendte hannem Ord og bliden Tale,
Derpaa skulde han sig sikkert forlade.
De ride o. s. v.

4. Og bliden Tale o. s. v.
Indkom det Bud og stedtes for Bord:
"Min naadigste Herre haver sendt Eder Ord.

5. I komme saa bradt, og drages tilminde;
I Odense By skulle I hannem finde.

6. Fredhellige til og fredhellige fra igjen
I følge, Hr. Bugge! og værer ei seen."

7. Hr. Bugge han raader med Husfrue sin,
Om han skal drage til Kongen hen.

8. Fru Ingeborg tager til sølvbundne Kniv:
"Sommænd, Hr. Bugge! det koster Eders Liv.

9. Hr. Bugge! I gjøre som jeg Eder raader,
I blive paa Hald, denne Reise I lade!

10. I sætte Eders Bord med danske Hofmænd,
Troe ikke paa Kongens Lejdebrev end."

11. Hr. Bugge han lydte sin Frues Raad,
Han sendte Kongen et Bud imod:

12. "Paa Hald vil jeg Hans Naade bie,
Hvad heller han vil storme eller stride."

13. Indkom Bud sagde Kongen saa,
Hvad Svar han af Hr. Bugge mon faae.

14. Kongen han slog sin Haand mod Bord:
"Hr. Bugge paa Lejde vil ikke troe!"

15. Strax sendte han hannem baade Lejde og
Brev,
Saa venlig han hannem det tilskrev.

16. "Vil han ikke paa min Lejde tro,
Mine Søstersønner skal Gissel staae,"

17. Hr. Bugge fik Brev, paa Lejde han troede,
Af Ingen vilde han sig lade fraraade.

18. Fru Ingeborg bad hannem sig besinde,
Og agte paa Legens den sidste Ende.

19. "Jeg haver saa længe lydt paa Dine Raad,
Jeg maatte skøt rømme af Landet ud."

20. Saa silde om Aften hvedste de deres
Spyd,
Saa aarle om Morgenen monne de udride.

21. Hans Frue hun græd og Hænderne slog.
At han mod hendes Raad bortdrog.

22. Medens I jo endelig ville bortfare,
Hvo skal her hjemme paa Hald tage vare?"

23. "Knud Bugge han er min ældst Søn;
Han varer derpaa, til jeg kommer hjem."

24. Og de rede op ad Randers Gade,
De vare trehundrede klædte i Plade.

25. Hr. Bugge og hans Dreng alene
Maatte ride til Kongen uden Men.

26. Hr. Bugge han ind ad Dørren tren,
Dan Konning han stod hannem op igjen.

27. "Velkommen, Hr. Bugge! Dø velbyrdige Mand!
Hureledes staaer Huen i Nørrejylland?"

28. "Og saa staaer Huen i Nørrejylland,
Som I kan spørge af hver en Mand."

29. De drukke i Dage de drukke i fem,
Hr. Bugge gav det saa lidet igjem.

30. Paa sidste begyndte Kongen at spørge:
"Hr. Bugge! ville I vor Villie gjøre?

31. Jeg hører, I bygger saa overmaade fast,
I agter ej Pil, ei Blidekast.

32. Ville I med Villie ej for os vige,
I skulle der usel selv af sige.

33. Ville I os sværge og gaae tilhaande,
Vi give Eder Slotte udi vore Lande."

34. "Min Tro vil jeg ej bryde for Guld,
Den jeg haver svoren, jeg bliver hannem huld."

35. "Da skulle I vente baade Orlog og Krig,
Indtil I fanges og lægges i Lig."

36. "Hvad heller det I ville storme eller stride,
Ni Vintre vil jeg paa Hald Eder bide."

37. "Kjære Hr. Bugge! skrepper ikke saa stort,
I kom ikke end inden Halds Port."

38. "Og mig haver lejdet saa dannes en Mand,
Den unge Kong Valdemar saa heder han.

39. Han sendte mig Lejde det fyrstelige Blod,
Mig haabes, han holder saa vel sine Ord."

40. "Hr. Bugge! I skulle med Fred hjemfare,
To mine Søstersønner skulle Eder vare."

41. Kongen sendte de Middelfart-Mænd Bud,
Hr. Bugge skulde de træde imod.

42. "Og førre I lade hannem levende undgaae,
Baade mine Søstersønner skulle I slaae.

43. Hr. Bugge han rider ad Middelfart Gade,
Der mødte de Borgre, vare klædte i Plade.

44. De mødte hannem baade til Hest og Fod,
Og alle vare de hannem imod.

45. Først red der Kongens Søstersønner væne,
De voved' deres Liv som ærlige Mænd.

46. De Middelfart Mænd — Christ give dem Træde!
De vog Hr. Bugge i fredhellig Lejde.

47. De Middelfart Borgre — Gud give dem Skam!
De voge uden Skjel den velbyrdige Mand.

48. Men havde han lydt sin Hustrues Raad,
Da havde det været hans egen Baade.

49. Saa snart kom Bud hjem til Halds Porte:
Hin gode Hr. Bugge er alt borte.

50. Fru Ingeborg slog sine Hænder sammen,
De Guldringe stunke mod den Skammel.

51. Og hun slog Haand mod breden Bord:
"Hvo kan nu troe paa kongeligt Ord?

52. Mod breven Bord:
Hvo kan nu tro paa kongeligt Ord?"
End holdt hun Hald et Aar eller saa;
Og mere kan jeg ei sige derfra.
De ride saa frie gjennem Danmark.

XCIX.

Hr. Ebbes Døttre.

1ste Vise.

1ste Vers.

Hr. Ebbe lod bygge saa høj en Bure,
Den staaer endnu til Minde
Der synge Stær og Nattergal fore,
To Jomfruer sove derinde.
Saa listelig de fore.

2. Hr. Ebbe skulde til Island fare,
Sin Herres Ærende at røgte,
Hans Døttre skulde tage Buren vare,
Dem selv til liden Lykke.
Saa listelig de fore.

3. Hr. Bonde og Hr. Skammel
Ginge med deres Moder i Raad,
Hr Ebbes Døttre at gille,
Og byde dem Spot og Haad.
Saa listelig o. s. v.

52. Mod breden Bord:
Hvo kan nu tro paa kongeligt Ord?"
End holdt hun Hald et Aar eller saa;
Og mere kan jeg ej sige derfra.
De ride saa frie gjennem Danmark.

XCIX.

Hr. Ebbes Døttre.

1ste Vise.

1ste Vers.

Hr. Ebbe lod bygge saa høj en Bure,
Den staaer endnu til Minde
Der synge Stær og Nattergal fore,
To Jomfruer sove derinde.
Saa listelig de fore.

2. Hr. Ebbe skulde til Island fare,
Sin Herres Ærende at røgte,
Hans Døttre skulde tage Buren vare,
Dem selv til liden Lykke.
Saa listelig de fore.

3. Hr. Bonde og Hr. Skammel
Ginge med deres Moder i Raa
Hr Ebbes Døttre at gille;
Og byde dem Spot og Haad.
Saa listelig o. s. v.

4. Den yngste Broder frygtede ved,
At byde de Jomfruer Skam;
"Kommer Hr. Ebbe hjem med Fred,
Han hevner det, om han kan."

5. Hans Moder blegned' i hviden Kind,
Og blev i Huen vred:
"Ikke haver Du Din Faders Sind,
Men Du er bleven saa ræd.

6. Der er ingen hjemme til Værn,
Foruden de Drenge smaa;
Vare de end klædte i Jern,
De kunde Eder ikke modstaae."

7. Aarle om den Morgen
Skjærpede de deres Spyd,
Silde om den Aften
Rede de til Buren ud.

8. Under de Højeløfts Tillie
Brøde de Riddere ind,
Imod de Jomfruers Killie
Kom de i Højeloft ind.

9. Op da vogned' de Jomfruer snilde,
Og tænkte sig om saa vide;
Hr. Bonde og Hr. Skammel
Laae hos deres hvide Side.

10. De Jomfruer græd' saa modelig,
Og bade dem for deres Ære,
At de vilde holde sig tugtelig,
Og frygte deres Fader kjære.

11. Opstod' de Riddere og bort de gik,
Førend Solen skinned' over Lide,
Og takkede for det de nødig fik;
De torde ei længer bie.

12. Den yngste Søster græmmed' sig fast,
At dem var gjort den Men:
"Vi ville springe i Søen med Hast,
Og synke os ned med Stene."

13. Den ældste Søster svared' paastand,
"Kjær Søster! ikke saa;
Vi vente vor Fader fra Island,
Han hevner det, om han maa."

14. Det var den gode Hr. Ebbe,
Han kom fra Island hjem,
Hans kjære Døttre begge,
De ginge ham grædende igjen.

15. "I være velkommen Fader mild!
Vi klage for Eder saa saare:
Hr. Bonde og saa Hr. Skammel
Have skjult vort favre Haar."

16. Hr. Ebbe blev i Hjertet bang'
For denne forrigfuld Færd:
"Ilde stedte jeg min Reise lang,
Skal jeg veje Mand med Sverd."

17. "Ikke skal I for vores Vild
Føre Brynie og skarpen Sverd,
Vi ville det selv hevne méd Snild,
Om vi ere Ære værd."

18. Det skede om den Julenat,
Der Folkene ginge til Messe,
Hr. Ebbes Døttre de reiste sig bradt,
Deres Knive monne de hvæsse.

19. "Hvi monne Hr Ebbes Døttre to
Fange saa underlig en Færd?
Mon de kunne ikke til Kirken gaae
Foruden dragne Sverd."

20. Fru Mettelil rødned' i sine Kinder,
Og smilede under Skind:
Staaer op I Danneqvinder,
Og laber mine Sønnekoner ind!"

21. Hr. Bonde og Hr. Skammel
Ginge sig at ofre frem;
Jomfru Trunde og saa Signild
Traadte fast efter dem.

22. Norden i det Vaabenhus
Drog Jomfu Trunde sit Sværd,
Sønden for det Alterlys
Fik Bonde saa stor en Ufærd.

23. Norden for det Alter klar
Drog Jomfru Signild sin Kniv,
Nede ved den Kirkedør
Hr. Skammel misted' sit Liv.

24. "Her staae vi nu Enker to,
For vi ere ikke Mø;
Tager I nu Eders Sønner to
Æder dem til Salt og Brød."

25. Syv Vintre efter dette Mord
Stod Højby Kirke i Band,
Der blev ikke Prædiken gjort,
Ej heller jordet en Mand.

26. De bygde et Kapel paa Helene Bjerg,
Did søgte Qvinde og Mand,
Til Paven formildte deres Sorg,
Og løste deres Kirke af Baand.
Saa listelig de fore.

C.

Hr. Ebbes Døttre.

2den Vise.

1ste Vers.

Hr. Brømmel og Hr. Skammel
De laae dem under D,
Saa stærke da vare deres Drømme
Om to saa væne Møer.
Saa lystelig paa Jorden.

2. Det var Hr. Brømmel,
Han vaagner om Midienat;
Udaf sine stærke Drømme
Siger han saa overbradt.
Saa lystelig o. s. v.

3. "Mig tyktes, det jeg skulde ride
Frem for Hr. Ebbes Gaard.
Min Ganger han slog mig under sig.
Og løb til vilden Stod.

4. Der blev vaad min Kjortel,
Og saa min Kaabe med,
Ude stode Ebbes Døttre to,
De spottede mig for Had.

5. Hør Du det, min kjære Broder!
Og vil Du lyde mit Raad,
Da ville vi ride til Ebbes Gaard,
Og lokke hans Døttre for Had."

6. Det svarede Hr. Skammel,
Fast bedre fandt han paa:
"Bier vi til deres Fader kommer hjem,
For Æren ville vi dennem faae."

7. Det svarede Hr. Brømmel,
Og han stod jerneklædt:
"Fuldvoxen blev Du Broder min!
Naar est Du vorden saa ræd?

8. Der er Ingen hjemme
Uden Drengen som dem varer paa,
Var det end en Karl saa voxen,
Vor Villie ville vi dog faae."

9. Hr. Brømmel og Hr. Skammel
De ride i Ebbes Gaard;
Ude stode Ebbes Døttre to
Og børsted' deres favre Haar.

10. Her stander I Ebbes Døttre to!
Vi spørge Eder paa vor Sand:
Er Ebbe, Eders Fader, hjemme,
Eller er han draget af Land?"

11. "Vor Fader er ikke hjemme,
Vor Moder hun er udi By;
Hr. Brømmel og Hr. Skammel!
Hvad vilde I vel fordi?"

12. Hr. Brømmel han tog den ældste,
Alt under sit Skarlagen Skind;
Hr. Skammel han tog den yngste,
De fulgtes i Højeloft ind.

13. De fulgte dem over den Højelofts Bro
Og over den Højelofts Tillie;
Der de komme i Højeloft,
Voldtog' de de skjønne Lilier.

14. Det da meldte den yngste Søster,
Af Sorrig og megen Men:
"Gaae vi os til Mølledam,
Vi sjunke os ned med Sten."

15. Det svarede den ældste Søster,
For hun vidste bedre Raad:
"Vi blive udi vor Faders Gaard,
Alt som vor Fader os bad."

16. Ebbe udaf Qviste
Han kom fra Rom og hjem,
Saa sterke da vare de Tidende,
Der hannem gik igjen.

17. Det var Ebbe af Qviste,
Han ind ad Dørren tren;
Det var hans kjære Hustru,
Hun gaaer hannem sørgendes igjen.

18. "Sig mig, kjære Hustru min!
Hvad er her vorden til Men?
Hvi ere vore Dørre af Hængslet løft',
Vor Gaard med Heste omrendt?"

19. "Thi er vor' Dørr', af Hængsel løft',
Vor Gaard med Heste omrendt;
Hr. Brømmel og Hr. Skammel,
De have vore Døttre skjændt."

20. "Ilde haver jeg stædt min Romerreise,
Saa og min Drsels Færd;
Skal jeg nu for Eders Skyld
Drage Brynie og hvasse Sverd."

21. "I skal ikke for vor Skyld
Drage enten Brynie eller Sverd,
Selv ville vi det hevne,
Som Qvinder maa være det værd."

22. Ebbes Døttre af Qviste
De ere saa haarde Qvinder,
De gaae aldrig til Aftensang
Uden dragne Sverd under Skinde.

23. Ebbes Døttre af Oviste
De leve med Sorgen saa tung,
De gik dennem i Højeloft,
De fødte to Sønner unge.

24. De lode Voret vride,
Og de lod' Lysene snoe,
Mod Hr. Ebbes Døttre to
De skulde til Kirken gaae.

25. For da gik den ældste
Og hun skinned' alt som Guld,
Efter da gik den yngste,
Og hun var sorrigfuld.

26. Ebbes Døttre af Oviste
De gaae i Kirken ind,
Saa meget da bar de røden Guld,
Og Sverd under Skarlagen Skind.

27. Det meldte Hr. Brømmels Moder,
Han giorde deraf god Gammen:
"I lave til for disse Brødrehustruer,
At de staae i Stol tilsammen."

28. Det var Hr. Ebbes Døttre,
De ginge til Offer baade,
Hr. Brømmel og Hr. Skammel
De vare derover saa glade.

29. Det da var den Ældste,
Og hun drog ud sit Sverd,
Saa vog hun Hr. Brømmel,
Den Død var han vel værd.

30. Hun vog Herr Brømmel
Ved Nørre Kirkedør,
Hendes Søster Hr. Skammel ved Mariæ Alter,
Hun naaede ham ikke før.

31. "Vi bede Eder alle I gode Folk,
I rømme af Eders Skammel,
Og lader nu dette Brødreblod
Rinde paa Gulvet tilsammen."

32. Hjem fore Ebbes Døttre to
Der de havde hevnet deres Skade,
Med Sorrig maatte stolten Fru Mettelil
Sine Sønner begrave lade.

33. Hver den Svend som rider at gille,
Og Bejlen til Bolen vil vende,
Han vover derved baade Liv og Gods,
Slig Forsæt tager aldrig god Ende.
Saa lystelig paa Jorden.

CI.

Ellen Ovesdatter.

1ste Vers.

Det var Ellen Oves Datter
Var kommet saa vidt i Ord;
Det er ikke for hendes meget Guld,
Ej heller hendes grønne Jord.
Og vi ere Jomfruens Mænd.

2. Det er ikke for hendes meget Guld,
Ej heller hendes grønne Jord,
Det er mere for hendes favre Haar
Er priset over Kongens Bord.
Og vi ere Jomfruens Mænd.

3. Det var Hr. Magnus,
Han beder sadle sin Hest:
"Jeg vil ride til Verslevgaard,
Ellen Oves Datter at gieste."
Og vi ere o. s. v.

4. Der han kom til Sallingsund,
Da spurgte han til Thy:
"Monne Hr. Ove være hjemme,
Eller er han draget af By?"

5. Det da svared' den Færgemand,
Og saa tog han oppaa:
"Hr. Ove er ikke hjemme,
Han drog af By igaar."

6. Saa gik han til Kirkestette,
Og der bandt han sin Hest,
Saa gik han i Kirken ind,
Alt som han kunde bedst.

7. Alt da stod de skjønne Jomfruer,
Og hver hos Moder sin,
Foruden Ellen Ovesdatter,
Og hende randt Taare paa Kind.

8. Traadde han over Skammel,
Og vel over flere end to;
"Staae op Ellen Ovesdatter!
Og giv mig Eders Tro."

9. Det da svared' den skjønne Jomfru
Og hende randt Taare paa Kind:
"Jeg er ikke Ellen Ovesdatter,
Jeg er hendes Tjenestekvind'.

10. Laant saa haver jeg Hoser,
Og laant saa haver jeg Sko,
Og laant saa haver jeg Hovedguld,
Og derfor stander min Tro."

11. Hun tog en Guldring af sin Haand,
Og gav den Sognepræst:
"Jeg beder for den øverste Gud,
I læser den lange Læst."

12. Der hun stod paa Altergulv,
Da havde hun Hovedguld paa;
Der hun kom til Kirkedør,
Da havde hun Kappen graa.

13. Der hun kom til Stette,
Der løste hun hans Hest,
Saa red hun til Sallingsund,
Som hun kunde allerbedst.

14. Det var Hr. Magnus,
Han monne af Kirken gaa:
"Borte er Ellen Svesdatter!
Og hvad er nu tilraad?

15. For længe hørte jeg Messen,
Og saa hin lange Læst;
Borte er Ellen Svesdatter,
Og løst har hun min Hest."

16. Der hun kom til Sallingsund,
Raabte hun paa Færgemand:
"Her er Penge og Gave rund!
Før over strax paastand."

17. Der hun kom der midt paa Sund,
Da slog hun ud sit Haar:
"Hører I det, Hr. Magnus!
Jeg bliver end Mø i Aar."

18. Der hun kom over Sallingsund,
Der vifted' hun med sin Hat:
"Far nu vel, Hr. Magnus!
Jeg bliver end Mø i Nat."
Og vi ere Jomfruens Mænd.

CII.

Oluf Pant.

1ste Vers.

Oluf Pant han sidder paa Korsør Huus,
Og drikker med sine Svende,
At de faae dem en fuld god Rus
Saa de sig ei kunde tæmme.
Oluf Pant hin væne med sine Svenne
De monne saa sørgelig qvide.

2. "Enten vil I have Orlovsbrev
Og miste Eders Tjeneste gjev,
Eller I ville følge mig til Gjerlev,
Og see, hvor min Bole blev?"
Oluf Pant hin væne med sine Svenne
De monne saa sørgelig qvide.

3. Ingen vilde deres Tjeneste miste
Udaf hans Svende saa bolde,
Ej heller give længere Frist
Før de vilde Hesten holde.

4. Han beder sadle de skjønneste Heste
Man kunde i Stalden finde;
"Mads Burmand i Gjerlev ville vi gjæste,
Han skal det drage til Minde."

5. De rede saa frem for Studeby
Og Lundforlund dernæst,
Tyge Olesen stod under aaben Sky,
Og bad dem ind til Gjæst.

6. Oluf Pant rider i Mads Burmands Gaard
Fuld prægtig svøbt i Maard,
Bonden mon der ude staae,
Udi sin Kjortel graa.

7. "Og Du skal laane os Hus i Nat,
Og pleje os vældelig vel,
Og give os Din Hustru saa bradt,
Eller vi slaae Dig ihjel."

8. "Skal jeg laane Eder Hus i Nat
Og pleje Eder fuld vel,
Og give bort min Hustru saa bradt,
Da skeer mig stort Uskjel."

9. 'Lader Eders Heste i Stalden ind,
Bærer for dem Havre og Hø!
Gaaer saa i Stuen lystig ind,
Og raader for Hustru og Mø!"

10. Bonden monne sig vende og vrie
Udi sin Kjortel graa,
Saa søgde han den gjenneste Sti,
Som op til Anderskov laae.

11. Oluf Mortensen, den gode Prior,
Tilspørg den Bonde saa bradt;
"Hvad er det for Fare stor
Dig driver herop i Nat?"

12. "Saadan stor Vold er mig paaført,
Saasnart før jeg det tænkte,
Bliver Oluf Pant ej af Dørren kjørt,
Da bliver min Hustru krænket."

13. Det var Prior Oluf Mortensen
Lader raabe over al sin Gaard:
"Vel op mine raske Hofmænd!
Drager paa Eder Brynie haard!

14. Gak strax hjem, Du arme Bonde!
Og luk flux ind Dine Hunde,
Stil ogsaa Dine Folkes Munde,
Saa vil jeg efter stunde."

15. Prioren var da ruſtet til Krig
Og red i Mads Burmands Gaard;
Hjelp nu Gud i Himmerige!
Oluf Pant tager til ſin Kaarde.

16. Oluf Mortenſen ind ad Dørren tren,
Saa vred i Hu og Sind,
Oluf Pant ſtander hannem op igjen,
Er hurtig og geſvindt.

17. "Hvo lover Dig til Gjerlev By
Mine trofaſte Bønder at gjeſte?
Af dette ſkal vorde Landery,
Du forer ſaa her Dine Heſte."

18. Oluf Pant begyndte da at ſmidſke
Under ſit laadne Skind,
Saa ſagtelig han det Ord udhviſked:
"De ere ſaavel mine ſom dine."

19. Prioren ſtrax ſit Sverd uddrog,
Han vilde da ikke ſvigte;
Oluf Pant Lyſet i Kronen udſlog,
Og monne med Hælene fegte.

20. Oluf Pant krøb i Skadegab,
Han var da ikke ret glad;
Prioren fornam vel, hvor han ſad,
Han vilde ham lægge i Bad.

21. Sloge de saa hin rige Hr. Pant
Dertil hans Svenne ni,
Foruden Smaadreng den lille Gant,
Ham lode de gaae fri.
Oluf Pant hin venne med sine Svenne
De monne saa sørgelig qvide.

CIII.

Dronning Margrete og Kong Albret.

1ste Vers.

En ſtandende Strid i Sverrig,
Og ſaa i Veſtergylland!
Konning Albret og hans gode Hofmænd
De agte ſig ud af Land.
Fordi da ligger Svenden udi Bojen!

2. Og det ſpringer nu ſaa vide,
Saa vide om Sverrigs Krone:
Konning Albret med Rytter' og Knegte,
Og de ville ind i Skaane.
Fordi da ligger o. ſ. v.

3. De ſpared' ikke Kirker, de ſpared' ikke Kloſter,
Og Intet hvad Gud tilhørte;
Det maatte undgjelde ſaa mangen Mand,
Som aldrig ilde gjorde.
Fordi da ligger o. ſ. v.

4. Konning Albret sidder paa Arelvold,
Han lader de Lønbreve skrive;
Sender han dem til Helsingborg,
Dronning Margrete at overgive.

5. Det svared' Dronning Margrete
Der hun de Fejdebreve saae:
"Nu raade Gud Fader i Himmerig!
Mig haabes, det bedre skal gaae.

6. Og det forbyde den øverste Gud,
Den Sorrig skulde mig hænde!
Men vil Gud og de danske Mænd,
Paa Vejen vi hannem vende.'

7. Og hun skrev hannem et andet igjen,
Som Gud gav hende i Sinde:
"Udi Medelby i Vestergylland
Vor Naade der skal I finde."

8. Han skrev hende et andet igjen,
Som han fik i Hu og Sinde:
"Det skal aldrig mine Landsmænd spørge,
Jeg rædded for nogen Qvinde."

9. Det var Dronning Margrete saa bradt
Hun hedder paa Svende to:
"I tale til tydske Herr Paro,
Bede hannem for mig indgaae.

10. "Og hør I, kjære Herr Paro!
Vil I hjelpe mig af Vaande?
Og vil I drage i Striden for mig
Udi mit Sted at stande?"

11. Det svared' han, Herr Paro,
Han var en Mand saa falsk:
"Ikke drager jeg i Sverrig i Strid
For tredivetusinde Mark!"

12. Det var hin ædle Dronning Margret'
Hun lod det Lønbrev skrive,
Sendte hun det til Skanderborg,
Herr Iver Lykke at give.

13. Saa silde om en Aftenstund
Da blev de Breve udsendt;
Saa aarle om anden Morgens Tid
De komme den Herre tilhænde.

14. Indkom han, Herr Iver Lykke,
Og stædes han for Bord:
"Vil I mig Noget, min naadigste Frue?
Hvorfor sendte I mig Ord?"

15. "Og hør Du det, Herr Iver Lykke,
Saa venlig beder jeg Dig:
Og vil Du fare til Sverrigs Land,
At stande i Strid for mig?"

16. Svared' dertil Herr Iver Lykke,
Han var en Mand uden Falsk:
"Dg jeg vil drage til Sverrig iaar,
Skulde det end koste min Hals."

17. Saa skrev hun Kong Albret igjen,
Dg hverken bedre eller værre:
"For Arelvold i Gylland
Der møde vi med vor Hær."

18. Det svared han Konning Albret
Han agted' den Sejer at vinde:
"Vilde hun ikkun, den gode Frue,
Sidde ved sin Rok at spinde."

19. Og han taler til sine gode Hofmænd,
Alt over sit brede Bord,
Om Dronning Margret' og de danske Mænd
Saa mangt et spottefuldt Ord.

20. "Vi ville forlove vor Klædesæd,
Og Hetten ville vi ej bære,
Før vi faae vundet al Danmark
Til Sverrig med stor Ære.

21. Vi ville forlove vor Klædesæd,
Aldrig med Sverd udride,
Før vi faae vundet al Danmark,
Dg sove hos Dronningens Side."

22. Og de rede ud af Axelvold
Med firetusinde Heste;
De havde stadelig i Hu og Sind
De Danske vilde de gieste.

23. Og de rede over de grønne Enge,
Vel attentusinde i Skare;
De hørte ei Messe den signede Søndag,
Saa ilde monne de fare.

24. De Danske sig og ei' sømme lode,
De mødtes alt paa den Hede.
At stride og fegte mod Konning Albret
Det var deres største Glæde.

25. Det skete om en hellig Søndag,
Der monne de Messen høre,
Siden fore de til Øresund
Og lode sig overføre.

26. Og de rede over de skaanske Bjerge,
Og over de grønne Enge:
Det var stor Lyst at see derpaa,
Hvorledes deres Heste monne springe.

27. Og de rede ind over Sverrigs Grændse,
De vare i Modet saa trøste.
Og der stode Folk og undrede paa,
Jorden ei under dem bristed'.

28. Meldte det Herr Fikke Olufsøn
Han saae de danske Mænd komme:
"Ikke ville vi stride med dem idag,
Det gaaer os lidet til Fromme."

29. Det meldte Herr Konning Albret,
Han red under grønnen Lide:
"Est Du ræd for dansk' Mands Sverd,
Da rid hen til en Side."

30. "Aldrig saae I mig være saa ræd,
Jeg torde jo fuld vel skjelve,
Kong Albret! I see vel til idag
I kan forvare Eder selv.

31. Ej skal det nogentid spørges om mig,
Jeg torde jo yppe den Kiv;
Den fremmeste Mand jeg være vil,
Der først skal vove sit Liv."

32. Og meldte han det, Herr Iver Lykke,
Han saae de Svenske komme:
"I holde fast sammen, I danske Hofmænd!
De Svenske skulle for os rømme."

33. Det var Herr Fikke Olufsøn,
Sin Hest kunde han vel ride,
Saa dristelig red han de Danske imod,
Sit Glavind først at bryde.

34. De Pile stunke saa højt i Sky
De Glavinde ginge stykker:
"I træde nu frem, I danske Krigsmænd!"
Saa raabte Herr Iver Lykke.

35. Det første Ridt, de sammen red',
De Helte vare alle saa sterke,
De Svenske maatte vige og give sig tabt
De misted' der Kongens Mærke.

36. Meldte det Konning Albret:
"Jeg maa paa Stedet blive;
Den første Mand i al denne Hær
Jeg vil mig fangen give."

37. Saa blev han Fange, det var ej Skjemt,
De spendte ham Bojen om Fod,
Saa førte de ham til Helsingborg,
Den danske Dronning imod.

38. Det var Herr Konning Albret
Han ind ad Dørren tren,
Det var hans Frenke, Dronning Margret,
Hun stod hannem op igjen.

39. "I være velkommen, Kong Albret!
Mig haver fast efter Eder langet,
I skal være Fadder ad det Barn,
Jeg haver ved Munken fanget.

40. Ifjor vi Eder til Barsel bade,
Og da vilde I ej komme;
Nu er I kommet til Kirkegang,
Eder selv til liden Fromme.

41. I kaldte mig, Margrete Munkedeje,
Den vil jeg ikke være.
Det sømmer fuld ilde en fattig Qvinde
End siden en Dronning være.

42. I kalde mig, Margrete Munkedeje,
Det monne I paa mig lyve,
Saa sandelig hjelpe mig Gud af Nød!
Det kom mig aldrig i Hue.

43. I har forsvoret Eders Klædesæd,
At Hetten skulde I ej bære,
Før I fik vundet al Danmark
Til Sverrig med stor Ære.

44. Den kongelig' Ed, som I haver svoret,
Den skal I ikke bryde.
I skal os gjæste paa alle vore Slotte,
Og Taarnet skal I nyde."

45. Svared' hende Konning Albret:
"I er en velbyrdig Frue;
Beviser mig Naade, I er min Byrd!
Saa liden er min Formue."

46. "Min kjære Hertug, I sige nu saa,
Det skulde I sagt os før,
Der I skrev ud den Spot og Spe,
Som I uden Sag lod høre.

47. I hente mig ind femten Alen Vadmel,
Lader skjære den Herre en Hette;
Saa føre vi ham til Mekelborg,
Og lader der Struden tilsætte."

48. Kong Albret gaaer ad Kjøbenhavns Gade,
Ham sømmer baade Pris og Ære,
Og femten af de svenske Ridder'
Den Strud monne efter ham bære.

49. Hun lagte over ham en Kaabe saa tung,
Og den var støbt af Bly,
Hun bad ham sidde derunder saa længe,
Til han spurgte Tidende ny.

50. Og der sad han udi Vintre syv;
Hun lod sig da miskunde;
Saa drog han hjem baade fro og glad,
Og døde paa Mekelborgs Grunde.
Fordi da ligger Svenden udi Bojen.

CIV.

Erik Pukeſøn.

1ſte Vers.

De Bønder klage dem op paa Land,
De Hofmænd der de udride,
De klage ſig for Erik Pukeſøn
Han maatte ſin Lejde ikke nyde.
I Dalen der kommer han aldrig.

2. Men det var Erik Pukeſøn
Han ſkulde til Kloſteret fare,
Der møder hannem Herr Karl Knudſøn,
Som Herre Gud lod ſaa være.
I Dalen der o. ſ. v.

3. "Og hør Du, Erik Pukeſøn!
Hvad jeg monne ſige til Dig:
I Dag ſaa ſkal Du være min Gjæſt
Og faae Dig Mad med mig."
I Dalen o. ſ. v.

4. "Saa gjerne vil jeg Din Gjæst være
Og faae mig Mad hos Dig,
Vidste jeg, Du var min fuld tro Ven,
Vilde ingenlunde svige mig."

5. "Her stander jeg i min Saddens Trøje
Og i mine sølvspendte Sko:
Kristi svige den udi Himmerig,
Hinanden sviger i Tro!"

6. Saa toge de da hinanden om Haand,
Og fulgtes i Kirken ind,
Der lydde de paa den hellige Sang,
Og hørte den Messe tilende.

7. De toge hinanden om hviden Haand,
Skulde være hinandes Gjæste;
Men ikke vidste Erik Pukesøn andet,
End det var Mening hin bedste.

8. Ude saa staae de svenske Hofmænd
De ere saa glade og fro,
Foruden hin gode Erik Pukesøn,
Han hverken legte eller lo.

9. Alle da sidde de svenske Hofmænd
De drikke baade Mjød og Vin,
Foruden hin gode Erik Pukesøn,
Han blegner om hviden Kind.

10. Alle da sidde de svenske Hofmænd
Og drikke de Mjød af Horn,
Foruden hin sorrigfuld Erik Pukeson,
Han sortner som en Jord.

11. Ind da kom den liden Smaadreng,
Var klædt i Kjortel grøn;
"Men Du skal hente mig Bolten ind,
Som jeg skal hanem ispende.

12. Og Du skal hente mig Bolten ind,
Som han skal fangen i blive;
Saa føre vi ham til Stokholm hen,
Den unge Herr Drost at give."

13. Dertil svared' den liden Smaadreng,
Hans Ord de fulgte godt Skjel:
"Førend jeg vil hente Eder Bolten ind,
Mit Liv da lader jeg selv."

14. Saa toge de strax den fangne Mand,
Og førte hannem nøgen tilhest,
Foruden hans eneste Skjorte smaa,
Hun var hannem allerbest.

15. Saa førte de hannem ad Gaden frem,
Som Folket stod allerflest,
Og ude da stod den svenske Drost,
Han glædtes fast ved denne Gjæst.

16. "Hveden kommer os denne rige Fange,
Som holder paa Ganger graa?
Det er forviſt Erik Pukesøn,
I Dag ſit Liv lade maa."

17. Og det vil jeg forſanden ſige,
Han hængtes i Galliegren;
Hannem fulgte ſaa nær den liden Smaadreng,
Han hængtes ret under hans Ben.
I Dalen der kommer han aldrig.

CV.

Bøndernes Nederlag.
under Kristoffer Bayrer.

1ste Vers.

Hertugen udaf Baierland,
Han er en Herre saa rig
Der er Ingen udi al den Egn
Som hannem kan være lig.

2. Det var Kong Kristoffer hin bolde,
Han skrev de Breve omkring,
Byder han dermed alle sine Mænd,
At de møde ham til Ting'.

3. Og ind da kom det Sendebud,
Han sagde sin Herre saa:
"Eders Morbroder os ikke følge vilde,
Hans Husfrue raadede fra."

4. "Kan jeg ikke min Morbroder faae,
Alt for den böse Frue,
Da vil jeg prøve de danske Mænd,
Og see hvad de monne due."

5. Det var unge Kong Kristoffer,
Han kom der ridendes i Gaard,
Og ude stod stolten Fru Sidsel lille,
Hun var vel svøbt i Maard.

6. "Hør I, stolte Fru Sidsel lille,
Hvad jeg spør' Eder ad:
Er min Morbroder hjemme?
I sige det overbradt."

7. "Var Eders Morbroder hos mig hjemme,
Jeg dulgte det ikke med List!
Men kommer han ud af Landet iaar,
Da bliver han slagen forvist."

8. Det var unge Kong Kristoffer,
Og klagede han sin Vaande:
"Mig ere affaldne mine egne Bønder,
De ville mig gaae fra Haande.

9. Mine ædle Mænd! I stande mig bi,
I Borgre og ligesaa;
Det skal være saa ringe Umag,
De Bønder som Gjæs at slaa."

10. De Bønder samledes sammen i Skare,
Saavel over Skov som Hede;
De kejste dennem en Høvedsmand,
Henrik Tagesøn var tilrede.

11. De reiste sig op, hver Mand af Hus,
Som boede i Vensysel Land.
De meente sig have strax vundet Spil,
De havde ej bedre Forstand.

12. Og de rede frem for Aalborg Sund
Og frem for Huseby Vejle;
Fore da red' deres Høvedsmænd:
De maatte alt klæde en Stegle.

13. Og de rede frem ved Agersborg Grunde,
Og frem ad Agersborg By;
Der satte de Ild paa Kongens Gaard,
Den stod saa højt i Sky.

14. Det første Rid, de sammen rede,
De Hellede vare baade saa stærke.
Det var Marsk Stig Pallesøn
Han veg saa langt i Mark.

15. Det andet Rid, de sammen rede
Med Glavind og skarpen Sper,
Det var Henrik Tagesøn
Sit Liv maatte lade der.

16. Det var Henrik Tagesøn,
Han værged' sig jo saa vel;
Siden han kom paa Knæ at staae
Syv Mand slog han ihjel.

17. Det var Henrik Tagesøn
Han saae sig op i Sky:
Nu da rende de Morsinger bort,
Og saa de Forrædere af Thy!

18. Og først da rømte de Morsinger,
Og saa de Forrædere af Thy;
Efter da stode de Vendelboer,
Og de vilde ikke flye.

19. Efter stod' de ædle Vendelboer
Og de vilde ikke flye:
Saa bygged' de dem en Vognborg,
Derfor lode deres Liv.

20. Hertugen udaf Baierland
Ogsaa hans brune Fole,
De ligge begge i Vejen omkast
Saa dybt i Huseby Hule.

21. De Bønder de bleve der slaaet paa Sted,
Saa mange, som ej kund' undkomme.
Endnu er Herr Kristoffer en Konge,
De danske Mænd til Fromme.

CVI.

Kong Hanses Giftermaal.

1ste Vers.

Konning Háns han ſidder paa Kjøbenhavn,
Han lader de Lønbreve ſkrive.
Og ſender han dem til Nørre-Jylland
Herr Erik Otteſøn at give.
Der kom aldrig ſaa rig en Jomfru til Danmark.

2. Det var Herr Erik Otteſøn,
Der han de Lønbreve ſaae,
Han ſkjød Vartaffel og Terning fra ſig,
Bad ſadle Ganger graa.
Der kom aldrig o. ſ. v.

3. Og de lebte ud hin ſkjønne Ørs,
Lagde paa forgyldte Mile;
End red han til Kjøbenhavn
Førend han lyſted' at hvile.
Der kom aldrig o. ſ. v.

4. Indkom Herr Erik Ottesøn
Og stædes han for Bord:
"Hvad vil I mig, min naadige Herre?
Hvi have I sendt mig Ord?"

5. "Hør I, Herr Erik Ottesøn,
I er vor egen Mand,
I skal fare til Misen iaar
Bede om den Lilievaand."

6. Og det var Herr Erik Ottesøn,
Han blev saa bradt at svare:
"Skal jeg ind til Misen Land,
Jeg kan ikke ene fare."

7. "Herr Verner Parsberg af Holbekhuus
Befaler jeg med Eder fare,
Og Herr Klaus Rønnov paa Dringborg,
Eder følger saa favr en Skare."

8. Der blev udlagt det Skib fra Strande
De Baadsmænd glædtes derved;
Den blide Bør saa herlig stod
Saa vel deres Skib fremskred.

9. Bunde de op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldte Raa;
De satte Dannebroge i Fremmerstavn,
De lode til Saxen staae.

10. Kuren stander paa højen Værn,
Og seer han ud fra Lande:
"Hisset seer jeg de danske Skibe,
De føre forgyldte Brande.

11. Jeg seer saa mange af de danske Skibe,
De føre forgyldte Brande;
Krist signe hende, liden Kristin!
De agte hende sig til Haande."

12. Og de lagde ind udi den Havn,
Kasted' Anker paa hviden Sand.
De ædle Herrer af Danmark
De tren der først paa Land.

13. Midt udi den Borgergaard
Der axlede de deres Skind,
Og saa gaae de i Højeloft
For Hertugen af Saxen ind.

14. "Hil sidde I, Margreve af Misenland,
Baade I og Eders Kjære!
Den unge Konning af Danmark
Beder om Eders Datter med Ære."

15. Han tog til sig de lukte Breve
Og læste han der paa:
"Lov være Gud i Himmerig,
At jeg denne Datter aaer!

16. I ædle Riddere, I tage Vand,
I gaae med os til Bord;
I tøve hos os en liden Tid,
Vi vide Eder Unsvar god."

17. Vare de dem der udi Maaned,
Og de vare der i tre,
Ikke kunde de Frøken Kirstine faae
Alt med deres Øjen at see.

18. Den klare Dag dages for Østen
Og Bølgen den blæs blaa,
De ædle Riddere af Danmark
De gaae for Hertugen at staae.

19. Det var Hertug Ernst af Misenland,
Han kalder paa Drosten sin:
"I lede den unge Frøken Kirstine
For os i Salen ind,"

20. Og otte da vare de misenske Fruer,
Hendes Haar baade børsted og fletted;
Fire da vare de ædle Fyrstinder,
Hendes Hovedguld paasætte.

21. De satte paa hende det Hovedguld,
Det skinnede som en Lue,
Det var belagt med dyrebare Stene;
Det sømmed' den skjønne Jomfrue.

22. Det var liden Kirstine saa bold,
Hun ind ad Dørren tren.
Hendes Fader og hendes Farbrødre tre
De stander hende op igjen.

23. Hendes Fader og hendes Farbrødre tre
De stande hende op igjen;
De ædle Riddere af Danmark,
De rakte hende Haand uden Meen.

24. Det var Hertug Ernst af Misen Land,
Han heder paa Smaasvend sin:
"I hente Terning og Bartaffel,
Bære det i Stuen ind."

25. Hertugen kasted' den Terning fra sig,
Den var af røden Guld:
"I kaste, Herr Verner Parsberg,
Thi I er Kongen huld."

26. Det var Herr Verner Parsberg,
Han skjød den Terning fra sig:
"Kast I for mig, Herr Claus Rønnov!
Thi I er ældre end jeg."

27. Og det var Herr Klaus Rønnov
Han satte den Terning fra sig:
"Kast I, Danmarks Hofmester,
I er langt ypper end jeg."

28. Det var Herr Erik Ottesøn
Tog Terning i sin Haand:
"Hjelp nu, Gud Fader i Himmerig,
Jeg vinder den Lilievaand!"

29. Den første Guldterning paa Bordet randt,
Den løb som det skulde være,
Den danske Hofmester den Jomfru vandt,
Til Kongens Hjertenskjære.

30. Længe tænkte Frøken Kirstine ved sig,
Og hende randt Taare paa Kind:
Skal jeg fare til Danmark ud,
Saa langt fra Moder min?

31. Det var Hertugen af Saxen Land,
Han tager sin Datter at lære;
Det vil jeg for Sanden sige,
Det var af Tugt og Ære.

32. "Vær kjær ad Fyder, kjær Datter min,
De ere baade trygge og troe.
Stund Du ej efter Sverrigs Krone,
Uden Du den med Lempe kan faae.

33. Du bede Godt for fattige Enker,
Som faderløse Børn skulle føde.
Du bede Godt for de fattige Fanger,
Lad dem i Taarnet ej døe.

34. Og skat Du ej den fattige Bonde,
Jeg det ikke have vil;
Men fattes Du enten Guld eller Sølv,
Du sige Din Fader til."

35. Saasnart da var den sorte Jord
Med Silke saa vidt overbredt;
Det var Frøken Kirstine lille
Hun blev til Karm ledet.

36. De blæste saa sterkt i Trommeter
I deres forgyldte Lyd.
Saa førte de den Frøken til Strande
De kaldte hende Danmarks Brud.

37. Saa vunde de op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldte Raa;
Saa segled' de dem til Danmark
Fast mindre end Uger to.

38. De strøge Segl, lod' Anker falde
Alt paa den hvide Sand;
De ædle Riddere af Danmark
De løfted' den Jomfru paa Land.

39. Den grønne Jord blev vidt og bredt
Med Silke og Sindal strøet,
Den unge Konge med Ridderskare
Drog sin kjære Brud imod.

40. De mødtes paa den grønne Vold,
Krist give, det blive til Gavn!
Den Herre fra Hest, den Jomfru fra Karm,
De toge hinanden i Favn.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark!

CVII.

Morten Venstermand.

1ste Vers.

Det var Morten Venstermand
Han var en Mand saa god,
Fæsted han sig en skjøn Jomfru
Og alle hendes Frender imod.
Saa glad rider han af Roskild med sin Jomfru.

2. Det var Jomfruens Brødre syv,
At de kunde dem adskille,
Gave de hende i Kloster ind
Det var mod hendes Villie.
Saa glad rider han o. s. v.

3. Det var Morten Venstermand
Gaaer sig for Kongen at kære:
"De have min Jomfru klostergivet,
Og derfor kommer jeg her."

4. Det var Dannerkonning
Og svared' han for sig:
"Du tag Din Jomfru af Kloster ud,
Og det tilsteder jeg Dig."

5. Det var Morten Venstermand
Sit Hoved svøber i Skind,
Saa gaaer han i Højeloft
For sin kjære Morbroder ind.

6. "Hil sidde I! Morbroder kjær!
I kjende mig gode Raad,
Hvor jeg kan udaf Klosteret
Min kjære Fæstems faae."

7. Det svared' hans Morbroder
Han svared' dertil med Ære!"
"Lov Du Dig en anden Mø
Og lad det nu saa være!"

8. Det svared' Morten Venstermand
Han stod i Skarlagen rød:
"Jeg skal enten den Jomfru have
Eller vorde for hende død.

9. Hør I det, min Morbroder kjær!
Vil I med mig ride,
Da lægger Guldsadel paa Ganger graa,
Vi vil ikke længer bie."

10. De rede gjennem Roskild By,
De vare alle saa glade,
Man kunde ikke Jorden see
For Heste og Brynieplade.

11. Tøsser rede de det Kloster om
Og om den Klostermur,
Det fornam den Priorinde
Som hun var i sin Bur.

12. Saa gaaer Morten Venstermand
For Priorisen ind:
"Maa jeg med Jomfru Anna tale,
Allerkjæreste Fæstemø min?"

13. "Jomfruen er i Kloster,
Sjunger med de Andre i Kor;
Hendes Frender have hende givet ind
Med Guld og grønnen Jord.

14. Hendes Venner have hende klostergivet,
Herinde at leve sit Liv;
Du rid bort, Morten Venstermand!
Hun aldrig bliver Din Viv."

15. "Jeg talede med Kongen igaar,
Han gav mig dette Raad,
At jeg skulde tage min Fæstemø,
Og spørge Eder Intet ad."

16. Bortgik Morten Venstermand
Med rige Frender og Maage,
Tog han saa den skjønne Jomfru
Udaf den Klosterhave.

17. Han red igjennem Roskild,
Og han var alt saa fro,
Ude staae hendes Brødre syv,
De saae ej Under før nu.

18. "Hisset rider Morten Venstermand
Paa Gangeren der er fort,
Han har været i Kloster
Og ført vor Søster bort."

19. Han red hjem, derefter
Mon han sit Bryllup gjøre,
Han bød did Kongen med alle sine Mænd,
At man det vidt skulde spørge.
Saa glad rider han af Roskild med sin Jomfru.

CVIII.

De Danskes Nederlag i Ditmarsken.

1ste Vers.

De Fugle have fundet saa underligt et Raad,
De ville saa gjerne have af den Brad,
Som var opædt og al fortært
For lang Tid af en anden Hær,
Og mangen Mand kom i Vaande.

2. Og der kom flyvende en Flok af Stær,
De vidste ej Vejen hvor de vilde fare.
De havde i Agt at flyve saa gjent,
Var det ikke blevet dem formeent.
De maatte der blive paa Heden.

3. De brøde af Dviste og byggede Bolig,
De meente, de skulde der sidde roligt.
Saa Mangen bliver sveget med stor Utro
Af den man bedst undertiden monne troe.
Det maatte disse Stær undgjelde.

4. Og der kom flyvende en Flok af Svaner,
De stred under det første Banner.
De sloge ud deres Vinger brede,
Saa dybt udi Dynd saa maatte de træde;
De danske Hofmænd til Skade.

5. De Duer komme flyvende af et Taarn,
Dem bleve saasnart deres Vinger afskaaret.
Som Sne saa vare deres Vinger hvide,
De reves, som Ulven Faaret monne slide.
Der var ikke Fred at vente.

6. Ihvo som Uglen tager til Høg,
Han er ej selv ret fuld vel tryg.
Om Dagen hviles han under Egeblade.
Om Natten sidder han i Bondens Lade.
Hvo derpaa lider farer ilde.

7. Grif og Gam de sloges sammen tillige,
De vilde ikke for hinanden vige.
De andre smaa Fugle fløj bort med Skamme,
De agted ikke som efter monne komme.
De rømte ad fremmede Lande.

8. Gert Falk sin Manddom lod han tee,
Han vilde ikke længer' paa Stedet bie.
Han saae saa højt over breden Hede,
Han torde ikke værge sin egen Rede.
De andre ligge ved Balger Side.

9. Og Ebbe Gjed, saa monne han hede.
Kriſt give deres Sjæle Himmerigs Glæde!
Den som er skilt ved Paradis,
Han fanger hverken Ro eller Liſe.
Gud veed, hvo Danmark den Skade voldte.

10. Den gamle Ørn, og hannem randt Taarer,
Han tog sin gode Hest med Sporer,
Saa foer han til sin Rede hjem;
Han gav denne Færd saa vel i Gjem.
Han agter denne Spot at hævne.

11. Og de vare attentusinde stærke
Da de droge over Dige og Mark;
Men der de droge tilbage igjen,
Som før rede fire, der red nu Een,
Det siger den med monne være.

12. Den Vise hun er ikke lagt om Fugle,
Den er om Krigsmænd fine og ædle.
Kong Hans han førte sin Hær med Magt,
Udi Ditmerſken blev den nederlagt.
Det staaer saa længe til Minde.

13. Han tænker at hævne den Bondehovmod,
Om han er fød af kongeligt Blod.
Han mener, at Grisen betale skal,
Hvad som haver brødt den gamle Galt.
Det gaaer dem ilde for Sande.

CIX.

Adelens Overmagt over Kong Kristian II.

Alle smaae Fugle, i Skoven ere,
De give paa Høgen stor Klage.
Han river af dem baade Fjeder og Dun,
Og vil dem af Skoven jage.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

2. Saa fløj de op i Egetop,
De lagde et Raad paa ny,
Hvorledes de skulde en Konning faae,
Dem kunde fra Høgen frie.
Men Ørnen bygger o. s. v.

3. Frem da traad den usselige Krage
Hun var saa sorrigfuld:
"Kejse vi os den gamle Ørn;
Jeg haaber han vorder os huld."
Men Ørnen bygger o. s. v.

4. Det var alle de andre smaa Fugle,
De svare Ja dertil.
Nu er Ørnen vorden Fuglekonge,
Saa længe som Gud han vil.

5. Til da svared den stolte Høg:
"Vi stæde det ingenlunde;
Og skal den Ørn være Fuglekonge,
Han lægger os øde i Grunde."

6. Det da spurgte den gamle Ørn,
Han blev saa vred i Hu,
Og slog han til den stolte Høg
Alt med sin skarpe Klo.

7. Derved da glædtes de andre smaa Fugle
Og sjunge hver med sin Stemme.
I Lunden var Fryd og Fuglesang
Alt der som Ørnen var hjemme.

8. Sammen da sankes den Høgehær,
Den skjulte baade Skov og Kjær;
Og vi ville os til Lunden fare
Og gjøre den Ørn et Blær.

9. Det da hørte den simple Due,
Hun fløj til Ørnen og sagde:
"Og nu da kommer den Høgehær,
Han agter at gjøre Dig Skade."

10. Til da svared' den gamle Ørn,
Saa baade hans Øjen de runde:
"Saa mange Mus de bide en Kat,
Thi maa jeg rømme af Lunde."

11. Bort da fløj den gamle Ørn
Alt med sine Unger saa smaa;
De andre smaa Fugle de bleve saa vilde,
De vidste dem ingen Raad.

12. Nu sidder Høgen i Egetop
Og breder han ud sin Vinge,
De andre smaa Fugle i Skoven ere
Han monne saa jammerlig trænge.

13. Nu sidder Kragen paa baren Qvist
Og svelter hun over sin Klo.
Uglen skjuler sig i Elletrunte,
Jeg venter, hun haver Uro.

14. Viben hun løber i Agerrene
Alt med sin høje Top;
Høgen han kommer der flyvende frem,
Han tager og æder hende op.

15. Nu sidde alle de andre smaa Fugle
Og tie saa qver som Stene.
De have mistet deres dejlige Sang;
Vil Gud de faae hannem igjen.

16. Nu er der Sorrig og Graad i Lunden
Som før var Fuglesang.
De fattige smaa Fugle ynkes mig over,
Dem Tiden skal være saa lang.

17. Hunden ligger under Bordet og sover
Og Ræven i Gaasefti,
Naar Tiden kommer saa vaagner han op
Sine fattige Gjæs at frie.

18. Katten han ligger i Gaarden syg,
Og alle Mand vil hannem hade;
Musen raader i fattig Kones Pose,
Hun gjør hende fuld stor Skade.

19. Herre Gud da hjelpe den fattige Ørn,
Som flyver i vilden Hede!
Han veed sig hverken Læ eller Ly
Som han tør bygge sin Rede.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud!

CX.

Kong Frederik den anden i Ditmarsken.

1ste Vers.

Kong Frederik han sidder paa Koldinghus,
Med Ridder' og Svende drikker han godt Rus.
De Ditmerske Herrer have deres Liv forloret.

2. Kong Fredrik lader sig Klæder skjære;
Han vilde synes en Kjøbmand at være.
De ditmerske Herrer o. s. v.

3. Kong Fredrik lader skjære sig en Kappe graa,
Han solgte de Øxen baade store og smaa.
De ditmerske Herrer o. s. v.

4. Kong Fredrik han rider til Ditmersken ind
Med friskken Mod og Rosens Kind.

5. Og der var han i Dage ni,
Baade Stæder og Byer besaae han i de.

6. Bradt kom der Bud fra Borgemester og Raad:
"I vogter Eder for den rige Kjøbmand!

7. Det er ikke anden Hestekjøbmand;
Det er Kong Fredrik af Dannemarks Land."

8. "Er det Konning Frederik af Dannemark
Da vil vi hannem forraade i Nat."

9. Sildig om Aftenen, der Duggen faldt paa,
Pige lille tager over sig Kaaben blaa.

10. Ind for Kong Fredrik saa monne hun gaae:
"Eders Anslag giv vel Agt oppaa.

11. Og er I Kong Fredrik af Danmark,
Tag Eder vel vare i denne her Nat."

12. "Det har ingen Fare i denne her Nat;
Du skalt mig følge til Danmark bradt."

13. Kong Fredrik han sprang til Ganger rød,
Han red langt snarer en Fuglen fløj.

14. "Hør Du, Færgemand! kom hid snart,
Du føre mig over med en Fart!"

15. "Ikke jeg tør, og ikke jeg maa,
Før jeg faaer Bud fra Borgemester og Raad."

16. "Jeg giver Dig det Guld saa rød
For Du skal sætte mig over den Sø"

17. Den Færgemand fik saa svagt et Mod,
Torde ikke føre over den Konge god.

18. Kong Fredrik han tvang den Færgemand hart:
"Du føre mig nu over alt med en Fart!"

19. Den Færgemand holdt sig saare stiv,
Han frygted' det vilde koste hans Liv.

20. Den Færgemand holdt sig atter saa strunk;
Kong Fredrik lagde ham over den Bunk.

21. Kong Fredrik gav ham de Dalere ti,
Saa foer han over baade frisk og fri.

22. Kong Fredrik han triner af Færgen paa Strand:
"Jeg ønsker Dig Lykke, Du ditmerske Land!

23. De Ditmersker frygted' saa saare bradt;
Kong Fredrik vifted' ad dem med Hat.

24. "Jeg siger de ditmerske Herrer Godnat.
Jeg agter at komme til dennem saa bradt."

25. "Og førend Du skulde have Ditmersken inde,
Kunde Du vel lære en Ko at spinde."

26. "Eders trodsige Hjerte, Sind og Mod
Er kommet af Eders onde Rod.

27. Hvorefter nu opvoxe vil
Et sælsomt og et underligt Spil.

28. Eders trodsige Sind, foruden Skjemt,
Skal Eder ikke vorde forglemt.

29. Thi tænker til og tager vel vare,
Vi ville vel see, vi fange den Hare."

30. De tænkte sig saa at stikke bort:
"Vi ville lukke for ham den Port."

31. Saa voved' Kong Fredrik sit fyrstelige Liv
Og holdt sig mandelig og dertil stiv.

32. Vandt sig saa det mægtige ditmerske
Land,
Hvilket Gud, Herren, gav ham i Haand.
De ditmerske Herrer have deres Liv forlpret.

Anmærkninger.

Om

denne Afdelings Overskrift

historiske Viser.

De have faaet Benævnelsen historiske, ikke som om de indeholdt factisk Sandhed og kunde af Historikere bruges som Diplomer til dermed at documentere forefaldne Hændelser; men fordi de handle om historiske Personer og om Begivenheder, der kan henføres til bestemt Tid og Sted. De beskrive tildels de vigtigste Optrin i Fædernelandets Historie i Middelalderen, ikke som Munkenes tørre Annaler men Alt i poetisk Anskuelse og Udpyntning. Den poetiske Fremstilling af et Faktum er, som Grimm i sin Fortale anmærker, ikke en Usandhed, da den er grundet i Naturen; saasom til Sandhed hører ikke blot Begivenheden men ogsaa det Indtryk som denne gjorde paa de da Levendes Gemytter. Syv har i sin Fortale en lignende Bemærkning naar det heder: "Endog de beste Historieskrivere have iblandt anden visse Handel ogsaa Det som foregives og troes igjen; dette fremføres, ikke at de ville lyve, men vise Ef-

terkommerne hvad Folks Mening og Tale har været paa de Tider om Et og Andet. Sligt er hverken Løgn eller Digt men det almindelige Ry og Rygte."

Ved Aftrykket af disse Sange har man villet følge Begivenhedernes chronologiske Orden, og er derfor den 1ste i denne Tome, eller

No. LVI. Pag. 3.

Om Tyre Dannebod.

Scw er Syvs IV No. 38.

Indholdet, Dannevirkes Anlæggelse, er, som sagt, gammelt, men Visen derimod desto nyere, ja en af de allernyeste i Samlingen. Den er, efter Syvs Beretning i Udgaven 1764 pag. 545, forfattet af Laurits Olsen Kok, Provst og Præst i Arz Herred i Sjelland, en, som Syv forsikrer, "i danske gamle Sager flittig og vel forfaren Mand." Han havde forhen været Rector ved den latinske Skole i Ringsted, om hvilken By han har efterladt sig en Beskrivelse paa Vers, hvoraf der i den danske Digtekonsts Historie 3die Del er indrykket en Prøve. Han var fra 1673 til sin Døds Dag 1691 Præst til Refsnæs i bemeldte Artz Herred.

Nærværende Vise, hvori Autor synes at have versificeret den Beretning om dette priselige Verks Anlæg, som foresindes i det i Menckenii *Scriptores Rerum German:* Tom. III. indrykkede *Chronicon Slesvicense* af Boisen, er her trykt paa ny, især af tvende Grunde. For det første er Emnet interessant, og dernæst mangler Udførelsen heller ikke fra Poesiens Side al Fortjeneste. Ogsaa har Jacobi værdiget den at oversætte den Fransk, hvilken Oversættelse

blev indrykket i La Bordes *Esfai ſur la Muſiqve* (Paris 1780) Tom. II. pag. 407.

Den udførligſte Efterretning om Dannevirke er den ſom er indrykket i Suhms Danmarks Hiſtorie. VII. 672—95.

V. 2. Under Belt forſtaaes nok her Østerſøen, mare balthicum.

V. 7. Kong Harald, ſom her berettes at bifalde ſin Moders Raad om denne Volds Opførelſe, er Harald Blaatand.

V. 9. Den i Vers 9 og 11 berørte Omſtændighed, at Skaaninger Siellandsfarere og Fynboer alene arbejdede paa Volden, og at Jyderne forte dem Mad til, har Viſens Forfatter taget af Boiſſens Krønike. "Hvorfra Boiſſen har det" — ſiger Suhm i Damm. Hiſt. II. pag. 59 — "veed jeg ikke, og maa han ſelv forſvare det."

V. 12. Med den Bure, ſom Dronningen lod opføre, for derfra at have "Kure" eller Opſyn med Verkets Fremme, ſigter Forfatteren til den trekantede Skandſe Thyreborg, der endnu fører Dronningens Navn.

No. LVII. Pag. 8.

Oluf den Hellige.

1ſte Viſe.

Syv II. No. 14. Grimm pag. 69.

Vedel viſer i Indledningen til Viſen, at den her beſkrevne Tviſt om Norge imellem Oluf den Hellige og hans Halvbroder Harald Haardraade ikke har havt Sted.

V. 35-41. I Olafs Saga udgivet af Hadorf (Stokholm 1675 i Octav) forekommer pag 37 den Omſtændighed, at

han forvandlede en Trold til en Sten, og i Fernovs Beskrifning öfwer Wärmeland (Göteborg 1773. 8vo.) beretes pag. 223, at Sancte Oluf i Dalby Kirke i Elfsdals Herred oprejste et Kors, efterat han, da han rejste derigjennem til Nerike, havde forvandlet en Trold til Sten. Trolden skal have tiltalet ham:

Kong Olof med dit pipuga Skägg!
Du seglar för når min Badstuguwägg.

og Kongen skal have svaret:

Du Troll med din Råck och Ten
Skal bli i Sten,
Och aldrig mer göra Skeppare Men.

V. 47. Istedenfor at Harald "skaber sig til en Orm saa led", bryder han i den marsvinske Codex blot ud i de Ord:

Skam faae Norge og Norges Skjær!
Men jeg maatte ikke længer i Norge bære.

No. LVIII. Pag. 15.

Kong Oluf den Hellige.

2den Vise.

Syvs II. No. 15.

Den findes, med nogle Forandringer, i de haandskrevne færøiske Qvad paa det kongl. Bibliothek, i 1ste Hefte pag. 155.

V. 2. Det her forekommende Hornelummer er udentvivl det af de friemanske Prisskrifter berømte Fjeld Hornelen. I Bings Norges Beskrivelse siges, at Hornelen (Hornel-Øen) er en Ø ude i Havet ved Nordfjords Sorenskriveri nordre Bergenhusamt. Paa Øen er en meget spids og høj Klippe, kaldet Horntinde.

V. 13. Saaledes som denne Jette, bliver ogsaa Rosmer Havmand, i 1ste Del pag. 223. V. 29. pag. 228. V. 24. forvandlet til Sten.

No. LIX. Pag. 19.

Kong Haagen Haagensens Død.

Syv II. No. 40.

Kong Haagen Haagensens her beskrevne Dødsmaade er omstændelig beskreven af vore Historieskrivere. See Suhms Danm. Histor. X. pag. 495 o. fl.

V. 4. Lin. 2. Ordet Lid, saavelsom fregder i 29 Vers, Brystet mit i 17de, og Vedels Læsemaade i Vers 13 "Her er feger Madur i vorum Ferd" maa ansees som Levninger af det norske Tungemaal, hvori Visen maaske først er forfattet.

No. LX. Pag. 25.

Erik Emun og Sorte Plog

Syvs II. No. 18. Grimm pag. 320.

Den tragiske Daad, som her fortælles, indtraf Aar 1127. Om det skete paa Urnehovedsting, nær ved Aabenraa, eller paa Hvidingherreds Ting, nær ved Ribe, derom ere Historieskriverne ikke enige.

Begivenheden er ogsaa, saavel med Hensyn til hvad der skal have givet Plog Anledning til dette Drab, som til Maaden det blev udført paa, omhyllet af Dunkelhed. Det Had, som Plog bar til Kongen, skal, efter Suhms Danmarks Historie V. pag. 513 og 515, have reist sig af, at Kongen havde ladet hans Fader dræbe imod givet Lejde.

Det har Visens Forfatter forandret til hans Broder. Suhm gjør det ogsaa sandsynligt, at Plog rimeligvis maa have havt Nogle i Ledtog med sig, da han, efterat han havde nedlagt Kongen, raabte, at man skulde gjøre det samme ved Kongens Hofsinder.

Naar Vedel i sin 1575 udgivne Oversættelse af Saxo pag. 303 beretter: "om denne Historie er lagt en dansk Vise, som endnu sjunges almindeligen i Jylland", kan man vel, uden at feile, antage, at det er nærværende Vise som der sigtes til. Da den altsaa den Tid, 1575, omtales som en almen bekjendt Sang, ligger deri ogsaa uden Tvil et Bevis for temmelig Elde.

V. 1. Omqvædet "Kongen af Danmark lader det hævne" skal formodentlig sigte til det Sagn Visens Forfatter har fulgt, at Kongen, ved at lade Plogs Broder Herr Carl aflive, har hævnet de Forurettelser, denne skal have begaaet imod Almuen. Deri ere nemlig Historieskriverne temmelig enige, at Erik Emun tog sig af Almuens Sag imod de Mægtige.

V. 22. Plog paastaaer, at hvad hans Broders Brøde end maatte have været, saa kunde der jo været blevet bødet derfor med Penge. Dette stemmer med de i de gamle Love antagne Grundsætninger.

V. 27. I de Tider var det almen Brug at komme bevæbnet til Tinge, det opvakte derfor ingen Opmærksomhed, at Plog havde sit Spyd hos sig.

V. 31. Plog slap ikke alene, efter Drabet, bort fra Tinget, uden at blive fængslet, men det som mere er, levede endogsaa lang Tid i Anseelse, indtil Eriks Søn Kong Svend lod ham aflive.

No. LXI. Pag. 29.

Tidemands Drab.

Syv II. No. 19.

Uagtet Vedel er af anden Mening, er det dog nok rimeligt, at denne Vise er en forblommet Fortælling om Erik Emuns Endeligt. Idetmindste tales der hos Suhm (Danm. Hist. 5te Tome 522) om en Plogskat, han agtede at paalægge Bønderne, hvorover de, ligesom her i Visen, bleve ham ganske affpenstige.

No. LXII. Pag. 31.

Kong Valdemar og hans Søster.

Det er Syvs IV. No. 41 hos Grimm pag. 322. I den Beretning, som denne Vise indeholder, er der, siger Suhm i sin Danmarks Historie VII pag. 225, Noget rigtigt og Meget urigtigt. Det er vist, at Dronning Sophia havde en Halvbroder som hed Burislav eller Buris; det er ogsaa vist, at Valdemar havde en Søster ved Navn Christine. Efter adskillige Historieskriveres Beretning lod ogsaa Kongen Buris som en Landsforræder og Majestætsforbryder blinde, gilde, og drukne. Men megen Dunkelhed hviler der over den hele Sag. Nogle af Usandsynlighederne i Visen har Langebek villet hæve ved at antage, at Christine ikke var Kongens Søster men hans ægte Datter ved hans Frille Tove, da man saa bedre begreb, hvorfor hun var saa forhadt af Dronningen. Suhm har 1. eit. pag. 226 en anden Gisning, hvorefter hun blev Valdemars Søsterdatter og Svigerinde til Buris, en Hypothes der ogsaa sigter til at gjøre den barbariske Medfart mere begri-

belig. Noget maa der være forefaldet; thi ved Fabler ligge der dog gjerne nogen Sandhed til Grund, og vi har desuden Svend Aagesens Vidnesbyrd for, at Valdemar var grum mod sine Egne. Rygte og Sagn komme ogsaa, som Suhm anmærker, Visen til Hjelp; thi paa Vestervig Kirkegaard paa Thye vises endnu deres fælleds Grav, (Danske Atlas V. 476) og Gram, som ellers ikke gjerne troer paa Eventyr, havde fra sin Barndom hørt det Sagn, hvorfor han ikke er utilbøjelig til at skjænke det sit Bifald.

Ved Omqvædet "saa herlig kunde hun raade de Runer," har Visens Forfatter ventelig villet lægge Læseren eller Tilhøreren paa Hjerte, at han ikke maatte glemme, at det Fejltrin som liden Kirsten begik, paa en Maade var at undskylde, saasom denne Elskov, ifølge det 27de Vers, blev hende ved de saakaldte "ramme" Runer hexet paa.

Da Visen giver saa rig Anledning til Hypotheser, bør heller ikke forties, at den i Fædrenelandets Historie vel bevandrede Anne Krabbe, Jacob Biørsens til Stenalt, siger, at Kong Valdemar havde to Dronninger efter hinanden af Navnet Sophia. Saaledes lyde Ordene i hendes haandskrevne Visebog. "Formenes, at Kong Valdemar den første var tvende gange gift, og begge hans Førstinder hede Sophia, som Arild Hvidtfeldt noget om formelder i hans Krønike fra Kong Dan til Kong Knud den sjette, og er disse efterskrevne tvende Viser lagte om den første Dronning Sophia."

I bemeldte Anne Krabbes Visebog haves (under No. 5) til denne Vise adskillige Varianter.

Imellem det 7de og 8de Vers haves følgende:

Forraader Du liden Kirsten kjær Søster min,
Jeg bliver Dig aldrig af Hjertet blid.

Istedenfor det 15de Vers staaer her:

Lokker jeg hende den venne Mø,
Da blive vi begge derover død.

Dronningen svarer:

Enten skal Du lokke den Viv,
Eller jeg skal Dig af Danmark driv'.

Det 24de og 25de Vers mangle, men savnes ikke, da Forbindelsen saa er bedre imellem det 23de og 26de Vers.

Versene 26 og 27 ere optagne i Texten, som langt bedre end Syvs Læsemaade, hvorefter Buris kastede Runerne paa liden Kirstens Seng.

I det 33de Vers har man ogsaa fulgt Haandskriftet, da Syvs Læsemaade

"Bed og Dronning Sophia følge dem"

har liden Rimelighed for sig.

Istedetfor det 109 Vers har Haandskriftet:

"Herr Buris giver jeg min Borg saa rød,
Thi han haver voldet, at jeg skal døe."

No. LXIII. Pag. 47.

Ebbe Galt.

Det er egentlig Syvs III. No. 17, men hel igjennem forøget med Tillæg, som ere tagne af Anne Krabbes skrevne Visebog, hvor den staaer under No. 40. Vedel siger i Indledningen: "Vi finde tvende Viser af een Mening, som begge have været gjængse her udi Riget, dog de lægges tvende adskillige Personer til; udi den ene nævnes Herr Tidemand, som vi her sætte, udi den anden Ebbe Galt; hvilke begge siges at have tjent i Kongens Gaard." Anna Krabbe har følgende Indledning: "Denne efterskrevne Vise

er digtet om Ebbe Galt, som var Kongens Søstersøn, og laae hans Slot mellem Havbro og Aalborg, og hed Jegholms (Egholms?) Slot, som laae ved en liden Skov, der endnu kaldes Ebbe Galts Skov; og formenes at samme Ebbe Galt skulle have været Kong Valdmar den 1stes Søstersøn, endog han lod hannem rette, og var det Dronning Sophia, som vel maa kaldes den onde Qvinde, som Visen formelder."

Til denne Vise haves, foruden det her anførte, følgende 4 forskjellige Omqvæd:

1) For den der mig torde bie om Aftenen.
2) Jeg rider til Lunden med hende.
3) Jeg holder af den der mig torde gjøre vel god en Aften.
4) I ride nu til Linden med.

No. LXIV. Pag. 54.

Vaagenatten.

Syvs IV. 27. Grimm pag. 193.

Ved den i de to foregaaende Viser beskrevne Adfærd havde Valdemar den 1stes Dronning Sophia saaledes svækket sit Rygte, og hun havde nu engang faaet saadant et Ord paa sig for Grumhed og Hevngjerrighed, at endog den ringeste Anledning siden var nok til at sætte paa hendes Regning Ting og Tildragelser, hvori hun dog kunde være aldeles uskyldig. Saaledes med denne Vise. Her forekommer en Konge, som er Elsker af Kjønnet og en Jesabel af en Dronning som heder Sophie. Strax er Conjecturen færdig. "Dronning Sophia — siger Peder Syv — haver maaskee været Valdemar den 1stes Dronning."

Suhm i sin Danmarks Historie VII. 701 er af en anden Mening; han erklærer det for pur Fabel.

Slig en ubarmhjertig Dronning, som nøder sin Mands Elskede til at drikke Gift, er den engelske Dronning Leonore i Fortællingen om den skjønne Rosemunde, paa Engelsk i *Percys Reliqves* og paa Tydsk i Herders Werke zur schön. Litteratur VIII. 330.

No. LXV. Pag. 59.

Kong Valdemar og hans Søsterdatter.

Syvs IV No. 42. Grimm pag. 333.

I denne Vise, som er et passende Sidestykke til den foregaaende LXII og staaer i Forbindelse dermed, er formodentlig Alt Fabel. Suhm antager (Danmarks Historie VII. 227) at har Valdemar aflivet en Dronning Sophia, saa kan det have været den, som var en Datter af den svenske Kong Sverker, Søster af Kong Carl, og Enke efter den danske Kong Knud den 5te. Hans egen Dronning Sophie var det ikke, thi hun overlevede ham i mange Aar og døde først Aar 1197.

Den krabbeske Haandskrift er i enkelte Vers forskjellig fra Syvs Udgave. I Vers 32 f. Ex. heder den anden Linie:

"Og følge liden Knud baade ud og ind"

ifølge hvilket hun vilde at Ingerlille skulde være Barnepige hos den unge Prinds Knud (siden Kong Knud VI)

V. 37. Erkebispen er efter Haandskriftet, og i Methold af Syvs 44de Vers sat ind her, istedetfor den gamle Læsemaade Erik Bisp.

V. 42. Som Bidrag til Fortolkningen af den anden Linie i dette Vers, hvilket maa lægges i Dronningens Mund, tjener følgende Tillæg udaf Manuscriptet:

"Saa ypper Du Moderens Kynde din,
Saa lover Du Prioren under Skind."

"At love Prioren", skal nemlig betegne, at have forbuden Omgang med ham.

No. LXVI. Pag. 66.

Asbjørn Snares Frieri til Kongens Datter.

Syvs IV No. 40. Grimm pag. 139.

Denne Sang har vel ingen historisk Grundvold at støtte sig paa, men da her nævnes et i Valdemarernes Historie saa bekjendt Navn, som Esbern Snare, der var Biskop Absalons Tvillingbroder, har Suhm dog i sin Danmarks Historie VII. pag. 713 anført Visens Indhold. Han finder det rimeligt, at denne Kirstine kan have været Kong Valdemar den 1stes Datter, og beraaber sig tillige paa en skreven Anmærkning af Langebek, ifølge hvilken denne Lærde har troet, at hun var den nysomtalte liden Kirsten, som Buris krænkede, en Datter af Tove og Moder til Inger.

No. LXVII. Pag. 70.

Kong Valdemar den 2dens Frieri til Dronning Dagmar.

Er Syvs II No. 22, hos Grimm pag. 337.

Denne Begivenhed, at Kong Valdemar den 2den ved sin Gesandt Aar 1205 anholdt om den bøhmiske Kong Pre-

mislai Datter Margrete, der for sin Skjønhed Kyld fik det Tilnavn Dagmar, som siden fortrængte hendes egentlige Navn, omtales i Suhms Danmarks Histories 9de Tome pag. 67 o. følg.

V. 7. De gik til skibs; ventelig, siger Suhm, fra Sielland over til Lybek eller Meklenborg. Men da Kongen holdt Hof i Ribe, seglede de snarere derfra ind til Elben og op ad den til Bøhmen. Dette bliver saa' meget rimeligere da de, kommende tilbage, lande ved Mandøe. Den følgende Vise siger det ogsaa udtrykkeligt. Har Hvidtfeldt ikke taget Feil, saa er her en poetisk Licens, som Ingen kan tage til Mistykke.

V. 19:20. Det har endnu i langt senere Tid været Skik, at Gesandten viedes (per procurationem) til den fyrstelige Brud; denne da lagdes (rimeligvis paaklædt) i Sengen, og Gesandten saa, siddende paa en Stol, lagde sit ene Ben, med Støvle paa, i Sengen hos hende, hvorpaa de begge strax rejste sig igjen.

V. 27. Den her omtalte Ø Mannø ligger vesten for Sønderjylland; men efter Suhms Hypothes er den her i Visen anførte Omstændighed urigtig, da Brylluppet, ifølge Hvidtfeldt, stod i Lybek, og ikke, som det heder i næste Vise, i Ribe.

V. 29. Ved de trende Kongeriger, som Valdemar her siges at eje, forstaaes ventelig Danmark, Nordalbingien eller Vagrien, og Venden.

V. 31. At Visen her gjør Kongen til Enøjet, er en Anticipation; thi han blev det først længe efter.

No. LXVIII. Pag. 78.

Dronning Dagmars Hjemfærd til Danmark.

Vedels saa saare hjertelige og skjønne Indledning til denne Vise, som er Syvs II No. 23, lyder saaledes:

"Det er vist og sandt som man siger, at man tyer gjerne det som man er kommen af. Det er ikke Hjertens Verk, at Datter drager i Moderens Serk. Ligervis som denne fine og dydige Dronning Dagmar haver været optugtet og paamindt af sine kjære Forældre, saa haver hun ladet det samme paakjende udi sit ganske Levnet udi al Dydelighed og Fromhed. Hvorfore der ere lagte saa mange smukke Digte om hende til evig Amindelse, saalænge som Verden staaer. Hvilket ærlige Rygte er hende bedre end hun havde været en Kejserinde over al Jorderigs Kreds og Vælde, som Syrach vidner: et godt Navn varer evindelig og er visere end tusinde store Liggendefæ af Guld."

Og Havamaal siger det samme "Qvæget døer, Frænder døe, han døer selv; berømmeligt Rygte, hvo det forhverver, døer aldrig."

V. 3. Den her omtalte Biskop Valdemar, Sønnesøns Søn af Kong Niels, og Søn af den Kong Knud som omkom i Roeskilde, var Biskop i Slesvig, havde tragtet efter Riget, var i den Anledning bleven fængslet, og havde, som en farlig Uroesstifter, siddet fangen i 14 Aar. Hvitfeldt beretter pag. 174, ligesom ogsaa Visen her, at Dagmar, rørt af Medynk, forenede sine Bønner med Pavens indstændige Forestillinger om hans Løsladelse, hvorpaa han virkelig Aaret derefter, 1206, kom ud af Fængs-

let. Aldrig saa snart var han paa fri Fod, før han igjen begyndte at lægge ærgjerrige vidt udseende Planer, saa Dagmar, som der siges i det 19de Vers, nok kunde være fortrydelig over hans Uskjønsomhed.

No. LXIX. Pag. 83.

En Havfrue spaaer Dronning Dagmar.

Syv II. 24. Grimm pag. 344.

Nærværende Vise har slet intet med sand Historie at gjøre, men er lutter Fabelværk. Vedel anmærker det ogsaa i sin Forerindring, naar det heder: Det som ellers almindelig siges, at alle Eventyr er Løgn, men alle Viser sande, findes sig ikke saa at være udi Forfarenhed. Thi vare danske Poeter have saavel brugt deres Frihed, som enten de latinske eller græske Poeter i deres Materie og Digt. Det lader sig her, saavelsom andensteds, see, besynderlig med denne Havfrues Spaadom. Dog! hvad ville vi sige om det gamle Fremfarne, efterdi vi og udi vor Tid have hørt om saadan Fantasie ikke meget uligt, fra Samsø faa Aar forleden."

Det lignende Fantastiske fra Samsø, Vedel her sigter til, er den Begivenhed som Resen i Frederik den 2dens Krønike fortæller pag. 302 og 308-10 under Aar 1577; da en Bonde paa Samsø, hvis Hjerne ikke har været ret vel forvaret, giver sig paa en Reise til Kjøbenhavn, og indstiller sig ved Hoffet, foregivende at være sendt af en Havfrue i det dobbelte Ærende: a) at bebudde Dronningens Svangerskab; b) at advare Kongen om at standse den megen overhaandtagende Synd og Ugudelighed. Denne samsøeske Havfrue gav sig ud for at være en Datterdatter af den der

havde spaaet Dronning Dagmar. Naturhistoriske Betragtninger om disse Havfrue-sagn ere at læse i Schleges Udgave af Slanges Christian IVdes Historie 1 Theil 1 Abtheil. pag. 59-60.

V. 1. Grunden hvorfor Kongen var denne Havfrue saa gram, seer man af det 14de Vers, hvor man finder, at Kongen troede, hun var Aarsag i at 7 hans Snekker vare gangne tilgrunde. Ligesom her en Havfrue et Aarsag til Skibes Forlis, saaledes læses i 3die Vise om Rosmer Havmand: "Alle de Skibe velted han til Grund." See 1ste Del pag. 229.

V. 5. At Havfruen yttrer sin Modbydelighed for det tilbudte Sæde, var ventelig ikke saa lige fordi hun kom tilskade ved at skjære sig paa den hvasse Kniv. Snarere sigtes her til den Overtro, at Staal er Præservativ imod alskens Spøgeri.

V. 8-10. Her har ventelig Visemageren sammenblandet Dronning Dagmar med Valdemars efterfølgende Dronning. Thi denne sidste var det, der blev Moder til tre Sønner, Erik, Abel, Christopher, som alle, den ene efter den anden, bleve Konger i Danmark.

V. 17. Istedet for Skjønt (d: uagtet) i 3die Linie, har de forrige Udgaver For. Meningen er dog vel: Uagtet hun havde spaaet Dronningens Død, bar Dronningen dog intet Nag til hende.

No. LXX. Pag. 87.

Dronning Dagmars Død.

Det er Syvs II. No. 25. hos Grimm pag. 347.

"Som tilforn er omtalet," — siger Vedel i sin Forerindring — "at de, som danske Viser have gjort, have

brugt stor poetisk Frihed med selsomme og fast utrolige Ting fore at give, saa sees det samme ogsaa af denne nærværende Digt; besynderlig om denne fine Dronning, som skulde være beden til Live igjen, siden hun var død, og talet paany med sin Herre Kong Valdemar. Hvilket maa lignes ved det, som man almindeligen hører om de Børn der skulde grædes op igjen af Forældrene. Er intet bevendt at tale om saadanne Mirakel, som nu ikke skee mere udi vor Tid. Uden saa var, at Dronning Dagmar haver ligget udi Heltraa eller Daanetraa, som vi kalde det paa vort danske Maal, og er kommen til sig igjen, og talede paany, efter at hun haver ligget maalløs en føje Tid."

V. 2. Denne Gaard Rise, hvoraf liden Kirstens Broder Carl skrev sig, skal siden efter ham være bleven kaldet Carlsrise Gaard, som siden er bleven forvandlet til Bondebyen Karise i Faxøherred, Præsts Amt, i Sielland. (See Danske Atlas Tom. III. pg. VI. 387.) Disse to Sidstende forekomme igjen hos Syv IV. 56.

V. 36. At Dagmar skulde have advaret Kongen om ikke at formæle sig med Bengjerd, finder Suhm, i Danmarks Historie IX. pag. 206, ikke rimeligt, som det da ikke heller er. Han lægger til: "er noget Saadant skeet, da maa hun snarere have advaret ham mod Helena, Esbern Snares Efterleverske."

Af disse to sidstanførte Viser, LXIX og LXX, er der særskilte Udgaver, da de samlede ere trykte 1704, 1714 og oftere. No. LXX er ogsaa udkommen paa Svensk, og Hr. Doctor Zetterstrøm i Upsala ejer en Udgave deraf af Aar 1753.

No. LXXI. Pag. 95.

Dronning Berngerd.

Syvs II. No. 26. Grimm pag. 351.

Bryllupet med Berengaria, en Datter af den portugisiske Konge Sanctius den 1ste, som i Dansken fik Navn af Berngerd eller Bengerd, viser Suhm (IX. pag. 239) gik for sig Aar 1212. Han anfører ogsaa Skribenteres Vidnesbyrd om at hun har været smuk, hvilket hun, siger han, maa have været, siden Valdemar var meget indtaget af hende. Imidlertid afmaler Visen her hendes Ondskab og Gjerrighed med de sorteste Farver. Da Valdemar, for sine mange Krige Skyld, rimeligvis maatte forøge Skat og Told, saa mener Suhm, at det muligen især har havt Sted siden Bengerds Ankomst, og at hun, eller Nogle hun kan have havt med sig herind, har styrket Kongen i disse Landet trykkende Finantsplaner. Nogen Grund maa der have været til saa almen et Had og saa ondt et Rygte, at man indtil denne Dag i Danmark kalder enhver ond og arrig Qvinde en Bengerd. Mistanken imod hende faaer Styrke af den aarhusiske Biskop Peders Forestillinger til Kongen hos Hvitfeldt I. S. 184. Vedel, som gjerne i sine Forerindringer til Viserne plejer indklæde sine Betragtninger i Ordsprog, siger ogsaa i denne Anledning: Rygtet følger Manden til Huset. Han tilføjer, at Visen er ikke fuldstændig kommen ham tilhende, da Begyndelsen mangler; men, siger han, det her er, kan sagtens være nok, "uden der var mere Fig og Dyd paafærde at tale om."

Naar Hvitfeldt pag. 185 under Aar 1220 beretter hendes Død, lægger han til. "Om hende sjunges endnu en Vise paa denne Dag, med dette Omqvæd:

"Skam faae hun Bengerd! Herre Gud være med Kongen!".

Dette Omqvæd ligner saa meget det som Vedel har anbragt ved sin Udgave, at man nok med Sikkerhed kan antage, at det er denne samme Vise, Hvitfeldt paa anførte Sted sigter til.

No. LXXII. Pag. 99.

Kong Valdemars Fængsel.

Syvs II. 27.

En Vise af ingen poetisk Værd, og er denne rimede Prosa vist ikke ældre end fra det XVIde Aarhundrede. Begivenheden, som denne Klagesang angaaer, er af Historien bekjendt nok, og dens Anledning er at læse hos Hvitfeldt pag. 187 ved Aar 1223. I Minerva 1795. IV. 321 haves af Hofpræst Liebenberg *en Heroide fra den fangne Kong* Valdemar til den med ham tillige fængslede Søn Valdemar. Til Visens Omqvæde haves i den Codex, der har Form af et Hjerte, følgende forskjellige Læsemaader: "i hvem den lyster at høre," og den sidste Del: "Og vi Kongens Villie gjøre."

V. 3-5. Af de fem saa kaldte Kongeriger, som her siges at have staaet under Valdemars Septer, da er det hvad Danmark, Meklenborg, og Nordalbingien angaaer, klart nok. Spørgsmaalet bliver, hvad der menes med Gotland og Vendel under E. Istedet for Gotland læser den nysciterte Visebog, der er skreven ved Midten af det XVI Aarhundrede, Sverrig. Det retteste var maaske at antage at der burde ståae Curland. Vendel, hvis Beliggenhed angives ved Vesterhavet, kan vel være Vendsyssel, el-

ler Jylland, det Forfatteren da ikke har regnet at høre til det egentlige Danmark. Idetmindste finder man, at Lars Kok, naar han i Visen No. LVI her foran i det 2det Vers S. 3. udtrykker sig saaledes:

Hvad man under Danmark regner,
Nyder Værn af Vand,

maa have anseet de danske Øer for at udgjøre det egentlige Danmark.

No. LXXIII. Pag. 103.

Kong Valdemars ældste Søns Død.

Syvs IV. No. 43. Grimm pag. 354.

Forfatteren til denne Vise er den nysnævnte og S. 338 omtalte Lars Koch, der, som Præst til Refsnæs, havde des større Anledning til at efterforske de Omstændigheder, her berøres. Kortelig meldes først, hvorledes den unge Dronning Leonora, en portugisisk Printsesse, der Aar Aar 1229 var bleven formælet med den udvalgte Konge Valdemar III., døde i Barnsnød 1231, og derefter handles om hvorledes hendes efterladte Mand, som der ifølge Hvitfeldt pag. 198. var de skjønneste Forhaabninger om i Riget, endnu i samme Aar satte Livet til paa Jagten i Refsnæs Skov.

V. 3. At Kroppen hviler i St. Bendts Jord vil sige, at hun ligger med andre af det kongelige Hus begravet i St. Bendts Kirke i Ringsted.

V. 24. Det var den her nævnte Lyø-Jagt, der kostede Kong Valdemar sin Frihed og gav Anledning til det Fængsel, som foregaaende Vise omhandler. Stedet vises endnu paa Lyø, hvor Grev Henrich gjorde Valdemar til Fange.

V. 28=31. Det er ikke uden poetisk Opfindelseskraft, at Forfatteren her lader de golde bare Sandbanker, som, efter danske Atlas II. 405, nu sees der hvor der før groede tyk Skov, være en Følge af den Formaledidelse som det saa dybt saarede Faderhjerte i sin Kummer udtalte om den=ne Egn.

No. LXXIV. Pag. 107.

Kong Sverker

eller

Slaget ved Lena.

Syvs II. 20.

Det ved Lene i Vartofte Herred i Westergöthland Aar 1208 holdte Slag, som her besynges, er et af de meget berømte i Nordens Annaler. Her blev baade fra dansk og fra svensk Side fægtet med udmærket Tapperhed. Det stør=ste Nederlag led de Danske. Den danske Armee var Hjel=petropper, hvormed den af sine Undersaatter fordrevne sven=ske Kong Sverke, eller Sverker, Carlsen havde haabet igjen at erobre sit Rige. At man i Danmark var saa vil=lig til at yde ham al Bistand, maa vel for en Del tilskri=ves hans Slægtskab med det danske Kongehus, samt det Svogerskab han som Svigersøn af Ebbe Sunesøn til Knar=drup stod i med de mægtigste danske Herrer; men Lager=bring i sin svenske Historie i Qvart (Tom. II. pag. 304) holder for, at denne Beredvillighed dog vel neppe i den Grad vilde have fundet Sted, hvis han ikke tillige ved sit lange Ophold i Danmark hvor han var opdraget, havde anbefalet sig ved en god og forstandig Opførsel. Den Hær,

Sverker fik med sig fra Danmark, bestod ifølge gamle Efterretninger enten af 16000 eller 18000 Mand, og anførtes af de 4 Brødre Peder, Jacob, Lars, og Ebbe Sunesønner, hvoraf den førstnævnte var Biskop i Roeskilde, og Ebbe var Faderen til Sverkers første da afsøde Gemalinde Bengte. Engelbert, Carl Graa, og Ove Dyre, som Visen nævner blandt Anførerne, siger Suhm om i sin Danmarks Historie 9. pag. 140, at de ere ubekjendte. Ved Engelbert tænker han dog kan forstaaes den Grev Engelbert som var gift med en af Ebbe Sunesøns Døttre, og som formodentlig ingen anden var end Grev Albert af Gleichen.

Ved den svenske Høfding, som, ifølge Visen, faldt i Slaget, mene Suhm og Langebek, kan forstaaes Magnus Måneskjöld af Folkungeætten.

V. 12=15. og 16. Parallelsteder til de i disse Vers forekommende Udtryk og Talemaader forekomme i den Vise om Ulf van Jern i 1ste Del pag. 75 76. Vers 12=14 og 18.

V. 20=22. og 23. Sverker havde Svenske med sig i sin Hær, saa Nærbeslægtede derved kom til at stride med hinanden.

V. 27. Det i Linie 2 forekommende høøre er en Læsemaade som Vedel har i Originaludgaven, istedetfor at Syv læser bødte.

V. 30. "Otte Tusinde" som alle Udgaver har, kan være en Trykfejl istedenfor atten.

V. 35. Her har man uden Betænkning indsat det passende Ord Frender istedenfor der i de forrige Udgaver staaer Fiender. De Mage eller Svogre, hvis Død Sverker her beklager, vare de tvende Sunesønner, Ebbe og Laurids. De to andre Brødre, Peder og Jacob, slap derfra med Livet.

No. LXXV.-LXXXIII. Pag. 115-162.

Viserne om Marsk Stig

besynge den i Fædrenelandets Historie saa mærkelige Begivenhed, Kong Erik Glippings Drab, en Begivenhed, som i Anledning af den Beskyttelse, Kongemorderne, der fast alle vare af den berømmelige Absalonske Ætt, nøde hos de norske Konger, var Signalet til en Række af tragiske Optrin. Mord og Ran, Forstyrrelse og Ødelæggelse, udøvedes verelvis af Norske paa Danmark og af Danske paa Norges Kyster, og det uden Ophør i mange Aar. Hvorvidt Kong Erik selv for en Del kan siges at have fortjent saadant et Endeligt, og hvad der lader sig anføre til Undskyldning for dem der begik denne grusomme Handling, kan læses i Suhms Danm. Histor. Xde Tome. Der fortælles Begivenheden med alle sine Omstændigheder og de i Mordet deltagende Personer blive der nøiagtigen opregnede og skildrede. I sin Fremstillelse af Factum har Suhm taget særdeles Hensyn til disse Viser, dem han pag. 937 l. cit. siger om, at "endskjøndt de ere satte i en nyere Stil, ere de dog vist meget gamle, og anfører den gamle svenske Ericus Olai dem allerede." Vedel i sin Indledning til dem siger ogsaa, at de have altid været meget gjængse her i Riget; hvilket Udsagn ligeledes synes at give en temmelig Ælde tilkjende. — Grimm i Fortalen til sine altdänische Heldenlieder udtrykker sig pag. 28 saaledes om disse Viser: "I den Cyclus om Marsk Stig viser Skjæbnens Magt sig saa godt som i nogen græsk Mythe. Han maa hevne sin Hustrues Ære, og siden hevner Kongeværdighedens krænkede Hellighed sig igjen paa Venner og Børn, saa at den

ne mægtige Mands Døttre maa tye til Andres Raade og Medlidenhed."

No. LXXV. Pag. 115.

1ste Vise om Marsk Stig.

Syv II No. 29. Grimm pag. 382.

V. 36. Den forskjellige Læsemaade i de to sidste Linier istedenfor de ældre Udgavers

Førend jeg faaer vejet Konning Erik
Og skilt os ved denne Harme

grunder sig paa Sophie Sandbergs haandskrevne Visebog. Den her nævnte Peder Hoddingsøn, som Dronningen i V. 44. beskyldes for, forekommer ellers ikke under dette Navn i Historien. Formodentlig er det den samme som i Visen LXXVIII. pag. 141. V. 8. og 9. kaldes Drost Hr. Lovmand, og ham holder Suhm (Danmarks Historie XI. pag. 62.) for at være den ellers bekjendte Drost Peder Nielsen Høsel eft. Hofeol ell. Hesel, der, ifølge l. cit. pag. 287, døde 1298. — En anden Drost Hr. Lovmand nævnes i Visen hos Syv IV Part No. 63.

No. LXXVI. Pag. 124.

2den Vise om Marsk Stig.

Syv II. 3°. Grimm pag. 387.

Det som Visen indeholder og hvorom Vedel siger i sin Indledning: "Nu følger den 2den Digt, hvuruledes at han haver redeligen og aabenbarligen paa almindelig Landsting undsagt Kong Erik" har intet Medhold i Historien. See f. Ex. Hvitfeldt i denne Konges Historie pag. 373 i Quartudgaven, og Suhm X. pag. 934.

V. 6. Lin. 3. Istedenfor Bomænd læse Vedel og Syv "gode Mænd"; men da ved dette Udtryk gjerne forstaaes Adelsfolk, synes hint Ord, som Dorothea Thots Manuscript ogsaa har, at være antageligt.

V. 30. Lin. 1. Parderdyr. Dette Dyr beskrives af nogle ældre Naturhistorikere at være meget for Vin, og at Jægerne kunde komme til dræbe det naar det laae og sov Rusen ud.

No. LXXVII. Pag. 131.

3die Vise om Marsk Stig.

Syv II. No. 31. Grimm pag. 391.

V. 13. o. følg. Den her forekommende Beretning om Kongens Syn i Skoven og Samtale med en siden forsvindende Jomfru, mener Suhm, S. 938, kan tjene til at bestyrke den Mening, at Erik ogsaa i denne Nat var ude paa et Elskovseventyr.

V. 18. Lin. 3-4. er en Gaade. Maaskee vil hun paa en forblommet Maade give tilkjende, at naar han har hængt sit Sverd paa Krog, saa er han værgesløs, og da strax i Livsfare.

V. 19. Lin. 1-2. Ligesaa forblommet om Antallet af de Sammensvorne, der muligen vare saa mange som Knapper eller Pukler paa Beltet.

No. LXXVIII. Pag. 140.

4de Vise om Marsk Stig.

Syv II. 32. Grimm pag. 396.

V. 15. Lin. 3. Møllerup — er en Herregaard i Felballe Sogn i Sønder Herred Kalø Amt i Aarhus Stift.

som i Danske Atlas IV. 336. siges at være bygt af Marsk Stig.

V. 27. Bondens Udraab i 4de Linie: "Haver nu Hjelm faaet Horn?" skal maaske saaledes forstaaes, at Benævnelsen Hjelm giver ham Anledning til at tænke paa den hjelme (Ko); og saa blev da Murtindingerne dens Horn.

V. 29-30. ere som en Paraphrase over den horatsiske Sententz: Qvicqvid delirant reges, plectuntur Achivi. Forklarer man, med Vedel, Eriks Tilnavn Glepping ved rasende, afsindig, saa bliver Sætningen saa meget desmere passende i nærværende Tilfælde.

No. LXXIX. Pag. 146.

5te Vise om Marsk Stig.

Syv II. No. 33. Grimm pag. 400.

V. 34. Dette Slutningsvers's Ægthed har Grimm erklæret sig imod i Heidelberg. Jahrbücher 1811 pag. 377, og han har ogsaa udeladt samme i sin Oversættelse.

No. LXXX. Pag. 151.

6te Vise om Marsk Stig.

eller

1ste om Ranild.

Syvs II. No. 34. Grimm pag. 405.

Denne Vises Optagelse i Samlingen kunde der muligen erindres Noget imod. De her forekommende Navne synes alle, paa Ranilds nær, at være opdigtede. Pseudo-

nymen Riber Ulf nævnes ogsaa i Tragica No. 1. Ridder Ranke forekommer i et Ammestuequad. En heder ligesaa fært Hanke Rand, og En "haver ingen Navn." Det mærkeligste Navn er Limbekerne, "som vare Kongen for stærke." Men de havde endnu ikke begyndt at vise sig under Erik Glipping; de høre til senere Tider. Visen er ogsaa af den Aarsag at ansee for et senere Product, og kunde da vel falde bort som aldeles uhistorisk.

Herimod argumenterer Capitain Abrahamson saaledes: Det skulde gjøre mig ondt, om denne Vise skulde forkastes. Jeg har altid fundet Behag i den, ved det Romantiske, som er i den. Den har vist sin Grund i en historisk Anekdot, eller i det mindste Tradision, og er foredraget i en lyrisk Tone, som ikke just findes i alle vore historiske Viser. At endeel Navne synes at være opdigtede, dertil kan være Aarsag, at dengang Visen digtedes, Nogle som toge Deel i Begivenheden, eller deres Nærpaarørende, levede endnu, og man i hin Adelsvældens Tid ikke kunde vide hvorledes det optoges, om Een eller Anden fandt sit høiadelige Navn i en Vise.

Jeg skulde ellers holde for, at hvad her skeer ikke er for Marsk Stigs Parti, men (ifald det overalt hænger sammen med hans Historie) for Erik Menveds, hvilket jeg slutter først af Omqvædet: "For Erik Konge hin unge, med dem (med Kongens Tilhængere) "saa vare de" (som udførte denne Overrumpling). Det var vel ikke tænkeligt, ihvor skjødesløs man var i Omqvædenes Valg, at man vilde sjunget i Omqvædet: For Erik Konge, medens det gjaldt om Noget mod ham. — Dernæst af at i Str. 3 siges om Formanden, at han var Kongen tro og huld — fremdeles af at i Str. 4 det hedder om Tage Muus, at han

var Høvidsmand paa Riberhus — og endelig af at ifølge Str. 11, Iver Helt var med i dette Foretagende, og om ham siges: at han fulgte Kongen over Belt. Alt dette lader sig ikke forklare om Modpartiet.

Den eneste Indvending, jeg seer mod disse Konjekturer (thi Ranilds Navn kan Intet afgjøre, det kunde saa Mange have, og denne Ranild Lange er vist en anden Person, end Ranild Jonsøn Lange, der sveg-Erik Glepping) er at i Str. 6 nævnes ædle Limbekke, og siges strax derpaa, de vare Kongen alt for stærke. Antages her ikke Trykfejl (og grove maatte de være) saa kunde man sige, at det sidste Vers, da det taler om flere, medens første Vers kun nævner Een (See Anmærkningen til den Strophe) gaaer paa det hele Modparti, og indeholder et Slags Undskyldning for, at saa mange Ridders mænd indlode sig i denne, ved Danbs udførte Erobring, da de nemlig vare for svage mod dem, der vare mod Kongen, og at dette undskyldende Vink da just var sat ved en anseet Mand af Limbekke Slægten, der, om den end endnu ikke spilte Rolle i Historien, dog kunde alt være i stor Anseelse i Provinsen.

Forresten kan No. 2 i Tragika have svævet dennes Forfatter for Øjnene eller omvendt. Den i Tragika, skjønt den omtaler Dandsen ikke nær saa omstændelig, som P. Syvs, har dog det Omqvæd: "Saa herlig og saa net der de traade" hvilket vidner om herskende Forestilling om Danbs. Tages nu tillige, at begge Viser nævne en Riber Ulf, og at V. 3. Str. 24 i Tragika, og i Str. 19 hos P. Syv ere ordrette eens, saa er ingen Tvivl om, at jo disse to Viser ere paa een eller anden Maade beslægtede, og saa meget mindre kunde jeg ønske den hos P. Syv udeladt. Disse Viser have endog antiqvarisk Værd, da de omtale en

Skik, man i de Tider har havt, at dandse gadelangs (rimelig ved Fakler.) Havde det ikke været bekjendt, vedtagen Skik, saa kunde intet krigersk Foretagende skjules derunder end mindre befæstede Slottes Porte oplades for de Dandsende, helst i Fejdetider. —

V. 6. Lin. 1. Jeg tvivler, om Limbeke her staaer i Fleertal da det maatte hedde Limbeker. Det var ogsaa sært om her nævnedes Flere uden at sige hvormunge eller hvo det var. Jeg holder dandsede for et Imperfekt, som det ogsaa er i Texten. At denne Strophe allene har Verbum i Imperfekt og alle de andre have det i Præsens, det berettiger nok ikke at skille dandsede ad, i dandse de. Vi ere jo nu vel vante nok til saadanne smaae Lisenser (om det skal være Lisens) med Verbernes Tider og meget andet.

V. 10. Lin. 2. Saadan Tilstaaelse, at Tradisionen har glemt denne Frues virkelige eller opdigtede Navn, er meget naiv; men jeg vilde deraf ikke tage Anledning at forkaste Visen.

V. 13 og 14. Det lader til, som denne unge Adelsmand har været een af den Tids søde Herrer, der, af Frygt for at tage Skade paa sin Smukhed, hidtil havde undbraget sig Krigsforretninger: han bliver nu

V. 15 og 16. paa engang enthusiasmeret, saa han endog opmuntrer de Andre.

V. 17 og 18. Det kunde være en rimelig Formodning at dette, her ved Navnet Spindelsko betegnede Fruentimmer har været friet til af Ranild Lange, som ikke har kunnet faae hendes Ja, da de vare af modsatte Partier, maaske ogsaa fordi hun holdt ham for et forsagt Menneske. Nu giver hun, uopfordret, sit Samtykke, da Ra-

nild saa formeligen gaaer over til Kongens Parti, og indgaaer saa rask med i dette farlige Foretagende.

No. LXXXI. Pag. 154.

Anden Vise om Ranild.

Syv II. No. 35. Grimm pag. 406.

No. LXXXII. Pag. 156.

Ranilds 3die Vise.

Syv II. No. 36. Grimm pag. 407.

Det er vistnok denne Vise, som Ericus Olai sigter til, naar han (lib. III. pag. 144. edit. Mesenii) siger: Rano dicebatur unus eorum fuisse, de qvo canticum est solenne. Dette beviser da denne Vises Ælde. Den citeres ogsaa i det Stridsskrift om den papistiske Messe af Aar 1533, som er indrykket i Danske Magazin I Tome, pag. 88. og en Parodie over den af det 16de Seculo staaer som Appendix bagved tredie Part i Vedels og Syvs Udgaver.

Om Stedet hvor Ranild opholdt sig og hvor han blev taget tilfange, har man to modstridige Efterretninger. Vedels i hans Indledning foran Visen lyder saaledes: Der Hjelm var opgiven, siges der, at Ranild skulde givet sig ind i Graabrødre Kloster udi Roeskilde, og havt der Beskjermelse af de mægtige Mænd udi den gejstlige Stat, som vare hans Slægt og Blodsforvante. Men Kong Erik (Menved) blev forlovet af Paven, at han maatte bryde Klosteret og søge og fange der Ranild, hvilket og skete, at han blev forraadt af sin egen Hund" o. s. v. — Efter den anden Beretning (Danske Atlas VI. pag. 744) skal

han have havt sin Bolig paa Rannisholm i Nørrebroby Sogn Salling Herred Nyborg Amt i Fyen, og der være bleven fangen i den Hule hvori han skjulte sig.

No. LXXXIII. Pag. 159.

Erik Menveds Giftermaal

eller

Den niende Vise om Marsk Stig.

Syv II. No. 37.

Den haves paa Islandsk iblandt de Arnæmagn-Manuscripter No. 147 i Octav. Den hører kun for saavidt til denne Visefamilie, at Marsk Stigs Døttre nævnes heri. Grimm har pag. 542 anmærket, at den har stor Lighed med den om Dronning Dagmar, her foran No. LXVIII. S. 78., som den ogsaa uden al Tvil er en Efterlignelse af.

V. 18. Dette mærkelige Vers siger vel saa meget som: Nonnernes Glædessange vare Latin, og det kunde Faa eller Ingen tage sig synderlig af; men ved Hoffet sang man danske Viser, som Enhver forstod.

No. LXXXIV. Pag. 163.

Det er Syvs II. No. 21. med Overskrift en unger Frøken føres af Danmark til Sverrig. Grimm S. 240.

"Hvis Datter" — siger Vedel i Indledningen til Visen. — "denne unge danske Frøken har været, eller paa hvad Tid hun er udført, benævnes ikke i Visen. Saa kan det og ikke heller letteligen siges forvist, om det haver væ-

ret Kong Valdemar Sejers Søster, Dronning Richisa, som Kong Erik af Sverrig bad om og fik paa det ny Forbund som skete, imellem Rigerne efter Kong Sverkers Afgang."

Da ingensteds i Visen forekomme mindste Spor til bestemt Tid, Sted, Personer eller individuelle Omstændigheder, kan den af Vedel saa løselig henkastede Hypothes være saa god som nogen anden. (conf. Lagerbrings Swea Rikes Historie II. 311.) Forresten kunde man ogsaa gjætte paa Christiana, Datter af Stig Hvitaleder og Valdemar den 1stes Søster Margrete, der 1162 af den svenske Jarl Guthorm blev afhentet som Brud for den svenske Kong Carl Sverkersen. Men den Vedelske Hypothese faaer Medhold hos Hvitfeldt pag. 178, og i Suhms Danmarks Historie IX. 177.

Visens Forfatter synes at have været en for Nordens gamle Sæder og Skikke indtaget Patriot som ved dette Digt har villet advare de af det tydske Naboskab saa let smittede Danske fra ikke at forfalde til Blødhed og Magelighed, men heller tage Exempel af svensk Haardførhed.

Samtalen, i Versene 17-24, imellem den danske Printsesse og de svenske Fruer indfører Rudbek i sin *Atlantica* i Tom. I. pag. 648, tilligemed en latinsk Oversættelse. Han finder nemlig heri en Bestyrkning for sin Paastand, at der fordum var Amazoner i Sverrig; og som Parallelsted til Visens Udsagn om Ridens Almindelighed anfører han, at Morgengave efter Giftermaalsbalken bestod i en Ganger med Sadel og Bidsel. I Anledning af Omqvædet: der hjelper saa lider at qvide, siger han: "Orsaken hvarfore Frøken hon qvidde, war dat at hon skulle efter de

svenske Amazoners Sed sittia til Häst og rida, når hon kom til Swerige."

V. 19. Efter Etatsraad A. Kalls muntlig yttrede Formening er antaget, at de ældre Udgavers "jydske" Sæder er en Trykfejl, som i Henhold til det 25de Vers er forandret til tydske.

V. 23. Efter Rudbeks Oversættelse bliver det 23de Vers en Replik i Printsessens Mund, hvorpaa Fruerne atter gjenmæle i det 24de, hvilket nok ogsaa er rigtigt.

V. 25. Denne berømte Strophe oversætter Rudbek saaledes: Cumqve suos mores Sveonesqve Daniqve tueri Desierint, claro regnum cum nomine perdent.

No. LXXXV. Pag. 167.

Kong Byrge og hans Brødre.

Syv II. No. 39. Grimm pag. 410. og paa Islandsk i det Arnæmagnæanske-Haandskrift No. 147 i Octav.

Historisk Beretelse uti en gammelsk Om Wisa om Kong Birger o. s. v. af Erik Fahlberg, afskedad Gardas Soldat, trykt i Gefle 1801, er i Grunden samme Vise som denne, forøget med Prolog og Epilog af bemeldte Fahlberg.

V. 1. At alle tre Brødre her siges at have sat Livet til for Sverrigs Krone, er dog saaledes at forstaae, at Kong Byrge døde i Landflygtighed.

V. 11. "Min Herres Naade" er efter vor Talebrug Hans Majestæt Kongen.

V. 15. "Vor Naade" have vi intet Udtryk for. Det vilde findes underligt, om en Konge nu sagde: "Vor Na-

jestæt". I Dronning Margretes Vise 7de Vers bruger hun samme Udtryk om sig selv.

V. 29-31. Skal her udredes en rigtig Mening, maa man antage, at Printsernes Sovekammer var i Taarnet ovenover Fængslet. Kongen gik bort og slog Dørrene i, ladende dem blive tilbage med en Del Folk, som efter hans Bortgang skulde nedsænke dem i Fængslet. Mod dette uventede Angreb forsvarte de sig da.

No. LXXXVI. Pag. 177.

Klosterranet No. 1.

Syvs IV. No. 12. Grimm pag. 287.

Om denne Vises Indhold findes Intet hos Historieskriverne.

No. LXXXVII. Pag. 182.

Klosterranet No. 2.

Syvs IV. No. 13. Grimm pag. 290.

At denne Vise ogsaa er til paa Svensk, sees deraf, at Halman i Anmærkningerne til Elisif Eriks Dotters Lesweme (Stokholm 1732) siger pag. 16. "Jag hört samt afskrifne åger åtskillige på gamla artiga dock enfoldiga Toner sammensatte Wisor, såsom Wisan om Sune och Knut Folkungarne, om Torkel Tronesson, om Axel Torson, o. s. v. Desuden citeres den af Lagerbring. II. 306, og af Messenius i hans Scondia II. pag. 22. Visens Omqæd lyder i Anne Krabbes Haandskrift ganske anderledes, nemlig:

"Nu ligge de Helte vejede."

V: 1. Hos Anne Krabbe siges Magnus at være Konge i Danmark, og Wreta Kloster er der gjort til Breløf Kloster i Vendsyssel.

De fem Vers, fra 4 til 8 inclusive, som Peder Syv ikke har i sin Udgave, ere tagne af Anne Krabbes og Valentin Renzils haandskrevne Visesamlinger.

No. LXXXVIII. Pag. 191.

Hertugen af Skage

eller

Klosterranet No. 3.

Denne, tilforn utrykte, Vise leveres efter Karen Christensdatters Visebog, som er af Aar 1645. Der er en anden Copie efter et Manuscript fra 1656. Den synes at kunne finde Plads bagefter de to nysanførte, da her ogsaa Klosterran finder Sted, og noget Historisk ligger til Grund, uagtet det vistnok er meget forvandsket og flere Begivenheder trukne sammen under eet. Ifølge den sande Historie var det Kong Valdemar Birgersøn der fik den danske Kong Eriks Datter. Det var Hertug Valdemar Magnussen der havde to Brødre, der kunde blive Konger i Sverrig. Det var Kong Erik Magnussen der efter Sagnet blev forgiven af sin Moder Blanca. — At Suno Folkesen ranede Kong Sverkers Datter Helena af Wreta Kloster, saae vi i foregaaende Vise No. LXXXVII. At Folke Algotsen, med Bistand af sin Broder Carl Algotsen, Aar 1288 med Vold bortførte den svenske Hertug Swantepolk Knudsens Frøken-Datter Ingri, fortælles hos Lagerbring II. pag. 601, 2.

No. LXXXIX. Pag. 208.

Thule Vognsen og Svend Graa.

Syv III. No. 9. Grimm pag. 294.

Denne her besjungne Begivenhed forlægges af een Tradition til Jylland af en anden til Skaane, hvorom Suhm i sin X Tome pag. 955-57 giver udførlig Underretning (conf. Danske Atlas V. 699. VI. 181. Hofmans Fundats III. 21. Samlinger til den danske Histor. I. B. 1. Hefte S. 137. *Bring Monumenta Scan.* pag. 307 og 39) Suhm l. cit. holder det for rimeligt, at Thule Vognsen kan have været Broder til Esbern Vognsen, hvis Datter Cecilia var gift med Grev Albert af Gleichen, saa at deres Slægt hørte til de ypperste i Riget.

No. XC. Pag. 212.

Hr. Alf, Greve af Tønsberg, Fribytter.

Syv III. No. 14.

Hr. Alf Erlingsøn eller Ellingson, som Viserne XC. og XCI. handle om, er bekjendt nok af Historien. Han kaldtes **Mindre Alf**, fordi han var liden af Vext, og Milde Hr. Alf for sin Rundhed og Gavmildhed (Suhm X. 884.!) Som Jarl af Tønsberg maa han, det Viserne ogsaa tilholde, have besiddet Ejendomme nok i Norge, saa Trang drev ham ikke til Sørøverhaandværket. Men dels skadede han ved sit Kaperi sit Fædernelands Fiender, tildels synes han ogsaa at have være besjælet af den gamle nordiske Vikingsaand. Foruden de tvende her anførte Viser, har der

endnu været en tredie, hvoraf ikke mere er kommen Vedel tilhænde end Begyndelsen, der lød saaledes:

Og sønden segle de tydske Kiøbmænd,
Alt baade med Mel og Malt,
Men Alf han ligger i Øresund,
Han tager det fra dem Alt.

No. XCI. Pag. 215.

Anden Vise om Hr. Alf.

Syvs III. 15.

V. 2. Lin. 2. At det ikke var af Gudfrygtighed Alf gik og læste i Tidebogen, det sees af det Følgende. Men han havde forklædt sig og vilde skjule sig under en Messedrengs Dragt.

V. 12. Lin. 4. Den her forekommende Læsemaade har Blufærdighed ventelig indført. Oprindeligvis har det vel hedt:

Og faae med Eder min Villie.

No. XCII. Pag. 220.

Syv III. No. 2. Man har og særskilte Aftryk af Aarene 1683 og 1723.

Denne Vise handler om Jon Rimaardson; i No. XCI nævnes en Bendix Rimaardsøn, og i No. XCIII en Lave, som alle tre ere samtidige, og muligen have været Brødre, som Suhm holder for i Danm. Historie XI. pag. 287. Idetmindste har der i Henseende til Tænke- og Handlemaade været Slægtskab imellem dem. Drabelig og djerv var deres Færd, men Navnet af Røvere og Voldsmænd har de

nok alle tre lige Rettighed til. Af høj Byrd maa de have været, hvis det er Noget om hvad Lave Rimaardsøn i XCIII. V. 27 paastaaer, at Dronningen var hans Frenke og hans Fader af Kejserens Æt.

No. XCIII. Pag. 227.

Røverne for Nordenskov.

Syv III. No. 16.

Hvor Scenen for dette her beskrevne Optrin har været beliggende, derom har man forskiellige Sagn. Efter Danske Atlas III. 586 og VI. 573 skal det være gaaet for sig i Stubberup Sogn paa Hindsholm i Fyen, og Visens Nordenskov være Landsbyen Nordskov. Røverne bleve stejlede paa Martofte Mark, hvor Stedet endnu heder Stejlehøi, og paa Overdrevet vises Tegn til deres Røverkulehøi. I Tome V. pag 338 siges derimod, at Ove Drost slog de 12 Røvere, der havde deres Stue i Sandisbjerg hos Toftegaard i Brovst Sogn Østerhanherred Hjørring Amt Aalborg Stift, og da laae for det der værende Nordenskov. Hermannus Chytræus i Brings Monumenta Scanensia pag. 323 har atter andre Efterretninger. Han kalder Drosten hverken Hr. Peder eller Hr. Ove men Hr. Haagen, og siger, at han boede paa Hunehals Slot i Halland. Maaske Nordenskov ikke er et nomen proprium. Det kan blot have hedt: "De Røvere ligge for norden Skov" som er en Islandisme: norden for Skoven.

V. 2. Lin. 4. Istedenfor "skylde Frende" læser den munkske Codex næste Frender.

No. XCIV. Pag. 233.

Niels Ebbesen.

Syv II. No. 41.

Sanders Sørgespil Niels Ebbesen gav Anledning til, at denne Vise blev meget læst. Ost lod den optrykke paany tilligemed de nyere Digteres Bearbejdelse af samme Emne. Niels Ebbesen var af den adelige Familie Galt. Man har Aar 1811 faaet en kobberstukken Prospect af Ruinerne af de Volde som have omgivet den Borg, hvorpaa han skal have boet i Folby Sogn Vesterlisberg Herred Randers Amt i Aarhuus Stift.

V. 5. Dette Vers er et senere Tillæg af Peder Syv; det findes ikke i Vedels Udgave. Det her anførte Antal, 40,000 Mand, har Suhm desuden i sin Danmarks Historie ved Aar 1340 (i Manuscript) vist at være urigtigt og altfor overdrevent, da andre Efterretninger kun tale om 10,000.

V. 82. Denne Strophe er ved sin store Simplicitet usigelig skjøn. Den kunde med Føje kaldes sublim. Patriotiskhed kunde ikke bedre udtrykkes og gjøres beskuelig end ved at lade den fattige Kone give det Halve af sin knappe Forraad til ham der havde befriet Landet fra Voldsmanden.

V. 82. Lin. 4. Grev Gerts Tilnavn den kullede er Oversættelse af det latinske "calvus." Han kaldtes saa, siger Vedel, fordi han var noget flenskaldet.

No. XCV. Pag. 248.

Tove Lille.

Syv IV. No. 44.

I Suhms Valdemar Atterdags Historie (i Manuscript) tales strax efter Beretningen om Margretes Fødsel om den liden Kjærlighed mellem hendes Moder og Kongen, som holdt til med Tove. Hun skal efter Nogles Mening have været af Familien Putbus eller Podebusk fra Rügen.

Et Qvad af lignende Indhold med denne Vise haves paa Islandsk blandt Magnæana No. 147. 8vo.

V. 12. At her ikke skal læses "varmer" som de trykte Udgaver har, men vænner, er en Conjectur som faaer Styrke af Parallelstedet hos Syv IV. No. 72. V. 5 og 6.

No. XCVI. Pag. 253.

Folker Lovmandsøn.

Tragica No. 5.

Ved det ny Aftryk af denne Vise er taget Hensyn til en særskilt Udgave hvoraf haves et Exemplar, som vel er uden Titelblad, men hvis hele typographiske Udseende viser hen til det 17de Aarhundrede. Denne særskilte Tryk, som ogsaa haves udgivet 1738 og oftere, stemmer ordlydende overeens med Afskriften i Anne Krabbes Visebog. Hvad denne Begivenhed angaaer, da har Anne Krabbe derom følgende med Hvitfeldt overeensstemmende Beretning: "Denne efterskrevne Vise er lagt om Dronning Helvig, som var Konning Valdemar den fjerdes Dronning, og han beskyldte hende for Falqvor Lovmandsøn, saa Falqvor derfore maatte lade sit Liv, og Dronning Helvig siden levede

mangen ond Dag med Kongen; dog hun døde nogen Aar førend Kongen, og blev begravet paa Søborg Kirkegaard, hvor paa hendes Grav i lang Tid laae et Træ saa stort som en Ligsten og derudi udhuggen en Dronning med en Krone og en lang Hale."

Hvad dette af Vedel beskrevne Gravminde angaaer, da maa dermed sammenlignes danske Atlas II. 254, hvor den "lange Hale" siges at have været et kruset Slæb ved Enden af Kjolen.

Det historisk Urigtige og Uefterrettelige i disse tvende Viser No. XCV. og XCVI. har Gram skarp dræftet og dadlet i sine Forbedringer til Valdemar Christophersens Historie i Vid. Selsk. Skrift. IV. Tome S. 186-87.

No. XCVII. Pag. 260.

Den engelske Printses Skibbrud.

Syv II. No. 43. Grimm pag. 157.

Suhm i sin Historie omtaler denne Vise ved Aar 1359 (Mst.) og holder for, at Den som strandede kan have været en fornem Engellænder. Visen skulde, efter den chronologiske Orden, snarere havt sin Plads næstefter No. XCIV. da tvende af de Personer omtales hver med sit Lov, som vi allerede kjende af Sangen om Niels Ebbesen, nemlig Esge Frost og Hr. Bugge paa Hald. Hvorledes Sagnet vil, at nogle udmærket prægtige Altertavler, som pryde nogle Kirker i Bøvling Amt i Riber Stift, skal være en Gave af denne formentlige engelske Prints, kan læses i Atlas 5te Tom. 817. 819. 834. 842.

No. XCVIII. Pag. 266.

Hr. Bugges Drab.

Syvs II. 42.

Suhm i sin Danmarks Historie (Mst.) ved Aar 1359 omtaler dette Drab, det han, imod Hamsfort og Visen, benægter at være skeet efter Kongens (Valdemars Atterdage) Befaling. Flere Omstændigheder, dette Mord angaaende, beretter Danske Atlas VI. 665-66.

No. XCIX. Pag. 273.

Første Vise om Hr. Ebbes Døttre.

Syvs IV. No. 92. Grimm pag. 190.

Den findes ogsaa aftrykt i de suhmske Ny Saml. til den danske Historie 3die Binds 2det Hefte.

Begivenheden skal have tildraget sig i Højby Sogn i Odsherred i Sielland, hvor man, efter Danske Atlas II. 401. VI. 208., endnu seer Kjendetegn af det i Visens 26 Vers omtalte Kapel paa Helenebjerg østen for Højby, der blev bygt da Kirken var i Band eller Interdict saasom besmittet ved det deri begangne Drab. Efter Stedets Præst Ahasveri Bartholins Beretning til Syv skal paa en gammel Altertavle være forestillet, hvorledes Ebbe ligger paa Knæ for Paven med sine Døttre hos, holdende Afladsbrevene i Hænderne. — I Indberetning til den for Oldsagers Opbevarelse nedsatte Commission nævnes i Højby Sogn Jomfruborg, en Høj som en Skandse, men uden nogen Spor til Bygning. Der skulle Jomfruerne have boet i Interdictens Tid. Desuden paa en Landtunge Storeborg, en rundagtig Høj, hvor i Jorden fandtes Spor til en for-

dums Bygning. Nu omstunder — lægger en anden Indberetning til — veed Ingen mere af det Maleri, som havde Hensyn til Begivenheden ligesaa lidt som af Kapellet.

Suhm i sin Historie ved Aar 1366 (i Mst) anfører denne Begivenhed, den han, ligesom Syv, henfører til Odsherred, og ikke med Hofmans Fundarser IV. 761 til Tem Sogn Brads Herred Silkeborg Amt i Aarhuus Stift.

No. C. Pag. 278.

Anden Vise om Hr. Ebbes Døttre.

Tragica No. 23.

I denne Sang, som ogsaa haves i Sophie Sandbergs Codex, ere Voldsmændene anderledes benævnte. Grimm paastaaer pag. 526, at denne Bearbejdelse af Emnet har mindre poetisk Værd end den Syvske Recension; hvori han dog neppe har Ret.

V. 20. Lin. 2. Det her forekommende "Orsels Færd" ell. Forsalsfærd kunde give Anledning til den Gisning, at der i XCIX. V. 2. Lin. 1. istedenfor "Island" muligen har staaet Forsal.

No. CI. Pag. 284.

Ellen Oves Datter.

Syv IV. No. 96. Grimm pag. 144.

Syv anmærker, at dette skal være skeet ved Aar 1386, og at Ellen var en Datter af Hr. Ove Lunge til Klausholm. (conf. Atlas IV. 440.)

V. 3. Lin. 3. "Vejerslevgaard" var en Herregaard i Vejerslev Sogn i Sønder Herred paa Mors (Atlas 5te Tome 557.)

V. 12. læses saaledes i Barnewitz's Codex;

Den Tid hun kom i Kirken ind,
Da havde hun Fløjel blaa;
Den Tid hun gik af Kirken ud,
Da havde hun Vadmel graa.

No. CII. Pag. 288.

Oluf Pant.

Syv IV. No. 86.

Denne Vise har Lighed med No. XCIII. her foran pag. 227.

I Suhms Hist. under Aar 1397 (Mst.) heder det: "Den 13 Nov. døde i Roeskilde Olav Pant, Decanus der, Jeg kan ikke troe, at han forstaaes ved den Oluf Pant, som omtales i Kjempeviserne, endskjønt Peder Syv siger, at denne Oluf døde 1397, hvilket var samme Aar Decanus døde; thi derimod strider at denne siges at have siddet paa Korsør Hus.

V. 4 og 5. Gjerlev og Lundforlund ere Kirkebyer i Slagelse Herred. — Mads's Tilnavn "Burmand" er ventelig det bekjendte Spottenavn Bur (Baur) som i forrige Tider brugdes om Bønder.

No. CIII. Pag. 293.

Dronning Margrete og Kong Albret.

Syv II. No. 44.

V. 1. Begyndelsen i Marsvins Codex lyder saaledes:

Der yppes en Strid udi Sverrig.

V. 47. "Strud" kaldes her spotvis det som ellers var en Zirat, siddende paa eller hængende ved en Stadsehue. Den sjellandske Jarl Harald havde ved sin Hette saadan Strud, hvori var 9 Mark Guld. Den fandtes saa prægtig, at Jarlen fik Tilnavn deraf og kaldtes Strut-Haraldur. (Olaf Trygv. Saga. isl. Udg. 1 Part S. 154.)

No. CIV. Pag. 302.

Erik Pukespøn.

Syv III. No. 18.

Den her besjungne Begivenhed er bekjendt nok af den svenske Historie.

No. CV. Pag. 306.

Bøndernes Nederlag under Kristoffer Bayrer.

Syv II. 45.

V. 3-4. Denne her omtalte "Morbroder" er Erik Pommer.

V. 12-13. See om de her benævnte Steder Danske Atlas V. S. 312. og 321.

Begivenheden fortæller Hvitfeldt pag. 827 i Folio.

No. CVI. Pag. 310.

Kong Hanses Giftermaal.

Syv II. No. 47.

V. 32. L. 1. Rentzils Visebog læser: "Vær kjær ad Jyder og Skomminger!" og i Lin. 4: "Det er ikke let at faae."

No. CVII. Pag. 318.

Morten Venstermand.

Syv IV. 98.

Syv forsikkrer, at det, som her fortælles, tildrog sig i Kong Hans's Tid. — Det samme Æmne er meget udførligere og mere poetisk behandlet i Sandvigs **Levninger af Middelald. Digtek.** 1ste Hæfte pag. 23. Da vi her foran S. 177=207 har tre Viser om Klosterrøvan, saa kunde denne have havt til Overskrift: Klosterrøvaner No. 4.

No. CVIII. Pag. 322.

De Danskes Nederlag i Ditmarsken.

Syv II. No. 48. I Indledningen til Visen udlader Vedel sig saaledes: "Denne Digt er lagt om den Krig som Kong Hans med sin Broder Hertug Friderik af Holsten førte imod de Ditmarsker Anno Domino 1500. Hvilket gik dennem ulykkeligt, af den Aarsag, at de paa den ubequemmeste Tid om Aaret greb dem an, og fordristede for meget paa deres egen Styrke og store Krigsmagt, og derover foragtede deres Fiender, som havde indtaget Fordelen for dem og derfore beklemte dem paa nogle trange Diger, at de for Vand og Uvejr ikke kunde komme til at slaae deres Slagtordning og komme til ret Dræbning med dem."

No. CIX. Pag. 326.

Adelens Overmagt over Kong Christian den 2den.

Syv II. No. 50.

Det som her siges om Høgen kan ikke passe paa Kong Freberik I., men vel paa Adelen, som trykkede Bønder og

Borgere, der fandt Beskyttelse under Christian II. Vedel gjør i sin Indledning paa en Slags Maade Undskyldning for en Vise, hvis Tendents er at sætte den fordrevne Christian i et fordelagtigt Lys. "De — siger han — som have holdt paa hans Haand have digtet denne Vise, hvilken vi lade blive ved sit Værd, som den i mange Aar er sjungen her i Riget. Thi med Viser vinder eller taber man hverken Land eller Riger. Der hører alt mere til, og den som det Spil regjerer, sidder her ovenfore."

No. CX. Pag. 330.

Kong Frederik den 2den i Ditmarsken.

Syv IV. No. 46.

Naar vor store Critiker Gram i Videnskab. Selskabs Skrifter IV. Tome S. 116 gjør den Bemærkning, at denne Vise er "et Bondeeventyr" som Peder Syv har gjort vel i ikke at optage i sin Samling, har han vel Ret deri at Indholdet er Fabel, men hans Paastand, at Visen ikke findes hos Syv, er en Hukommelsesfejl.

V. 1. I Syvs Udgave saavelsom i det Aftryk i Resens Friderik den 2dens Krønike, heder det i anden Linie: "Han holder med Svende et godt Rus." Det som her er sat isteden derfor, er taget af Anne Krabbes Visebog, hvor denne Vise haves under No. 64.

V. 6-8. Disse tre Vers, som Syv ikke har, ere tilføjede efter den krabbeske Codex. Sammenhængen synes at fordre dem.

V. 13. I dette Vers har Syv en

"Ganger spag,
Der bar ham derfra i fulb god Mag."

Hvilket er vel nok med Hensyn paa den ditmarske Pige han havde med sig; men i andre Henseender passer dog den valgte Læsemaade nok saa godt, som har sin Hjemmel i Anne Krabbes Bog. Den samme forekommer ogsaa i Kong Sverkers Vise her foran S. 110. V. 17.

V. 20. Lin. 2. Muligen her kan have staaet:

"Kong Friderik lagde Penge paa den Bunk."

saa fulgde det 21de Vers saa naturlig.

V. 25. Dette maa antages for Ditmersternes trodsende Svar paa Kongens Trudsel i 24 V. Ligesom Det, Kongen rimeligvis kun tænkte, her er udtrykt, som om han havde sagt det, ligesaaledes kan Dette, saa godt som V. 30. L. 2 og andre St der, være Tanke udtrykt som Tale.

V. 26. Lin. 2. Uagtet i det følgende Vers 27. Lin. 1. bruges Ordet opvore, kunde man dog falde paa den Tanke, at her har staaet Raad og ikke Rod, der giver her saa lidt Mening. Ved Raad derimod kan forstaaes de Weddingsherren, som i Ditmerstens republikanske Forfatning udgjorde Landets Regjering, og i denne Vises Omqvæd saavelsom i Vers 24 rimeligen ere dem der kaldes de ditmerske Herrer.

V. 25-32. Disse sidste Vers har Anne Krabes Haandskrift ikke. Derimod endes Visen med følgende Strophe:

"Kong Friderik var den Pige saa god,
Han gav hende baade Hus og Jord."

en Tradition, der kommer overeens med Sagnet hos Syv, hvor det heder: "Denne Pige siges at have følget Kongen til Danmark, og der af hannem med Bøndergods rundeligen være begavet, hvilket hendes Børn efter hende skal have nydt, til de Sidste af Sværdsiden bortdøde udi Roeskilde for nogle Aar siden."

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Forklaring

over

gamle og sjelden forekommende Ord;

med Udelukkelse af dem, hvis Betydning er anført bag i den 1ste Del.

A.

Bansmand (En som er sat i Kirkens Band) S. 223. V. 17.

Bestoldet (belejret) S. 243. V. 61.

Blær, som forekommer S. 327. V. 8. forklares i Vid. Selsk. Ordbog om Skraal, Tumult, Allarm; en Betydning der her ikke er gandske passende. Her er det Overfald, Anfald, Angreb. See ogsaa Syvs 1ste Part No. 1. det Vers om Kong Gøttrik.

Bonedet (Skibs-Dækket. See Ihres Glossarium under Ordene Bonde og Bottn.) S 20. V. 6. (Syv i sit Glossarium forklarer det ved et Slags Segl, og Vidensk. Selsk. Ordbog ved et Væggebetræk.)

Budse (et Slags Skibe) S. 222. V. 14. S. 226. V. 34. (See Butz hos Ihre.)

D.

Dræber (treffer) S. 235. V. 13. (See drabba i Ihres Glossarium.)

Dus van Hus — forekommer S. 122. V. 43. Hvorfra Benævnelsen er taget, er uvist. (Maaske kunde man tænke paa det under Ordet Dus hos Ihre forekommende angelsaxiske dysi ell. dysig (stultus, fatuus) van Hus kunde da være det samme som vom Haus aus. I saa Fald blev Udtrykket synonym med en stor Taabe eller Fjante.)

F.

Fejringsbod (Bod, Godtgjørelse, Udsoning) S. 127. V 21.

Fellig ell. Fællig (Sikkerhed, Stilstand) S. 234. V. 6.

Flærd (Falskhed, Bedrageri) S 221. V. 4. (Paa Islandsk Flærd.)

Fore (Udfærd) S. 41. V. 102. S. 63 V. 65.

Forunde — S. 110. V. 16., staaer rimeligen istedenfor forundre, saa at Bogstavet r er bleven udeladt fordi Ordet skulle rime paa det i Linie 4 forekommende Udtryk Munde.

Fregder (modig, tapper, ell. berømt) S. 24. V. 9. (See Vid. Selsk. Ordbog.)

Fro (fik at vide, spurgde, fornam) S. 184. V. 13. (Ordet er Imperf. svarer til det islandske frá, som ligeledes er et ufuldstændigt Gjerningsord hos Digterne.)

Fæg ell. Feg (bestemt til at døe snart) S. 21. V. 13. og S. 129. V. 28. (island. feigur conf.

Jhre under Ordet feg og Vid. Selsk. Ordb. under fej.)

G.

Gammelt Ord — forekommer S. 59. V. 1, og er udentvil en fordervet Udtale af Gammens Ord.

Gjørlig (tydelig) S. 137. V. 38.

H.

Haad og Had (Skam, Spot) S. 279. V. 5. S. 273. V. 3. (See Haad i Vid. Selsk. Ordbog.)

Hadingsnavn (Spottenavn) S. 143. V. 17.

Hadingsviv (et voldtaget og altfaa beskjæmmet Fruentimmer) S. 202. V. 66.

Horn S. 106. V. 25. — er det hebraiske Emblem paa Styrke.

Hvivede (skjulte) S. 197. V. 38. (See Vid. Selsk. Ordbog.)

J.

Igjem S. 269. V. 29.—betyder det samme som gjem. See Glossariet til 1ste Del.

Jomfrufore (Saadan Opførsel og Adfærd som egner et fornem ugift Fruentimmer) S. 163. V. 36. (See Vid. Selsk. Ordb. under Ordene Fore, Ford, Færd. isl. før og ferd)

K.

Kejser (kaarer, udvælger) S. 326. V. 3.

Kerte (Lys) S. 51. 26. (isl. Kérti.)

Knør — forekommer S. 43. V. 116. om Dronning Sophie, som her kaldes "den onde Knør." Ordets Etymologi er ikke at udfinde, med-

mindre det kunde være et Foemininum svarende til Masculinum Knøs. See Ihre under det Ord

Kogger (et Slags Skibe hos de Gamle.) S. 212. V. 5.

Kynd S. 62. V. 35 og **Kynde** S. 63. V. 42. er rimeligvis eet og samme Ord, og ventelig det som hos Ihre heder **Kynne**, (Art, indoles. ingenium) i Syvs Glossarium *natura, mos.* Naar det Pag. 63. V. 42. heder; "Saa ypper Du Moders Kynde Din" er maaske Meningen: saa røber snart Din Adfærd, at Du slægter Din Moder paa (conf. yppa hos Ihre) Talemaaden derimod i Vers 35.: "Ilde havde jeg fæst min favre Kynd" er ventelig omtrent synonym med den paafølgende første Linie i Vers 36. "Ilde havde jeg stædt min Jomfrufore" (ɔ: ilde havde jeg opført mig i min Pigestand.)

L.

Lader (tager galt affted, larmer) S. 48. V. 5.

Leve (Brød) S. 246. V. 82. isl. hleifr.

Lyd — S. 316. V. 36. er det samme som **Lur**, isl. Ludr.

Læst som forekommer S. 205. V. 87. og S. 286. V. 11. og 15. er af det islandske lestr ɔ: al Slags Læsning, men især Andagtslæsning i Kirken.

Læster (formaaer, har Evne til) S. 96. V. 4.

M.

Maag ell. **Mag** (Svoger, Besvogret,) S. 55. V. 4. S. 234. V. 10. S. 321. V. 16. og oftere (isl. mágr.)

Mor, S. 52. V. 28., forklarer Ihre ved *terra palustris.*

Munkedeje (en Munks Bolskab) S. 300. V. 41-42.

N.

Nøglegvind (Terne, Tjenestepige) S. 62. V. 35.

P.

Pelt (et Slags kostbar Klæde) S. 209. V. 11.

Prusted — Saaledes skulde det vistnok hede S. 16. V. 5., hvor Vedel og Syv har **pusted**. Dette sidste Ord indbefatter i sig Begreb om, at det faldt Øren (ell. Skibet) tungt at trænge sig igjennem imod Bølgerne; men det er ikke Meningen. Den **prustede** som den der var rask og hurtig.

R.

Rede (Ladning) S. 213. V. 13.

Rønne — forekommer S. 23. V. 23. "Saa vel skal det hannem rønne" ɔ: han skal erfare, at det geraader til hans Gavn. Dette norske Ord **røjne** (isl. **reyna**, sved. **röna**) stod maaske bedre i Passiv **røjnes** ell. **rønnes** ɔ: erfares, befindes.

S.

Sadden (Silke) S. 303. V. 5. (heder paa Svensk Siden, paa Tydsk Seide.)

Sat — forekommer S. 104. V. 12. Syv har i sit Glossarium anført Ordet som en Jagt-terminus, den han forklarer ved *soixoi*.

Sindal (et Slags kostbart Tøi) S. 67. V. 6. S. 160. V. 7. S. 316. V. 39..

Skadegab som forekommer S. 291. V. 20., er, ifølge Junges Siellandske Ordsamling, under Taget ovenfor Hanebjelken.

Skager (ryster) S. 192. V. 8. (Paa Islandsk og Svensk staka.)

Skingre med Munden S. 16. V. 7. er ventelig at spærre Munden op.

Skjøt (snart, hastig) S. 192. V. 5. og. S. 268. V. 19. (Paa Islandsk er skjoir citus og i Neutrum skjott, der ofte bruges adverbialiter.

Skrepper (brouter, praler) S. 270. V. 37.

Skylde (beslægtet) S. 227. V. 2. (conf. Hallagers norske Glosarium og Ihre under Ordet Skuld.)

Spange (Bro) S. 34 V. 27. (See Spång hos Ihre.)

Spangemile — forekommer S. 165. V. 21. og betyder det samme som forgyldte Mile i det foregaaende 20de Vers, nemlig en Tømme besat med Guldpukler. Spange som ogsaa forekommer S. 193 V. 11. er nemlig det samme Ord som alle Slags Guldsmykker betegnes med.

Stalker — forekommer S. 16. V. 6. om Jetten, og er et Udtryk som i daglig Tale bruges om den der gaaer og slunter af, trækkende Lænden efter sig.

Striger — siges Pag. 93. V. 37. at være bleven sat paa Ermer, og maa da have været en Rand eller Bremmer eller Sligt. See hos Ihre Ordet Strik.

Strud — kaldes S. 301. V 47. spotvis den langt nedhængende Ende af en Vadmels Hætte. Er formodentlig samme Ord som Ihres Strut.

Stunke — "de Guldringe stunke mod den Skammel" S. 271. V. 50. d: Guldringene fløj hen mod Skammelen; og S. 299. V. 34. "De Pile stunke saa højt i Sky. Af det gamle stiunka ell. stinka, som Ihre har, og forklarer ved cum impetu ferri.

Svenke (Svig, lumske Anslag) S. 171. V. 24. (See swinka hos Ihre: Paa Tydsk Schwänke.

Svindt S. 4. V. 3. er licentia poetica istedenfor gesvindt.

Syvnte (en Uge, en Tid af syv Dage) S. 71. V. 7.

T.

Taktes S. 5. V. 7. er Imperfectum af tækkes ɔ: behager, og hed maaske rigtigere tæktes.

Tide (Breviarium ell. Catholikernes saakaldt Horæ, Messebog) S. 215. V. 2.

Træde — bruges S. 271. V. 46. i en Formaledidelsestalemaade "Gud give dem Træde" og forekommer ellers ingensteds. Rimeligvis er det enten en Trykfejl hos Vedel, eller en Skjødesløshedsfejl hos den, som opskrev det efter mundtlig Udtale, istedenfor Træge, isl. Tregi ɔ: Sorg, Grædmelse.

U.

Udlagt — som forekommer i Omqvædet til Visen 81. p. 154. skal maaskee snarere være utsleger ɔ: fredløs, landforvist. istedenfor "af Venner" maatte da læses fra.

V.

Vartaffel (Tavlbord) S. 310. V. 2. (Formodentlig er Ordet sammensat af Tavl, og det isl. og svenske warpa, som betyder at kaste.)

Verne — S. 93. V. 36. er rimeligvis en Trykfejl istedenfor Kjerne (nucleus) og svarer da til det i 31 Vers forekommende Ord Blomme.

Vild (Fordel, Gavn) S. 276. V. 17. (conf. Ihre.)

Vorde (vægede) S. 138. V. 41.

Vurder (agter, bryder mig om, sætter Pris paa) S. 52. V. 32. (Ordet er Rodformen til det nu brugelige **vurdere**.)

Vændredør — S. 97. V. 10. er formodentlig en af Vænder (Plur. af Vaand) sammenflættet Dør. I Vendsysel bruges **vendre** om at flætte med Ris eller Vidier.

Y.

Ypper (røber, yttrer, tilkjendegiver) S. 63. V. 42.

Ysk — "Der græder saa mangen **yske** Enke." S. 112 V. 31. Efter Sammenhængen betyder det en ung Enke, og er det samme Ord som man i Glossariet til 1ste Tome har holdt for skulde være kommen af **yr**. Men rimeligt bliver det vel tillige, baade her og der at antage en Trykfejl istedenfor **yster**, hvilket Ord er i Svensken, hvorimod **ysk** er ingen Ting.

Ø.

Ølsvøbe (en Pidsk sammensnoet af Huderemmer) S. 41. V. 97.

Øre (en Slags Mynt) S. 97. V. 11.

Ørselsfærd (Reise til det Hellige Land. Ørsel er Jerusalem; paa Islandsk Jórsalir.) S. 281. V. 20.

Alfabetisk Register,

indrettet efter de Ord, Sangene begynde med.

A.

	Side
Aarle om Morgenen Lerken hun sang, No. LX.	25.
Aarle om Morgenen det var Dag, No. LXI.	29.
Aarle om Morgenen langt før Dag, No. LXXI.	95.
Alf han er i Norges Land født, No. XCI.	215.
Alle smaa Fugle i Skoven er, No. CIX.	326.

D.

Dan Konning og Hr. Asbjørn Snare, LXVI.	66.
Dan Konning lader en Havfru gribe, No. LXIX.	83.
Danmark, dejligst Vang og Vænge, No. LVI.	3.
De Bønder klage dem, No. CIV.	302.
De Fugle have fundet et underligt Raad, No. CVIII.	322.
De Kongens Mænd sidde i Kolding, No. LXIII.	47.
De Røvere ligge for norden Skov, No. XCIII.	227.
De vare syv og syvsindstyve, No. LXXVIII.	140.
Der ere saa mange i Danmark, No. LXXVII.	131.
Der gaaer Dands i Borgegaard, No. XCV.	248.
Det er i Nat Vaagenat, No. LXIV.	45.
Det er nu skeet udi vor Tid, No. LIX.	19.
Det springer nu saa vide om Land, No. LXXXII.	156.
Det var Bøhmer Lands Dronning, No. LXVIII.	78.

Det var Ellon Oves Datter, No. CI. 284.
Det var Hr. Konning Erik, No LXXXIII. 159.
Det var Morten Venstermand, No. CVII. 318.
Det var Sanct Oluf, No. LVIII. 15.
Det var ungen Sverker, No. LXXIV. 107.
Dronning Dagmar ligger i Ribe syg, No. LXX. 87.

E.

En standende Strid udi Sverrig, No. CIII. 293.

F.

Folker han tjener i Kongens Gaard, No. XCVI. 253.
Fru Ingeborg havde de Brødre tre, No. LXXXV. 167.

G.

Greven han samler alle sine Mænd, No. XCIV. 233.

H.

Hr. Alf han er Edeling, No. XC. 212.
Hr. Brømmel og Herr Skammel, No. C. 278.
Hr. Bugge bygger op Hald, No. XCVIII. 266.
Hr. Ebbe lod bygge en Bure, No. XCIX. 273.
Hertugen udaf Bayerland, No. CV. 306.
Hertugen udaf Skage, LXXXVIII. 191.

I.

I Lunde Kirke der yppes en Stevne, No. LXXXIX. 208.
Jeg vil Eder en Vise qvæde, No. LXXII. 99.
Jeg vil ei om lysen Dag, No. LXXXVI. 177.

K.

Kong Valdemar og Dronning Sophie, No. LXII. 31.
Kongen og Dronning Sophie, No. LXV. 59.
Kong Valdemar og Hr. Strange, No. LXVII. 70.
Kongens Søn af Engelland, No. XCVII. 260.

Konning Hans han sidder paa Kjøbenhavn, No. CVI. 310.
Kong Frederik sidder paa Koldinghus, No. CX. 330.

L.

Leonore Dronning i Barselnød, No. LXXIII. 103.

M.

Magnus var Konge i Sverrig, No. LXXXVII. 182.
Marsk Stig han udaf Landet for, LXXV. . 115.
Marsk Stig han vaagner om Midienat, No. LXXVI. 124.
Marsk Stig han haver de Døttre to, No. LXXIX. 146.
Min Herre haver fæst, No. LXXXIV. . 163.

O.

Og der gaaer Dands paa Riber Gade, No. LXXX. 151.
Oluf Konning og hans Broder, No. LVII. 8.
Oluf Pant han sidder paa Korsør Hus, No. CII. 288.

R.

Ranild beder lægge Sadel paa Hest, No. LXXXI. 154.

S.

Snekken hun ligger paa Lande, No. XCII. 220.

Tryksejl.

Side 26. V. 11. for ſpang læs ſprang
— 43. V. 116. for onde læs onde
— 96. V. 9. for Konge læs Konger
— 97. V. 10. for Øxen læs Oxe
— 167. V. 2. for Bønder læs Brødre
— 225. V 29 for kraſk læs karſk
— 253. V. 1 for øg læs og
— 255. V. 10, for ſindes læs findes
— 257. V. 25. for gaa læs paa
— — V. 26. for yvor læs hvor
— 260. V. 1. for Vøren .. Beſten læs Børen .. Veſten
— 269. V. 27. for Dø læs Du
— 272. V. for ſige læs ſige.

Bayerische
Staatsbibliothek
München